

Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond m.v. (kapitalkravsforskriften)

Fastsatt av Finansdepartementet 14. desember 2006 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringselskaper og verdipapirhandel mv. § 4, jf. § 1 annet ledd, lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2-9 a åttende ledd, § 2-9 b femte ledd og § 2-9 c annet ledd og lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 8-10 a tiende ledd, § 8-10 b femte ledd og § 8-10 c annet ledd. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr.14 (direktiv 2006/48/EF) om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon og nr.30a (direktiv 2006/49/EF) om investeringsforetaks og kredittinstitusjoners kapitaldekningsgrad.

Del I. Innledende bestemmelser

Kapittel 1. Virkeområde, innhold og definisjoner

§ 1-1. Virkeområde og innhold

- (1) Denne forskriften gjelder for banker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning.
- (2) Del II i forskriften gjelder beregningsgrunnlag for kredittrisiko etter standardmetoden.
- (3) Del III i forskriften gjelder beregningsgrunnlag for kredittrisiko samt forringelsesrisiko for kjøpte fordringer etter interne målemetoder (IRB-metode).
- (4) Del IV i forskriften gjelder adgangen til å ta hensyn til sikkerheter ved fastsettelse av beregningsgrunnlag for kredittrisiko ved bruk av standardmetoden og grunnleggende IRB-metode.
- (5) Del V i forskriften gjelder beregningsgrunnlag for motpartsrisiko for derivater mv.
- (6) Del VI i forskriften gjelder beregningsgrunnlag for kredittrisiko ved verdipapirisering.
- (7) Del VII i forskriften gjelder beregningsgrunnlag for markedsrisiko m.v.
- (8) Del VIII i forskriften gjelder beregningsgrunnlag for operasjonell risiko.
- (9) Del IX i forskriften gjelder institusjonenes offentliggjøring av finansiell informasjon.
- (10) Del X i forskriften gjelder krav til styring og kontroll.
- (11) Del XI i forskriften gjelder ikrafttredelse og overgangsordninger.

§ 1-2. Definisjoner

I forskriften betyr:

- a) *ABCP-program*: verdipapiriseringsprogram der verdipapirene som utstedes, hovedsakelig er sertifikater med opprinnelig løpetid på inntil ett år,
- b) α (*alfa*): konstant for fastsettelse av engasjementsbeløp,
- c) *Avansert IRB-metode*: metode for engasjementer med stater, institusjoner og foretak der institusjonen fastsetter egne verdier for risikoparametrene PD, LGD og KF samt løpetidsparameteren M og størrelsesparameteren S,
- d) *Basisrisiko*: risiko som følge av ulikheter i likviditet og ufullkommenheter i markedet,
- e) *EAD (exposure at default)*: risikoparameter som representerer engasjementsbeløp ved mislighold,
- f) *EE (expected exposure)*: parameter som beskriver forventet fremtidig motpartseksponering,
- g) *Effektiv EPE*: parameter for fastsettelse av engasjementsbeløp ut fra EE-verdier,
- h) *Egenkapitalinstrument*: finansielt instrument som omfattes av verdipapirhandelloven § 1-2 tredje ledd nr. 1 og 3 og rettigheter til slike,
- i) *EL (expected loss)*: risikoparameter som representerer et engasjements tapsgrad,
- j) *Engasjement*: eiendelsposter og ikke-balanseførte poster,
- k) *EPE (expected positive exposure)*: parameter som beskriver tidsvektet gjennomsnitt av EE over en bestemt periode,
- l) *Finansielt instrument*: en kontrakt som gir både en finansiell eiendel for en part og en finansiell forpliktelse eller et egenkapitalinstrument for en annen part (definisjonen omfatter minst instrumentene angitt i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd),
- m) *Finansielt pant*: pant i finansielle instrumenter, innskudd eller tilsvarende eiendeler og gull,
- n) *Foretak som yter tilknyttede tjenester*: foretak som har som hovedvirksomhet å eie eller forvalte fast eiendom, tilby databehandlingstjenester eller enhver annen tilsvarende virksomhet som har karakter av å være en tjeneste knyttet til én eller flere kredittinstitusjoners hovedvirksomhet,
- o) *Foringelsesrisiko*: risiko for forringelsestap på kjøpte fordringer innen et tidsrom på ett år,

- p) *Foringelsestap*: tap som følge av rabatter, reforhandlinger, retur av varer m.m., til debtors fordel,
- q) *Forsvarlig verdigrunnlag*: en beregnet verdi som kan opprettholdes over en lengre tidsperiode og der hensynet til fremtidig salgbarhet er ivaretatt,
- r) *Future*: finansielt instrument som omfattes av verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd nr. 4 og som omsettes under medvirkning av anerkjent oppgjørssentral,
- s) *Gjeldsinstrument*: finansielt instrument som omfattes av verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd nr. 3 og 5 og tredje ledd nr. 2 og rente- og valutabytteavtaler og rettigheter til slike,
- t) *Grunnleggende IRB-metode*: metode for engasjementer med stater, institusjoner og foretak, der institusjonen fastsetter egne verdier for risikoparameteren PD og størrelsesparameteren S,
- u) *Hendelsesrisiko*: risikoen for at en spesiell hendelse gir plutselige utslag i markedsverdien på enkeltpapirer. Hendelsesrisiko omfatter også misligholdsrisiko,
- v) *Idiosynkratisk risiko*: daglige kursendringer i enkeltpapirer som ikke kan forklares ved generelle markedsbevegelser,
- w) *Institusjon*:
1. innenlandske banker, finansieringsforetak og holdingselskaper i finanskonsern,
 2. utenlandske kredittinstitusjoner,
 3. utenlandske holdingselskaper i finanskonsern og andre utenlandske finansieringsforetak enn kredittinstitusjoner som er underlagt krav om konsesjon og tilsyn og som er omfattet av soliditets- og sikkerhetskrav tilsvarende kravene som gjelder for kredittinstitusjoner, og
 4. verdipapirforetak, forvaltningsselskaper for verdipapirfond som driver aktiv forvaltning, og anerkjente oppgjørssentraler og børser,
- x) *KF*: konverteringsfaktor til bruk for å fastsette EAD,
- y) *Konsentrasjonsrisiko*: risiko som oppstår ved høy samlet eksponering på en enkelt motpart eller utsteder av sikkerhet, tilknyttede grupper av motparter, motparter med virksomhet innen samme bransje eller geografisk område og foretak som benytter samme form for sikkerhet, handler med samme vare eller har samme type virksomhetsområde,
- z) *Kontrakter*: derivater, gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer, verdipapirfinansiering og transaksjoner med lang oppgjørfrist,

- æ) *Kort posisjon*: rett eller plikt til å overdra et finansielt instrument, en vare eller et kredittderivat (inkluderer utstedt kjøpsopsjon, ervervet salgsopsjon og kjøpt FRA),
- ø) *Kredittstøtte*: avtale som forbedrer kredittkvaliteten til verdipapiriseringsposisjoner,
- å) *Lagerfinansiering*: posisjoner hvor et fysisk lager er solgt på termin og hvor kapitalomkostningene er låst fast inntil termindagen,
- aa) *Lang posisjon*: eierposisjon i et finansielt instrument, en vare eller et kredittderivat, eller rett eller plikt til å overta et finansielt instrument, en vare eller et kredittderivat (inkluderer ervervet kjøpsopsjon, utstedt salgsopsjon, og solgt fremtidig renteavtale (FRA)),
- bb) *LGD (loss given default)*: risikoparameter som representerer et engasjements tapsgrad ved mislighold,
- cc) *M*: parameter som representerer et engasjements løpetid,
- dd) *Motregningsgruppe (netting set)*: kontrakter med en motpart som er underlagt en bilateral motregningsavtale der motregning anerkjennes i henhold til denne forskrift (kontrakter som ikke er underlagt en slik bilateral motregningsavtale er en separat motregningsgruppe),
- ee) *Nettoposisjon*: differansen mellom lange og korte posisjoner i et finansielt instrument, en vare eller et kredittderivat,
- ff) *PD (probability of default)*: risikoparameter som representerer sannsynlighet for mislighold innenfor et tidsrom på et år,
- gg) *Restrisiko*: risikoen for at sikkerheter det tas hensyn til ved fastsettelse av kapitalkrav for kredittrisiko, er mindre effektive enn forventet,
- hh) *S*: parameter som representerer størrelsen på visse foretak,
- ii) *Samlet bruttoposisjon*: summen av lange og korte nettoposisjoner i ulike instrumenter,
- jj) *Samlet nettoposisjon*: differansen mellom lange og korte nettoposisjoner i ulike instrumenter,
- kk) *Sikringsgruppe (hedging set)*: risikoposisjoner fra kontrakter innenfor en motregningsgruppe,
- ll) *Standardmåleenheter*: den måleenhet som benyttes for å kvantifisere én standardenhet av en vare,
- mm) *Syntetisk verdipapirisering*: verdipapirisering der transjering og overdragelse av kredittrisiko knyttet til engasjementer oppnås ved bruk av garantier eller kredittderivater, og engasjementene beholdes i overdragende institusjons balanse,

- nn) *System*: de modeller, arbeids- og beslutningsprosesser, kontrollmekanismer, IT-systemer og interne retningslinjer og rutiner som er knyttet til klassifisering og kvantifisering ved bruk av interne modeller,
- oo) *Tapsgrad*: tap dividert på engasjementsbeløp,
- pp) *Tradisjonell verdipapirisering*: verdipapirisering der engasjementer overdras til et juridisk uavhengig spesialforetak for verdipapirisering som nevnt i finansieringsvirksomhetsloven § 2-36. Spesialforetaket finansierer ervervet av engasjementene ved å utstede verdipapirer. Engasjementene utgår normalt fra overdragende institusjons balanse.,
- qq) *Transaksjoner med lang oppgjørsfrist*: transaksjoner der oppgjør eller levering av finansielle instrumenter, varer og valuta er avtalt etter normalt oppgjørstidspunkt eller fem virkedager etter at transaksjonen er inngått dersom normal oppgjørsperiode er lengre enn fem virkedager,
- rr) *Transje*: gruppering av engasjementer etter kredittrisiko,
- ss) *Value-at-Risk (VaR)*: det maksimale forventede verditap på en posisjon eller en portefølje innen en gitt tidshorisont og basert på et gitt konfidensnivå,
- tt) *Vare*: fysisk gode som er standardisert eller klassifisert, og som kan handles kommersielt i spot- og terminmarkeder,
- uu) *Verdipapirfinansiering*: kreditt til finansiering av verdipapirer,
- vv) *Verdipapirisering*: en transaksjon der kredittrisikoen knyttet til en eller flere engasjementer deles opp i transjer, og
1. betalingene er avhengige av avkastningen fra engasjementene og
 2. transjenes prioritetsrekkefølge bestemmer fordelingen av tap på posisjoner,
- ww) *Warrants*: verdipapir som i sin løpetid eller på forfallsdag gir innehaveren rett til å kjøpe et underliggende aktivum til en fastsatt pris (det kan gjøres opp ved levering av det underliggende aktivum selv eller ved kontant betaling).

Kapittel 2. Kapitalkrav

§ 2-1. Kapitalkrav

(1) Institusjonen skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som minst utgjør åtte prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

(2) Det skal ikke beregnes kapitalkrav for engasjementer som er trukket fra i den ansvarlige kapitalen etter bestemmelsene i finansieringsvirksomhetsloven § 2a-9 fjerde og femte ledd og forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.

Kapittel 3. Bruk av interne metoder

§ 3-1. Tillatelse til bruk av IRB-, AMA-, IMM- og VaR-metode

- (1) Bruk av IRB-, AMA-, IMM- og VaR-metode krever tillatelse fra Kredittilsynet.
- (2) Kredittilsynet fastsetter retningslinjer for hvordan søknadsprosessen skal gjennomføres.
- (3) Tillatelse kan gis hvis Kredittilsynet finner at institusjonens systemer gir grunnlag for en forsvarlig måling av risiko på alle nivåer over tid.
- (4) En institusjon som har tillatelse til bruk av interne metoder, skal anvende dem med mindre Kredittilsynet gir tillatelse til annet.
- (5) Dersom kravene i denne forskriften ikke anses oppfylt, kan Kredittilsynet trekke tillatelsen tilbake og bestemme hvordan institusjonen skal beregne kapitalkravet.
- (6) Dersom et morselskap og dets datterselskaper eller datterselskapene til et finansielt holdingsselskap anvender IRB eller AMA på samlet basis, kan Kredittilsynet bestemme at kravene i denne forskrift kan oppfylles samlet for morselskapet og datterselskapene.
- (7) Kredittilsynet kan tillate institusjoner som har morselskap etablert i en annen EØS-stat å benytte denne stats kapitaldekningsregler.

§ 3-2. Anvendelse av IRB-, AMA-, IMM- eller VaR-system

- (1) Institusjoner som benytter IRB-, AMA-, IMM- eller VaR-metode, skal benytte alle elementer i institusjonens tilhørende system i overvåking, risikokontroll og kapitalallokering knyttet til virksomheten, med de unntak som følger av dette kapitlet. Alle elementene i IRB- og IMM-systemet skal benyttes ved innvilgelse og oppfølging av enkeltengasjementer. For IRB gjelder kravet i første punktum så langt det passer. Det skal foreligge dokumentasjon som viser hvorfor enkelte elementer i systemet eventuelt ikke benyttes.
- (2) IRB-metode skal anvendes for institusjonen og datterselskap som er omfattet av § 1-1 første ledd, med mindre Kredittilsynet bestemmer annet.

§ 3-3. Innføring av IRB-, AMA-, IMM- eller VaR-metode

- (1) Tillatelse til bruk av IRB-metode kan gis til institusjon som i minst tre år har anvendt et risikostyringssystem som i det vesentligste oppfyller kravene til den aktuelle metoden for de aktuelle kategoriene. For IMM er kravet minst ett år. For VaR-metode skal institusjonen kunne vise til minst 250 dager med ettertesting.
- (2) Kredittilsynet kan tillate en plan for stegvis innføring av IRB-, AMA- eller IMM-metode. IRB-metode skal i tilfelle først innføres på egenkapitalposisjoner, og innføringsplanen skal ikke være mer enn tre år. Kredittilsynet kan tillate at

innføringsplanen er lengre for engasjementer som til sammen ikke overstiger 15 prosent av beregningsgrunnlaget.

(3) Bestemmelsene i annet ledd er ikke til hinder for at Kredittilsynet kan tillate endringer i systemet eller ny innføringsplan dersom institusjonen påtar seg risiko som systemet ikke identifiserer, klassifiserer og kvantifiserer eller andre særlige forhold inntreffer.

(4) Kredittilsynet kan tillate en innføringsplan der estimatene bygger på kortere observasjonsperioder enn det som følger av bestemmelser i forskriften ellers. For grunnleggende IRB-metode og for massemarkedsengasjementer kan tillatelse bare gis hvis estimatene bygger på data fra en observasjonsperiode på minst to år på det tidspunkt institusjonen tar i bruk metoden. For avansert IRB-metode er minstekravet fem år. For AMA gjelder kravet interne data, og minstekravet er tre år.

(5) Før det kan gis tillatelse til bruk av IRB-, AMA-, IMM- eller VaR-metode, skal institusjonen i minst ett år ha rapportert etter den aktuelle metoden i tillegg til ordinær rapportering.

§ 3-4. Unntak fra IRB-metode

(1) Kredittilsynet kan gjøre unntak fra IRB-metode slik at følgende engasjementer behandles etter standardmetoden for beregning av kredittrisiko (del II):

- a) engasjementer med den norske stat og norske kommuner og fylkeskommuner,
- b) engasjementer med stater eller engasjementer med institusjoner, jf. § 9-1 første ledd bokstav a og b, hvis disse kategoriene ikke utgjør en vesentlig del av institusjonens samlede virksomhet,
- c) engasjementer med foretak i samme konsern som enten faller inn under § 1-1 første ledd første punktum eller er foretak som yter tilknyttede tjenester, og som er underlagt tilsyn,
- d) alle institusjonens egenkapitalposisjoner, jf. § 9-1 første ledd bokstav d, dersom disse ikke overstiger 10 prosent av institusjonens ansvarlige kapital, beregnet etter siste års gjennomsnitt (dersom antall posisjoner er færre enn 10, skal grensen i forrige punktum reduseres fra 10 prosent til 5 prosent) og
- e) transaksjoner med lang oppgjørsfrist.

(2) Kredittilsynet kan pålegge en institusjon å anvende IRB-metode fremfor standardmetoden for beregning av kredittrisiko for engasjementer som er nevnt i første ledd.

(3) Kredittilsynet kan gjøre unntak fra bestemmelsene om forringelsesrisiko, dersom institusjonen kan dokumentere at denne risikoen er uvesentlig.

§ 3-5. Unntak fra IMM- og VaR-metode

(1) Kredittilsynet kan gjøre unntak fra IMM- og VaR-metode for eksponeringer som er uvesentlige i størrelse og risiko.

(2) Kredittilsynet kan tillate at transaksjoner med lang oppgjørsfrist unntas fra IMM-metode.

Del II. Beregningsgrunnlag for kredittrisiko etter standardmetoden

Kapittel 4. Kategorisering av engasjementer

§ 4-1. Kategorier

(1) Institusjonen skal benytte risikovekt for hver enkelt kategori av engasjementer som angitt i kapittel 5 og 6.

(2) Kredittilsynet skal fastsette risikoklasse for ulike kategorier på bakgrunn av de kategorier godkjente ratingbyråer benytter.

(3) Kredittilsynet kan legge til grunn den tilordning av ratingkategorier til risikoklasser som benyttes av tilsynsmyndighetene i en annen stat innen EØS.

(4) Institusjonen kan benytte ratinger fra ratingbyrå godkjent etter bestemmelsene i kapittel 7.

(5) Institusjonen kan benytte ratinger fra et eller flere eksportkreditbyråer, eller flere eksportkreditbyråer i fellesskap, til å fastsette risikovekter for engasjementer med stater og sentralbanker som nevnt i § 5-1 annet ledd. Ratinger fra eksportkreditbyråer skal benyttes dersom det ikke foreligger rating fra ratingbyråer som institusjonen har valgt å benytte.

(6) Det skal til enhver tid benyttes den sist utarbeidede ratingen fra det enkelte ratingbyrå og eksportkreditbyråene i fellesskap eller fra det enkelte eksportkreditbyrå.

Kapittel 5. Risikovekter for poster i balansen

§ 5-1. Stater og sentralbanker

(1) Engasjementer med stater og sentralbanker ratet av godkjent ratingbyrå skal ha følgende risikovekt:

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	0 %	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %

(2) Engasjementer med stater og sentralbanker som er ratet av eksportkreditbyråer som har sluttet seg til OECDs avtale om statlig støttede eksportkreditter, skal ha følgende risikovekt:

Risikoklasse	0	1	2	3	4	5	6	7
Risikovekt	0 %	0 %	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

Tilordningen av risikoklasser skal baseres på den felles landrisikoklassifiseringen forbundet med minimum eksportforsikringspremier fra eksportkreditbyråer som har sluttet seg til OECDs avtale om statlig støttede eksportkreditter, eller på ratingene fra eksportkreditbyråer som følger metodologien til OECD. En rating fra et eksportkreditbyrå kan bare benyttes dersom den er offentliggjort og knyttet til en av de åtte minimumspremieklassene for eksportkreditter som OECD-metodologien fastsetter.

(3) Uten hinder av bestemmelsene i første og annet ledd kan følgende risikovekter benyttes:

- a) 0 prosent for engasjementer med Den europeiske sentralbanken (ECB),
- b) 0 prosent for engasjementer med stater og sentralbanker innen EØS som lyder på debitors valuta og som er finansiert ved innlån i samme valuta, og
- c) samme vekt som nasjonale myndigheter benytter for engasjementer med stater og sentralbanker utenfor EØS som lyder på debitors valuta og som er finansiert ved innlån i samme valuta. Bestemmelsen gjelder stater der regulering og tilsyn etter Kredittilsynets vurdering er på EØS-nivå.

(4) Øvrige engasjementer med stater og sentralbanker skal ha risikovekt 100 prosent.

§ 5-2. Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)

(1) Engasjementer med lokale og regionale myndigheter skal ha følgende risikovekt fastsatt ut fra den aktuelle statens risikoklasse:

Risikoklasse for engasjementer med staten	0 og 1	2	3	4	5	6 og 7
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

(2) Engasjementer med lokale og regionale myndigheter i andre EØS-stater kan gis samme risikovekt som engasjementer med staten dersom dette fremgår av en liste offentliggjort fra denne stats kompetente myndighet.

(3) Bestemmelsen i annet ledd gjelder tilsvarende for stater utenfor EØS der regulering og tilsyn etter Kredittilsynets vurdering er på EØS-nivå.

§ 5-3. Offentlig eide foretak

(1) Engasjementer med norsk foretak der det offentlige har et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser, skal ha risikovekt tilsvarende risikovekten for den norske stat når staten er deltaker, og tilsvarende risikovekten for norsk kommune når kommunen eller fylkeskommunen er deltaker.

(2) Uten hensyn til bestemmelsen i første ledd skal engasjementer med norske statsforetak tatt opp før 1. januar 2003, ha risikovekt tilsvarende den norske stat pluss 10 prosentpoeng.

(3) Engasjementer med offentlig eide foretak i andre EØS-stater kan gis samme risikovekt som den risikovekt nasjonale myndigheter tillater for slike engasjementer.

(4) Bestemmelsen i tredje ledd gjelder tilsvarende for stater utenfor EØS der regulering og tilsyn etter Kredittilsynets vurdering er på EØS-nivå.

§ 5-4. *Multilaterale utviklingsbanker*

(1) Engasjementer med multilaterale utviklingsbanker som er ratet av godkjente ratingbyråer, skal ha følgende risikovekt:

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	50 %	100 %	100 %	150 %

(2) Engasjementer med multilaterale utviklingsbanker som ikke er ratet, skal ha en risikovekt på 50 prosent.

(3) Uten hinder av bestemmelsen i første og annet ledd kan engasjementer med følgende multilaterale utviklingsbanker gis risikovekt 0 prosent:

- a) Den internasjonale bank for gjenoppbygging og utvikling/Verdensbanken (IBRD),
- b) Det internasjonale finansieringsinstitutt (IFC),
- c) Den interamerikanske utviklingsbank (IDB),
- d) Den asiatiske utviklingsbank (AsDB),
- e) Den afrikanske utviklingsbank (AfDB),
- f) Europarådets utviklingsbank (CEB),
- g) Den nordiske investeringsbank (NIB),
- h) Den karibiske utviklingsbank (CDB),
- i) Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD),
- j) Den europeiske investeringsbank (EIB),
- k) Det europeiske investeringsfond (EIF) og
- l) Organisasjonen for multilaterale investeringsgarantier (MIGA).

(4) Den ikke innbetalte delen av kapital tegnet i Det europeiske investeringsfond (EIF) skal ha risikovekt 20 prosent.

§ 5-5. *Internasjonale organisasjoner*

Engasjementer med følgende internasjonale organisasjoner skal ha risikovekt 0 prosent:

- a) EU,
- b) Det internasjonale valutafond (IMF) og
- c) Den internasjonale betalingsbank (BIS).

§ 5-6. Institusjoner

(1) Engasjementer med institusjoner skal ha følgende risikovekt fastsatt ut i fra risikoklassen for engasjementer med staten i den staten hvor institusjonen er etablert:

Risikoklasse for engasjementer med staten	0 og 1	2	3	4	5	6 og 7
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

(2) Som institusjon regnes:

- a) innenlandske banker, finansieringsforetak og holdingselskaper i finanskonsern,
- b) utenlandske kredittinstitusjoner,
- c) utenlandske holdingselskaper i finanskonsern og andre utenlandske finansieringsforetak enn kredittinstitusjoner som er underlagt krav om konsesjon og tilsyn og som er omfattet av soliditets- og sikkerhetskrav tilsvarende kravene som gjelder for kredittinstitusjoner, og
- d) verdipapirforetak, forvaltningsselskaper for verdipapirfond som driver aktiv forvaltning, og anerkjente oppgjørssentraler og børser.

(3) Engasjementer med institusjoner i stater hvor staten ikke er ratet, skal ha en risikovekt på 100 prosent.

(4) Uten hinder av bestemmelsen i første og tredje ledd kan engasjementer med institusjoner med en opprinnelig, effektiv løpetid på tre måneder eller mindre gis en risikovekt på 20 prosent, forutsatt at dette ikke gir en lavere risikovekt enn den som gjelder for stater og sentralbanker i den aktuelle staten.

(5) Uten hinder av bestemmelsene i første og tredje ledd kan engasjementer med gjenværende løpetid på tre måneder eller mindre som lyder på debitors valuta og som er finansiert med innlån i samme valuta, gis en risikovekt som er en kategori mindre gunstig enn den risikovekten som er fastsatt etter § 5-1 tredje ledd bokstav b og c for stater og sentralbanker i den aktuelle staten, forutsatt at det ikke gis en lavere risikovekt enn 20 prosent.

§ 5-7. Foretak

(1) Engasjementer med foretak som er ratet av godkjent ratingbyrå, skal ha følgende risikovekt:

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

(2) Engasjementer med foretak som ikke er ratet, skal ha risikovekt 100 prosent. Hvis risikovekten for staten der foretaket er etablert er høyere enn 100 prosent, skal denne benyttes.

(3) Engasjementer med foretak hvor det foreligger en spesifikk kortsiktig rating fra godkjent ratingbyrå, skal ha følgende risikovekt:

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	150 %	150 %	150 %

§ 5-8. Massemarkedsengasjementer

(1) Massemarkedsengasjementer skal ha risikovekt 75 prosent.

(2) Engasjementer som oppfyller følgende vilkår, kan kategoriseres som massemarkedsengasjementer:

- a) motpart er en enkeltperson eller et mindre foretak,
- b) engasjementet er ett av et stort antall engasjementer med tilsvarende egenskaper,
- c) engasjementet inngår i en portefølje som er tilstrekkelig diversifisert slik at risikoen i porteføljen er betydelig redusert,
- d) institusjonens styre har gitt interne retningslinjer for diversifisering,
- e) institusjonens og eventuelt konsernets samlede engasjement med en motpart og tilknyttede motparter overstiger ikke 1 million euro (engasjement med pantesikkerhet i fast eiendom som har 35 prosent eller 50 prosent risikovekt, holdes utenfor beregningen av samlet engasjementet),
- f) institusjonens og eventuelt konsernets samlede engasjement med en motpart og tilknyttede motparter overstiger ikke 0,2 prosent av den samlede massemarkedsporteføljen (engasjement med pantesikkerhet i fast eiendom som har 35 prosent eller 50 prosent risikovekt, holdes utenfor beregningen av samlet engasjement) og
- g) engasjementet er ikke et omsettelig verdipapir.

§ 5-9. Engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom

(1) Følgende engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom kan gis risikovekt 35 prosent, dersom vilkårene i annet ledd er oppfylt:

- a) engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom som er eller vil bli bebodd eller som er utleid av eier innenfor 80 prosent av forsvarlig verdigrunnlag,
- b) engasjementer med pantesikkerhet i fritidseiendom eid av låntaker innenfor 60 prosent av forsvarlig verdigrunnlag og

- c) engasjementer med pantesikkerhet i eiendom i annen EØS-stat som er sikret innenfor den prosentvise andel av eiendommens verdi som nasjonale myndigheter fastsetter.

(2) Engasjementer som nevnt i første ledd, kan gis en risikovekt på 35 prosent dersom:

- a) verdien av eiendommen i det vesentlige er uavhengig av låntakers betalingsevne,
- b) låntakers betalingsevne i det vesentlige er uavhengig av avkastning knyttet til eiendommen (dette gjelder ikke pant i eiendom i annen EØS-stat der tilsvarende krav ikke er stilt av hjemlandets myndigheter) og
- c) kravene i § 17-1, § 17-6 første ledd bokstav c og d og § 18-4 første ledd bokstav a er oppfylt.

(3) Kredittilsynet kan stille nærmere krav til forsvarlig verdigrunnlag.

§ 5-10. Engasjementer med pantesikkerhet i næringseiendom

Det kan ikke tas hensyn til pantesikkerhet i næringseiendom ved fastsettelse av risikovekt. Engasjementer med pantesikkerhet i næringseiendom i annen EØS-stat kan gis den risikovekt som vedkommende hjemlandsmyndigheter tillater for slike engasjementer.

§ 5-11. Forfalte engasjementer

(1) Et engasjement skal anses som forfalt når en termin ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller en rammekreditt har vært overtrukket i mer enn 90 dager, og risikoen ikke er uvesentlig. Dersom institusjonen har flere engasjementer med en motpart og ett av engasjementene skal regnes som forfalt, skal også øvrige engasjementer med samme motpart anses som forfalt.

(2) Den usikrede delen av forfalte engasjementer, etter fradrag for nedskrivninger, skal ha følgende risikovekt:

- a) 150 prosent der nedskrivningene utgjør mindre enn 20 prosent av den usikrede delen av fordringen før nedskrivning, og
- b) 100 prosent der nedskrivningene utgjør minst 20 prosent av den usikrede delen av fordringen før nedskrivning.

(3) Ved beregningen av den usikrede delen av forfalte engasjementer kan det bare tas hensyn til de sikkerheter som det ellers er adgang til å ta hensyn til ved fastsettelsen av risikovekter etter denne del og del IV.

(4) Den sikrede delen av forfalte engasjementer med risikovekt 35 prosent etter § 5-9 eller 50 prosent etter § 5-10 skal etter fradrag for nedskrivninger som ikke er trukket fra etter annet ledd, ha risikovekt 100 prosent.

§ 5-12. Høy-risiko engasjementer

- (1) Engasjementer som er klassifisert som høy-risiko, skal ha risikovekt 150 prosent.
- (2) Følgende engasjementer skal klassifiseres som høy-risiko:
 - a) ansvarlig kapital i såkornfond eller såkornselskaper,
 - b) ansvarlig kapital i venturefond eller ventureselskaper,
 - c) ansvarlig kapital i selskaper som såkornfond, såkornselskaper, venturefond eller ventureselskaper investerer i,
 - d) ansvarlig kapital i oppkjøpsfond eller oppkjøpselskaper (Private Equity-fond/-selskaper) og
 - e) ansvarlig kapital i eiendomsutviklingsselskaper.

§ 5-13. Obligasjoner med fortrinnsrett

(1) Risikovekten for obligasjoner som oppfyller nærmere krav i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 IV skal fastsettes på grunnlag av risikovekten for de usikrede engasjementene med best prioritet på kredittforetaket som har utstedt obligasjonene, på følgende måte:

- a) hvis de usikrede engasjementene har risikovekt 20 prosent, skal obligasjonene med sikkerhet i utlånsportefølje ha risikovekt 10 prosent,
- b) hvis de usikrede engasjementene har risikovekt 50 prosent, skal obligasjonene med sikkerhet i utlånsportefølje ha risikovekt 20 prosent,
- c) hvis de usikrede engasjementene har risikovekt 100 prosent, skal obligasjonene med sikkerhet i utlånsportefølje ha risikovekt 50 prosent og
- d) hvis de usikrede engasjementene med best prioritet har risikovekt 150 prosent, skal obligasjonene med sikkerhet i utlånsportefølje ha risikovekt 100 prosent.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for obligasjoner som er utstedt av utenlandsk kredittinstitusjon og som oppfyller kravene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF annekse VI del 1 nr. 12 punkt 68 til 71, og kravene som er fastsatt av myndighetene i vedkommende stat.

§ 5-14. Andeler i verdipapirfond

(1) Andeler i verdipapirfond som er ratet av godkjent ratingbyrå, skal ha følgende risikovekt:

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

- (2) Andeler i ikke-ratede verdipapirfond skal ha risikovekt 100 prosent.

(3) Uten hinder av bestemmelsene i første og annet ledd kan det for andeler i verdipapirfond som forvaltes av selskap under tilsyn i EØS-stater, beregnes en gjennomsnittlig risikovekt for fondets finansielle instrumenter dersom det fremgår av verdipapirfondets prospekt hvilke kategorier av aktiva verdipapirfondet har tillatelse til å investere i, og eventuelle investeringsgrenser, herunder hvordan disse er beregnet.

(4) Kredittilsynet kan samtykke til en beregning etter bestemmelsene i tredje ledd for verdipapirfond forvaltet av selskap utenfor EØS der:

- a) forvaltningsselskapet er omfattet av regulering og tilsyn som etter Kredittilsynets vurdering er på EØS-nivå, og
- b) det er etablert et tilfredsstillende samarbeid mellom tilsynsmyndighetene i forvaltningsselskapets hjemland og Kredittilsynet.

(5) Kredittilsynet kan uavhengig av bestemmelsen i fjerde ledd tillate risikovekt i henhold til bestemmelsen i tredje ledd dersom tilsynsmyndigheten i en annen EØS-stat har godkjent slik risikovekting.

(6) Dersom institusjonen ikke kjenner fondets investeringer til enhver tid, kan det ved beregning av gjennomsnittlig risikovekt legges til grunn at verdipapirfondet er fullinvestert i de eksponeringsklassene hvor kapitalkravet er høyest og dernest i fallende orden i etterfølgende eksponeringsklasser inntil de øvre investeringsgrensene er nådd.

(7) Andeler i verdipapirfond skal i den utstrekning fondets midler er plassert i ansvarlig kapital i finansinstitusjoner eller verdipapirforetak, risikovektes etter bestemmelsene i § 5-15 fjerde ledd ved at andelene i verdipapirfondet regnes som direkte eierandeler i de eiendelene som forvaltes av fondet.

(8) Dersom et verdipapirfond anses særlig risikofylt, kan Kredittilsynet fastsette at andelene skal ha risikovekt 150 prosent.

§ 5-15. Øvrige engasjementer

(1) Varige driftsmidler skal ha risikovekt 100 prosent.

(2) Forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter som ikke er fordelt på debitorsektor, skal ha risikovekt 100 prosent.

(3) Kassebeholdning og tilsvarende eiendelsposter skal ha risikovekt 0 prosent.

(4) Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner og verdipapirforetak skal ha en risikovekt på 100 prosent med mindre det er gjort fradrag for slike kapitalinnskudd i institusjonens ansvarlige kapital. Øvrige innskudd av ansvarlig kapital som ikke er kategorisert som høy-risiko engasjement, skal ha risikovekt 100 prosent.

(5) Gullbarrer som oppbevares i egne hvelv skal for så vidt de motsvares av forpliktelser i gull, ha risikovekt null prosent.

(6) Øvrige balanseførte eiendeler skal ha risikovekt 100 prosent.

Kapittel 6. Risikovekter for ikke-balanseførte poster

§ 6-1. Konverteringsfaktor

(1) Ikke-balanseførte poster skal ha risikovekt som angitt i kapittel 5, multiplisert med en konverteringsfaktor etter bestemmelsene i annet til niende ledd.

(2) Lånegarantier, solidaransvar for gjeld, aksepter, kredittderivater og andre rene lånesubstitutter skal ha konverteringsfaktor 100 prosent. Lånegarantier og kausjoner som har karakter av å være lånesubstitutter kan risikovektes med 35 prosent når disse fullt ut er sikret med pant i fast eiendom som oppfyller vilkårene i § 5-9, forutsatt at garantisten har direkte tilgang til sikkerheten.

(3) Overdratte eiendeler med gjenkjøpsavtale og transaksjoner med regress hvor institusjonen selv beholder kredittrisikoen, lån av finansielle instrumenter og varer, verdipapirfinansiering og endosserte lånedokumenter som ikke er forpliktende undertegnet av annen institusjon, skal ha konverteringsfaktor 100 prosent. Den beregnede kredittrisikoen innveies etter de risikovekter som er angitt i kapittel 5, avhengig av den engasjementskategori som debitor etter det underliggende låneinstrumentet eller den underliggende eiendelen tilhører. For gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering skal engasjementsbeløpet være utestående beløp justert etter del IV eller del V. Dersom avansert metode for finansielt pant benyttes, skal eksponeringene oppskaleres med volatilitetsjusteringene.

(4) Terminkjøp av eiendeler, avtaler om fremtidig innskudd og utestående kjøpesum for verdipapirer skal ha konverteringsfaktor 100 prosent. Den beregnede kredittrisikoen for terminkjøp av eiendeler innveies etter de risikovekter som er angitt i kapittel 5, avhengig av den engasjementskategorien som debitor etter det underliggende låneinstrumentet eller den underliggende eiendelen tilhører.

(5) Kontraktsgarantier, betalingsgarantier, garantier for skatter og andre forpliktelser som er knyttet til gjennomføringen av en annen transaksjon, skal ha konverteringsfaktor 50 prosent.

(6) Sertifikatprogrammer og liknende programmer med avtalt løpetid over ett år skal ha konverteringsfaktor 50 prosent.

(7) Remburser og andre forpliktelser knyttet til vareleveranser skal ha konverteringsfaktor 20 prosent.

(8) Andre forpliktelser med avtalt løpetid over ett år skal ha konverteringsfaktor 50 prosent.

(9) Ubenyttede kredittfasiliteter med en opprinnelig løpetid på ett år eller mindre som ikke uten betingelser på et hvilket som helst tidspunkt kan sies opp uten varsel, eller som ikke omfattes av automatisk oppsigelse ved svekkelse av låntakers kredittverdighet, skal ha konverteringsfaktor 20 prosent. Personkunders ubenyttede kredittfasiliteter kan regnes som forpliktelser som kan sies opp uten betingelser, hvis avtalevilkårene gir institusjonen

rett til å si opp avtalene på samme vilkår som dem som følger av forbrukerbeskyttelseslovgivningen.

§ 6-2. Særlige bestemmelser for beskyttelse mot n-te mislighold

For ikke-ratede kredittderivater som gir dekning av den første frem til den n-te underliggende kreditten i en kurv, skal selger av beskyttelse multiplisere summen av risikovektene for alle de underliggende kredittene unntatt de $n - 1$ som gir lavest kapitalkrav, med beskyttelsens pålydende. Risikovekten skal ikke overstige 1250 prosent. Dersom kurvproduktet er ratet, skal beregningsgrunnlaget fastsettes etter del V.

Kapittel 7. Bruk av eksterne ratinger

§ 7-1. Godkjente ratingbyråer

(1) Kredittilsynet kan godkjenne at ratinger benyttes til å fastsette risikovekten for et engasjement dersom ratingbyråets metodologi og de resulterende ratingene oppfyller følgende krav:

- a) metodologien skal være objektiv og uavhengig, og ratingene skal være gjenstand for en løpende vurdering,
- b) vurderingsmetodologien for hvert markedssegment skal være gjenstand for validering (backtesting). Slik testing skal ha pågått i minst tre år, med mindre Kredittilsynet gjør unntak,
- c) byrået skal ha tilstrekkelig ressurser til å kunne foreta kvalitative analyser og ha betydelig løpende kontakt med relevante personer i ledelse og drift i selskapet som rates,
- d) prinsippene for metodologien og utarbeidelsen av ratinger er offentlig tilgjengelig og
- e) markedet anser ratingene som pålitelige.

(2) Individuelle ratinger som benyttes til å beregne kapitalkrav, skal være tilgjengelige på like vilkår for alle institusjoner som har behov for det.

(3) Dersom ratingbyrå som nevnt i første ledd er godkjent av tilsynsmyndighetene i en annen stat innen EØS, kan Kredittilsynet legge denne godkjenningen til grunn.

§ 7-2. Generelt om bruk av eksterne ratinger

(1) Ratinger for en kategori engasjementer skal benyttes konsekvent over tid for alle engasjementer innenfor denne kategorien.

(2) Institusjonen kan bare anvende ratinger som tar i betraktning samtlige beløp som institusjonen har fordring på.

(3) Hvis det foreligger to ratinger fra ratingbyråer som institusjonen benytter, og de to ratingene er tilordnet ulike risikovekter, skal den høyeste risikovekten benyttes.

(4) Hvis det foreligger flere enn to ratinger, skal risikovekten beregnes på bakgrunn av de to ratingene som er tilordnet de laveste risikovektene. Hvis disse risikovektene er forskjellige, skal den høyeste risikovekten benyttes.

(5) Dersom det foreligger ratinger som er utarbeidet på anmodning av den ratede, skal disse benyttes. Andre ratinger kan benyttes dersom disse tilfredsstillende kravene i § 7-1, og ratingbyrået har benyttet kvalitative analyser og hatt betydelig kontakt med aktuell ledelse og drift i de aktuelle selskapene ved utarbeidelsen av ratingen.

(6) Bestemmelsene i første, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for ratinger fra eksportkredittbyråer.

§ 7-3. Rating av utstedere og emisjoner

(1) Der det foreligger en rating for et emisjonsprogram eller en trekkfasilitet som engasjementet tilhører, skal denne ratingen benyttes.

(2) Der det foreligger en rating for et spesifikt emisjonsprogram eller for en spesifikk trekkfasilitet som engasjementet ikke tilhører, eller det foreligger en generell rating av utstederen, skal denne ratingen anvendes i følgende tilfeller:

- a) når ratingen gir en høyere risikovekt enn den risikovekt som engasjementet ellers ville hatt, eller
- b) når ratingen gir en lavere risikovekt enn den risikovekt som engasjementet ellers ville hatt, og engasjementet har lik eller bedre prioritet enn emisjonsprogrammet, trekkfasiliteten eller usikrede engasjementer med utsteder med best prioritet.

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for å beregne risikovekten etter bestemmelsen om obligasjoner som oppfyller nærmere krav i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 IV.

(4) Rating for en utsteder som inngår i et konsern, kan ikke anvendes for andre utstedere i samme konsern.

§ 7-4. Kortsiktige ratinger

(1) Kortsiktige ratinger kan bare anvendes på kortsiktige eiendelsposter og kortsiktige ikke-balanseførte engasjementer med foretak.

(2) En kortsiktig rating skal bare anvendes på den posten som den kortsiktige ratingen gjelder for og kan ikke anvendes til å utlede risikovekten for andre poster.

(3) Uten hensyn til bestemmelsen i første og annet ledd skal alle usikrede ikke-ratede engasjementer, med en utsteder ha en risikovekt på 150 prosent dersom en fasilitet med en kortsiktig rating er gitt en risikovekt på 150 prosent for vedkommende utsteder.

(4) Uten hensyn til bestemmelsen i annet ledd skal alle kortsiktige ikke-ratede engasjementer med en utsteder ha en risikovekt på 100 prosent dersom en fasilitet med en kortsiktig rating er gitt en risikovekt på 50 prosent for vedkommende utsteder.

§ 7-5. Ratinger av engasjementer med ulik valuta

(1) Rating av engasjement i nasjonal valuta, kan ikke benyttes til å beregne risikovekten for et engasjement med samme motpart i utenlandsk valuta.

(2) Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for at en debtors rating i nasjonal valuta kan benyttes til å fastsette risikovekt når engasjementet det skal beregnes risikovekt for, er oppstått som følge av en kredittinstitusjons deltakelse i lån bevilget av en multinasjonal utviklingsbank som er fortrinnsberettiget kreditor i markedet.

Kapittel 8. Fradrag og tillegg i beregningsgrunnlaget

§ 8-1. Fradrags- og tilleggsposter

(1) Ved bruk av egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet skal en eventuell positiv differanse mellom investeringenes balanseførte verdi og investeringenes anskaffelseskost komme til fradrag i beregningsgrunnlaget.

(2) Det skal gjøres fradrag for nedskrivninger på grupper av utlån når utlånene er ført brutto i balansen, og for avsetninger på garantiforpliktelser.

(3) Ved bruk av International Financial Reporting Standards (IFRS) eller regnskapsstandarder tilpasset IFRS skal urealiserte gevinster som ikke inngår i resultatet eller i beregningen av den ansvarlige kapitalen, komme til fradrag i beregningsgrunnlaget. Urealisert tap som det ikke er gjort fradrag for i resultatet eller ved beregningen av den ansvarlige kapitalen, skal legges til beregningsgrunnlaget. Fradraget og tillegget i beregningsgrunnlaget beregnes som differansen mellom balanseført verdi og anskaffelseskostnad for hver enkelt eiendelspost multiplisert med tilhørende risikovekt under hensyn til andelen som ikke er innregnet, jf. kapittel 5.

Del III. Beregningsgrunnlag for kredittrisiko etter interne målemetoder (IRB)

Kapittel 9. Kategorisering av engasjementer

§ 9-1. Kategorier

(1) Ved bruk av IRB-metoden skal hvert engasjement tilordnes en av følgende kategorier:

- a) engasjementer med stater:

1. stater,
2. sentralbanker,
3. lokale og regionale myndigheter som nevnt i § 5-2 annet og tredje ledd,
4. offentlig eide foretak som etter § 5-3 har risikovekt som stat,
5. multilaterale investeringsbanker som nevnt i § 5-4,
6. internasjonale organisasjoner som nevnt i § 5-5 og
7. kassebeholdning og tilsvarende eiendelsposter,

b) engasjementer med institusjoner:

1. institusjoner,
2. andre lokale og regionale myndigheter enn nevnt i bokstav a nr. 3,
3. offentlig eide foretak som etter § 5-3 har risikovekt som lokale og regionale myndigheter som nevnt i nr. 2 og
4. andre multilaterale investeringsbanker enn nevnt i bokstav a nr. 5,

c) massemarkedsengasjementer: engasjementer der

1. motpart er et lite eller mellomstort foretak dersom totalt engasjementsbeløp, unntatt engasjementer sikret i boligeiendom, ikke overstiger en verdi som svarer til 1 million euro eller en eller flere enkeltpersoner,
2. engasjementet er ett av et stort antall engasjementer med tilsvarende egenskaper, og
3. engasjementet inngår i en portefølje som er tilstrekkelig diversifisert slik at risikoen i porteføljen er betydelig redusert,

d) egenkapitalposisjoner:

1. aksjer og andre instrumenter med tilsvarende økonomiske egenskaper og
2. lån som låntaker kan konvertere til aksjer, og andre instrumenter med tilsvarende egenskaper,

e) verdipapiriseringsposisjoner:

1. posisjoner som omfattes av del VI , og
2. kjøpte fordringer der hvor institusjonen har en sikkerhet mot første tap som i del VI.

- f) øvrige eiendeler uten kredittrisiko, herunder restverdi ved leasing. Til tross for kategori d, kan egenkapitalposisjoner i foretak som yter tilknyttede tjenester tilordnes kategori f,
- g) engasjementer med foretak: engasjementer med kredittrisiko som ikke er tilordnet kategoriene over.

(2) Massemarkedsengasjementer skal, med det forbehold som følger av § 15-1 første ledd bokstav b siste punktum for kjøpte fordringer, tilordnes en av følgende tre underkategorier:

- a) engasjementer med pant i fast eiendom der LGD reduseres som følge av pantesikkerheten,
- b) usikrede trekkrettigheter med enkeltpersoner der maksimalt trukket beløp ikke på noe tidspunkt overstiger 100 000 euro, og institusjonen kan dokumentere lav tapsvolatilitet sett i forhold til gjennomsnittlig tap innen hvert PD-segment, eller
- c) øvrige massemarkedsengasjementer.

(3) Engasjement med foretak skal kategoriseres som engasjement med spesialisert foretak dersom foretaket har som eneste virksomhet å finansiere eller forvalte fysiske eiendeler, institusjonen har vesentlig kontroll over foretakets eiendeler og inntekter, og foretakets betalingsevne i det vesentligste avhenger av inntekten fra eiendelene.

(4) Engasjementer med spesialiserte foretak skal tilordnes en av følgende fire underkategorier:

- a) prosjektfinansiering,
- b) objektfinansiering,
- c) varefinansiering eller
- d) inntektsgenererende eiendom.

(5) Med de unntak som følger av kapittel 14, skal andeler i verdipapirfond behandles som engasjementer i fondets investeringer.

§ 9-2. Konsekvent kategorisering

(1) Tilordning av engasjementer til kategorier og underkategorier skal foretas på en måte som er konsekvent over tid.

(2) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for kategorisering av engasjementer.

Kapittel 10. Misligholdte engasjementer

§ 10-1. *Mislighold*

(1) Et engasjement skal anses som misligholdt dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. Et engasjement skal også anses som misligholdt dersom institusjonen:

- a) som følge av svekket kredittverdighet hos motparten foretar nedskrivning, og beløpet ikke er uvesentlig,
- b) som følge av svekket kredittverdighet hos motparten avhender en fordring til underkurs og underkursen ikke er uvesentlig,
- c) avtaler endringer i vilkårene som følge av betalingsproblemer hos motparten, og det må antas at dette reduserer verdien av kontantstrømmen med et ikke uvesentlig beløp,
- d) antar det vil bli åpnet gjeldsforhandling, konkurs eller offentlig administrasjon hos motparten,
- e) for egenkapitalposisjoner under PD-LGD-metode, er kjent med at egenkapitalen omstruktureres som følge av betalingsproblemer eller
- f) av andre grunner antar at forpliktelsen ikke vil bli oppfylt.

(2) Institusjonen kan skjønnsmessig overprøve kriteriene i første ledd annet punktum bokstav a til e i samsvar med interne retningslinjer som nevnt i § 11-1 første ledd.

(3) For engasjementer i en annen EØS-stat kan Kredittilsynet tillate at massemarkedsengasjementer og engasjementer med offentlig eide foretak skal anses misligholdt etter den definisjon som gjelder i den aktuelle staten.

(4) Et engasjement som ikke lenger oppfyller kriteriene for å anses som misligholdt, skal reklassifiseres.

(5) Institusjonen skal ha en konsekvent definisjon av mislighold innenfor rammen av denne paragrafen.

§ 10-2. *Engasjementsbeløp og EAD/KF*

(1) For balanseførte engasjementer med stater, institusjoner og foretak og massemarkedsengasjementer, er EAD bruttoverdi for engasjementsbeløp før eventuelle nedskrivninger, med mindre annet følger av denne paragrafen. For krav kjøpt til underkurs eller overkurs skal underkurs inngå og overkurs komme til fradrag. Ved fastsettelse av EAD for kredittrisiko for kjøpte fordringer skal kapitalkrav for forringelsesrisiko komme til fradrag.

(2) Ved fastsettelse av EAD for kredittrisiko kan institusjonen ta hensyn til avtaler som gir rett til motregning etter bestemmelsene i del IV.

(3) Ved operasjonell leasing skal EAD fastsettes separat for betalingsstrømmen, og restverdien. EAD for betalingsstrømmen skal være nåverdien.

(4) For egenkapitalposisjoner og øvrige eiendeler uten kredittrisiko skal EAD være balanseført verdi når ikke annet følger av § 14-2 annet ledd. Ved bruk av egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet skal likevel en eventuell positiv differanse mellom investeringenes balanseførte verdi og investeringenes anskaffelseskost komme til fradrag.

(5) For gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering skal EAD være utestående beløp justert etter del IV eller del V. Dersom avansert metode for finansielt pant benyttes, skal eksponeringene oppskaleres med volatilitetsjusteringene.

(6) For kurvprodukter som nevnt i § 6-2, skal EAD være pålydende verdi.

(7) Ved fastsettelse av EAD for trekkrettigheter, skal ubenyttet ramme multipliseres med en konverteringsfaktor (KF) som skal fastsettes i overensstemmelse med § 12-6 og § 13-3. For forpliktelser knyttet til gjennomføringen av en annen forpliktelse, skal den laveste av de to konverteringsfaktorene anvendes.

(8) For øvrige ikke-balanseførte poster skal EAD være verdien multiplisert med konverteringsfaktor etter kapittel 6.

(9) Ved bruk av International Financial Reporting Standards (IFRS) eller regnskapsstandarder tilpasset IFRS skal urealiserte gevinster som ikke inngår i resultatet eller i beregningen av den ansvarlige kapitalen, komme til fradrag. Urealisert tap som det ikke er gjort fradrag for i resultatet eller ved beregningen av den ansvarlige kapitalen, skal legges til.

§ 10-3. Tap

Ved beregning av tap på misligholdt engasjement skal innbetalinger etter mislighold nåverdiberegnes til misligholdstidspunktet. Vesentlige direkte og indirekte kostnader ved håndteringen av misligholdt engasjement skal inngå i beregningen. Institusjonen skal ha en konsekvent definisjon av tap.

Kapittel 11. Generelle krav til klassifisering og kvantifisering

§ 11-1. Risikoklassifisering

(1) Institusjonen skal risikoklassifisere engasjementer med stater, institusjoner og foretak, og massemarkedsengasjementer samt egenkapitalposisjoner etter PD-LGD-metode etter metoder fastsatt av institusjonen i henhold til kapittel 13 og 14.

(2) Klassifiseringen skal reflektere den langsiktige risikoen ved engasjementet og legges til grunn for innvilgelse og fornyelse av engasjementer. Risikoklassifisering skal gjennomføres minst årlig, med mindre annet følger av denne forskriften. For

massemarkedsengasjementer kan den årlige risikoklassifiseringen baseres på et representativt utvalg av engasjementer i hver risikoklasse.

(3) Risikoklassifiseringen skal godkjennes av en del i institusjonen som er uavhengig av de som håndterer innvilgelse og fornyelse av engasjementet. Dette gjelder ikke massemarkedsengasjementer.

(4) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner:

- a) som viser hvilken klassifiseringsmetode som skal anvendes for de ulike engasjementene,
- b) for skjønnsmessig overprøving av risikoklassifiseringen eller forhold denne bygger på,
- c) som klart beskriver hver risikoklasse og sikrer en konsekvent risikoklassifisering i hele institusjonen,
- d) som sikrer at all relevant informasjon ligger til grunn for klassifisering og at informasjonen er tilstrekkelig oppdatert,
- e) for å oppdatere relevant informasjon om hvert enkelt engasjement unntatt massemarkedsengasjementer og foreta nødvendig reklassifisering og
- f) som sikrer at svakheter i informasjonen hensyntas på forsiktig måte.

§ 11-2. *Kvantifisering*

(1) Der hvor institusjonen anvender egne verdier for EL, PD, LGD eller KF, skal estimatene:

- a) forutsi langsiktig utfall etter institusjonens definisjon av mislighold og tap,
- b) baseres på både historisk og empirisk erfaring og være representative for institusjonens portefølje. Tapshistorikken skal kunne brytes ned på de enkelte risikoparametrene og de mest sentrale elementer som inngår i disse.
- c) baseres på data som er sammenlignbare med engasjementene, og som:
 1. reflekterer påregnelige økonomiske forhold i engasjementenes løpetid på forsvarlig måte,
 2. er konsistente med institusjonens definisjoner av mislighold og tap, og
 3. danner en populasjon og observasjonsperiode som er tilstrekkelig til at estimatene kan anses som forsvarlige.

Institusjonen kan benytte data som ikke er konsistente med definisjonene, dersom institusjonen analyserer og hensyntar avvik. Det skal tas hensyn til eventuelle endringer eller avvik i retningslinjer og rutiner og datatilfang.

(2) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner som:

- a) viser hvilken kvantifiseringsmetode som skal anvendes for de ulike engasjementene hensyntatt risikoprofil,
- b) sikrer at estimatene vurderes på nytt når ny informasjon eller forbedrede metoder blir tilgjengelig, men estimatene skal vurderes minst årlig,
- c) sikrer at usikkerheter hensyntas gjennom forsvarlige sikkerhetsmarginer i estimatene, og
- d) sikrer at realiserte verdier for risikoparametrene beregnes på en måte som er konsistent med institusjonens definisjoner av mislighold og tap.

§ 11-3. *Bruk av statistiske modeller*

(1) Statistiske modeller som benyttes ved klassifisering eller kvantifisering skal ha forsvarlig prediksjonsevne.

(2) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for å sikre kvaliteten av de data som legges inn i modellen.

(3) Institusjonen skal supplere modellen med en egen vurdering av bruk av modellen, dens begrensninger og av forhold som modellen ikke fanger opp. Det skal foreligge retningslinjer og rutiner for hvordan modellresultater og kvalitativ bedømmelse kombineres.

§ 11-4. *Særlige krav til kjøpte fordringer*

(1) Dersom innbetalingen på kjøpte fordringer foretas til selger av fordringene, skal institusjonen løpende kunne innhente bekreftelse på at innbetalingene skjer som avtalt.

(2) Institusjonen skal risikoklassifisere selger og eventuell parter som mottar betaling på vegne av selger, og overvåke deres finansielle situasjon. Det skal tas hensyn til samvariasjon mellom deres finansielle situasjon og fordringenes kredittkvalitet.

(3) Institusjonen skal ha rutiner og retningslinjer for:

- a) hvilke mottakere av betaling som kan aksepteres,
- b) overvåkning av den finansielle situasjonen til mottakere av betaling og håndtering av svekkelser i den finansielle situasjonen og
- c) overvåkning av fordringsmassen og de kontantstrømmer de genererer.

(4) Institusjonen skal ha en intern prosess for å vurdere etterlevelsen av rutiner og retningslinjer for kjøpte fordringer.

(5) Fordringen kan behandles som et engasjement med selger av fordringen i stedet for etter bestemmelsene i denne paragrafen, dersom selger har garantert for fordringen og garantien gir full beskyttelse mot både kreditttap og forringelsestap.

Kapittel 12. Risikoklassifisering og kvantifisering: engasjementer med stater, institusjoner og foretak

§ 12-1. Grunnleggende IRB-metode

(1) Institusjoner som anvender grunnleggende IRB-metode, skal for engasjementer med stater, institusjoner og foretak fastsette PD og S etter §§ 12-4 og 12-8 og LGD, EL_{be} , KF og M etter bestemmelsene i denne paragraf. Institusjonen kan ta hensyn til sikkerheter etter del IV. Uavhengig av første punktum gjelder §§ 12-9 og 12-10 for kjøpte fordringer.

(2) LGD og EL_{be} skal settes til:

- a) 0,125 for obligasjoner som oppfyller nærmere krav i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 IV ,
- b) 0,75 for usikrede engasjementer som står tilbake for annen gjeld, og
- c) 0,45 for øvrige usikrede engasjementer.

(3) KF skal være 0,2 for åpne og bekreftede remburser med kort løpetid og tilsvarende engasjementer i forbindelse med varehandel. KF skal være 0,75 for øvrige trekkrettigheter inklusive garantier for låneprogrammer. KF kan settes til null dersom institusjonen når som helst kan stanse ytterligere trekk og institusjonen har systemer som til enhver tid avdekker svekkelser i motpartens kredittverdighet.

(4) M skal settes til 0,5 for gjenkjøpsavtaler og 2,5 for alle andre engasjementer.

§ 12-2. Avansert IRB-metode

(1) Ved innføring av avansert IRB-metode, skal institusjonen for engasjementer med stater, institusjoner og foretak fastsette risikoparametre på følgende måter:

- a) der egne PD-estimer foreligger, skal alle egne estimer benyttes og øvrige risikoparametre fastsettes etter § 12-1 og
- b) for øvrige engasjementer unntatt engasjementer med spesialiserte foretak gjelder bestemmelsene i del II.

(2) Institusjoner som anvender avansert IRB-metode, skal for hvert engasjement fastsette PD, LGD, KF og M og S etter §§ 12-4 til 12-8. Institusjonen kan ta hensyn til garantier og kredittderivater enten etter tredje til sjette ledd eller etter § 17-12. Uavhengig av første punktum gjelder §§ 12-9 til 12-10 for kjøpte fordringer.

(3) Dersom et engasjement eller en gruppe engasjementer er sikret gjennom garanti avgitt av en tredjepart kan PD eller LGD justeres hvis:

- a) institusjonen risikoklassifiserer garantisten etter bestemmelsene i denne forskrift og har retningslinjer og rutiner for hvilke garantister den anerkjenner, og hvordan justering skal skje, herunder

1. garantistens rating og de faktorer som inngår i denne, samt eventuell sammenheng og samvariasjon med låntakers og engasjementets rating,
 2. tiden fra garantien forfaller til utbetaling skjer og
 3. risiko som ikke er overført til garantisten,
- b) garantisten ikke har adgang til å trekke tilbake garantien eller øke vederlaget for denne dersom kredittrisikoen øker, med mindre virkningen av slike betingelser er forsvarlig hensyntatt i estimatene, og
- c) justeringen ikke medfører at beregningsgrunnlaget blir lavere enn for et tilsvarende direkte engasjement med garantisten.

(4) Dersom sikkerheten ikke gjelder for hele engasjementets løpetid, gjelder bestemmelsene i kapittel 19.

(5) Effekten av garantier beregnes etter del II dersom garantisten tilhører en kategori som institusjonen behandler eller ville ha behandlet etter del II.

(6) Bestemmelsene i tredje til femte ledd gjelder tilsvarende for engasjementer sikret ved kredittderivat utstedt av tredjepart. Utbetalingsstrukturen for kredittderivater skal analyseres særskilt, og hensyntas på forsiktig måte.

§ 12-3. Forenklet metode for engasjementer med spesialiserte foretak

(1) Kredittilsynet kan tillate at spesialiserte foretak klassifiseres etter samlet risiko i en av fem risikoklasser, der den ene klassen omfatter de misligholdte engasjementene. Kredittilsynet kan gi nærmere bestemmelser om risikoklassifisering.

(2) M skal være tiden målt i år til det tidspunkt motparten senest kan innfri forpliktelsen fullt ut.

(3) EAD skal fastsettes som for grunnleggende IRB-metode. Det fastsettes ikke PD eller LGD.

§ 12-4. Egne PD-verdier (misligholdssannsynlighet)

(1) Hver motpart skal klassifiseres etter risiko for mislighold som følger:

- a) antall risikoklasser skal være tilstrekkelig til å avspeile forskjellene i risiko for mislighold, og samtidig gi grunnlag for en forsvarlig kvantifisering av risiko og validering. Institusjonen skal minst ha 7 risikoklasser for ikke-misligholdende motparter og en for misligholdende.
- b) engasjementer med én motpart kan tilordnes forskjellige risikoklasser hvis
 1. dette er nødvendig for å ivareta risiko knyttet til betaling over landegrensar, eller

2. det foreligger justeringer for å hensynta garantier eller kreditderivater etter § 12-1 eller § 12-2.

(2) Institusjonen skal kvantifisere PD for hver risikoklasse som følger:

- a) PD skal estimeres ut fra årlige misligholdsfrekvenser,
- b) PD skal være minst 0,03 prosent unntatt for engasjementer med stater,
- c) PD skal settes lik 1 for misligholdte engasjementer,
- d) når institusjonen benytter statistiske modeller som estimerer misligholdssannsynligheter for hver motpart i en risikoklasse, kan risikoklassens PD fastsettes som uvektet gjennomsnitt av disse og
- e) institusjonen kan anvende historiske misligholdsfrekvenser knyttet til godkjent ratingbyrås risikoklasser dersom ratingbyråets klassifisering ikke reflekterer annet enn misligholdssannsynlighet. Det skal korrigeres for avvik mellom egne klassifiseringskriterier og ratingbyråets, herunder definisjonen av mislighold, og for forskjeller mellom markedene.

(3) Estimatenes skal baseres på institusjonens relevante datagrunnlag. Institusjonen skal ha relevante data for minst fem år.

§ 12-5. Egne LGD-verdier (tapsgrad ved mislighold)

(1) Engasjementene skal klassifiseres etter LGD-relatert risiko. Risikoen skal inndeles i et antall risikoklasser som er tilstrekkelig til å avspeile forskjellene i denne risikoen, og samtidig gi grunnlag for en forsvarlig kvantifisering av risiko og validering.

(2) Et engasjement med én motpart kan klassifiseres og kvantifiseres separat, herunder som en sikret og en usikret del. Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner som sikrer at separat klassifisering og kvantifisering skjer konsekvent.

(3) Institusjonen skal kvantifisere LGD for hver risikoklasse ut fra tapsgrad for misligholdte engasjementer i risikoklassen.

(4) Uavhengig av § 11-2 første ledd bokstav a, skal LGD-estimatene forutsi tapsgrad for økonomiske nedgangstider dersom dette gir en høyere verdi enn estimert langsiktig utfall.

(5) LGD-estimatene skal på forsiktig måte hensynta:

- a) valutarisiko og
- b) samvariasjon mellom risiko knyttet til motpart og risiko knyttet til tapsgrad ved mislighold.

(6) LGD-estimer kan kun hensynta pant der hvor institusjonen har interne rutiner for håndtering, verdivurdering og risikostyring for den aktuelle pantetypen og pantet ikke er hensyntatt ved beregning av motpartsrisiko etter del V. Når markedsverdi av pant

hensyntas, skal institusjonen også hensynta risikoen forbundet med å realisere pantet og prosessen knyttet til å sette seg i stand til dette.

(7) LGD-estimer kan hensynta garantier og kredittderivater etter § 17-12. LGD skal i tilfelle fastsettes som for et direkte engasjement med utsteder av beskyttelse, dersom dette må antas å være et bedre estimat for tapsgraden hvis både låntaker og utsteder av beskyttelse misligholder.

(8) For misligholdte engasjementer skal institusjonen estimere EL_{be} som beste estimat for forventet tapt beløp for det aktuelle engasjementet, dividert på EAD.

(9) Estimaten skal baseres på institusjonens relevante datagrunnlag. Institusjonen skal ha relevante data for minst sju år.

§ 12-6. Egne KF-verdier (fastsettelse av EAD)

(1) Institusjonen skal estimere en KF for hvert engasjement ut fra gjennomsnittlig utfall for sammenlignbare misligholdte engasjementer.

(2) Uavhengig av § 11-2 første ledd bokstav a, skal KF-estimaten forutsi realisert konverteringsfaktor for økonomiske nedgangstider dersom dette gir en høyere verdi enn estimert langsiktig utfall.

(3) Samvariasjon mellom risiko knyttet til motpart og risiko knyttet til engasjementsbeløp ved mislighold skal hensyntas på forsiktig måte.

(4) KF-estimaten skal hensynta risikoen for at engasjementsbeløpet øker etter at mislighold har inntruffet.

(5) Institusjonen skal ha tilfredsstillende retningslinjer og rutiner for daglig overvåking av utnyttelse av trekkrettigheter for hver motpart.

(6) Estimaten skal baseres på institusjonens relevante datagrunnlag. Institusjonen skal ha relevante data for minst sju år.

§ 12-7. Egne M-verdier (engasjementenes løpetid)

(1) M skal være det høyeste av

- a) det laveste av 5 og beregnet effektiv løpetid som fastsatt nedenfor, angitt i år og brøkdeler av år, og
- b) en gitt minimumsverdi, som skal være 1 dersom ikke annet er bestemt nedenfor.

(2) Når ikke annet følger av tredje til fjerde ledd, skal beregnet effektiv løpetid være $\sum_t t \cdot C_t / \sum_t C_t$, der C_t er avtalte betalinger på tidspunkt t regnet fra beregningstidspunktet. Dersom det ikke er avtalt tidspunkt for betalinger, skal beregnet effektiv løpetid settes til gjenværende løpetid. Når institusjonen anvender § 12-9 første ledd første punktum for kjøpte fordringer, gjelder en minimumsverdi på 90/365 for M.

(3) Hvis institusjonen anvender IMM-metode for kontrakter med opprinnelig løpetid som overstiger ett år, skal beregnet effektiv løpetid for motregningssettet være

$$1 + \sum_{i>K} EE_{t_i} \cdot (t_i - t_{i-1}) \cdot r_i / \sum_{k=1, K, K} maks EE_{t_i} \cdot (t_k - t_{k-1}) \cdot r_k, \text{ der } r_k \text{ er risikofri rente over}$$

tidsrommet fra t_{k-1} til t_k og øvrige parametre er som definert i del V. Kredittilsynet kan tillate at beregnet effektiv løpetid fastsettes på annen måte.

(4) Ved motregning av derivater eller av verdipapirfinansiering skal beregnet effektiv løpetid være et gjennomsnitt av de enkelte instrumentenes gjenstående løpetid, vektet med hvert nominelle engasjementsbeløp. For slike kontrakter skal M være minst 10/365 hvis kontrakten er fullt sikret.

(5) Kredittilsynet kan fastsette at M skal være minst 1/365 for enkelte kortsiktige engasjementer.

(6) Der det hensyntas garantier og kredittderivater etter § 17-12, skal M uavhengig av første til femte ledd være kredittbeskyttelsens løpetid målt i år, men minst 1.

§ 12-8. S (størrelsen på visse foretak)

S skal være 50. For foretak kan S likevel fastsettes til det høyeste av 5 eller det beløp i millioner euro som tilsvarer konsolidert årsomsetning for motparten og selskaper i samme konsern. Dersom verdien av eiendeler hos motparten og selskaper i samme konsern er et mer relevant mål for størrelse, skal denne legges til grunn.

§ 12-9. Særlige parameterverdier for kredittisiko for kjøpte fordringer

(1) For kjøpte fordringer kan Kredittilsynet tillate at en institusjon fastsetter PD til EL dividert på LGD etter bestemmelsene i denne paragraf. Bestemmelsene i § 12-4 annet ledd bokstav b og c gjelder tilsvarende.

(2) EL skal estimeres for hver risikoklasse ut fra historiske tap og engasjementsbeløp. Bestemmelsene i § 12-4 annet ledd bokstav d og tredje ledd gjelder tilsvarende.

(3) LGD skal være 1 for fordringer som står tilbake for annen gjeld, og 0,45 ellers. Kredittilsynet kan tillate at en institusjon som anvender avansert IRB-metode, fastsetter egne verdier for LGD. Uavhengig av første punktum skal LGD ikke være lavere enn EL.

(4) Institusjonen kan hensynta garantier og kredittderivater etter bestemmelsene i dette kapitlet.

(5) Uavhengig av første til femte ledd, kan Kredittilsynet tillate at PD og LGD fastsettes etter bestemmelsene i kapittel 13 for en tilstrekkelig diversifisert portefølje av fordringer som er kjøpt fra en tredjepart på vanlige forretningsmessige vilkår. Engasjementer som institusjonen eller selskap i samme konsern tidligere har påtatt seg, og der institusjonen har krav i kontantstrømmen fra fordringene enten fullt ut eller pro rata, skal holdes utenfor porteføljen.

(6) Ved fastsettelsen av S kan institusjonen legge til grunn et gjennomsnittstall.

§ 12-10. Særlige parameterverdier for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer

(1) For forringelsesrisiko skal LGD være 0,75. Kredittilsynet kan tillate at parameterverdiene fastsettes som i § 12-9 første til fjerde ledd, som for fordringer som står tilbake for annen gjeld.

(2) Ved fastsettelse av parametre for forringelsesrisiko skal estimatene reflektere forringelse i stedet for mislighold. Kredittilsynet kan godkjenne andre garantister enn dem som kan anerkjennes ved sikring mot kredittap.

(3) M for forringelsesrisiko skal være 1.

(4) S for forringelsesrisiko skal være 50.

§ 12-11. Opplysninger som skal fremgå av IRB-systemet

(1) IRB-systemet skal inneholde opplysninger om:

- a) utfall, tidspunkt, metode, data og ansvarlig person for hver risikoklassifisering, herunder opplysninger om skjønnsmessig overprøving,
- b) fastsatte risikoparametre,
- c) tilfeller der manglende betaling på grunn av beløpets uvesentlighet ikke anses som mislighold, og
- d) misligholdte engasjementer, realisert tap og engasjementsbeløp på misligholdstidspunktet.

(2) Ved bruk av avansert IRB-metode skal IRB-systemet også inneholde opplysninger av betydning for estimert og realisert LGD. Ved bruk av egne KF-verdier skal IRB-systemet også vise innbetalinger og utbetalinger.

Kapittel 13. Risikoklassifisering og kvantifisering: massemarkedsengasjementer

§ 13-1. Særlige regler for risikoklassifisering mv.

(1) Ved klassifisering og kvantifisering av massemarkedsengasjementer gjelder bestemmelsene i dette kapitlet. IRB-systemet skal ha et antall risikoklasser som er tilstrekkelig til å avspeile forskjellene i risiko for massemarkedsengasjementer, og samtidig gi grunnlag for en forsvarlig kvantifisering av risiko og validering.

(2) Engasjementer med én motpart kan klassifiseres og kvantifiseres separat.

(3) IRB-systemet skal ta hensyn til relevant betalingshistorikk og til at samme sikkerhet kan benyttes for flere engasjementer.

(4) IRB-systemet skal:

- a) klassifisere etter risiko for mislighold og LGD-relatert risiko separat eller
- b) gi en samlet risikoklassifisering.

(5) Risiko forbundet med økt engasjementsbeløp kan reflekteres i LGD i stedet for i KF.

§ 13-2. Kvantifisering av PD

(1) PD skal fastsettes i samsvar med § 12-4 annet ledd. Dersom det benyttes samlet risikoklassifisering og LGD fastsettes etter § 12-5 tredje til sjuende ledd, kan institusjonen likevel for hver risikoklasse estimere PD i samsvar med § 12-4 annet ledd bokstav b til d ut fra LGD-estimatene og EL estimert ut fra realiserte tap.

(2) Interne data skal legges til grunn ved estimeringen. Eksterne data kan likevel legges til grunn dersom de er representative for institusjonens risikoklassifisering og risikoprofil. Dette ledd gjelder ikke kjøpte fordringer.

§ 13-3. Kvantifisering av LGD og KF

(1) Med de tilpasningene som følger av § 13-1 femte ledd, skal:

- a) KF fastsettes som i § 12-6 første til femte ledd,
- b) LGD fastsettes som i § 12-5 første til sjuende ledd. Dersom det benyttes samlet risikoklassifisering etter § 13-1 fjerde ledd bokstav b og PD fastsettes etter § 4-4 første og annet ledd, kan institusjonen likevel for hver risikoklasse estimere LGD i samsvar med § 12-5 fjerde til sjuende ledd ut fra PD-estimatene og EL estimert ut fra realiserte tap og
- c) EL_{be} fastsettes som i § 12-5 åttende ledd for misligholdte engasjementer

(2) Med unntak for eiendomsengasjementer skal LGD-estimatene om nødvendig justeres for å reflektere tapsgrad ved mislighold for et tilsvarende engasjement uten pant i fast eiendom.

§ 13-4. Garantier og kredittderivater

Institusjonen kan ta hensyn til garantier og kredittderivater enten etter bestemmelsene i § 12-2 tredje til sjetten ledd eller etter bestemmelsene i § 17-12.

§ 13-5. Datahistorikk

Estimater som nevnt i §§ 13-2 og 13-3, skal baseres på institusjonens relevante datagrunnlag. Institusjonen skal ha relevante data for minst fem år.

§ 13-6. *M*

M skal være 1. Der institusjonen anvender bestemmelsene i § 17-12, skal M likevel være kredittbeskyttelsens løpetid målt i år, dersom dette er høyere.

§ 13-7. *Parameterverdier for kjøpte fordringer*

(1) For kredittrisiko for kjøpte fordringer skal institusjonen fastsette risikoparametre etter bestemmelsene i dette kapitlet.

(2) For forringelsesrisiko skal institusjonen klassifisere fordringene etter dette kapitlet og kvantifisere risikoparametre mv. etter § 12-10 som for avansert IRB-metode.

§ 13-8. *Opplysninger som skal fremgå av IRB-systemet*

IRB-systemet skal inneholde opplysninger om:

- a) hvilke data som er brukt til risikoklassifisering,
- b) PD-, LGD- og KF-estimer for hver risikoklasse,
- c) betalingshistorikk, opplysninger om misligholdte engasjementers rating siste år før mislighold, realisert tap og realisert engasjementsbeløp og
- d) tap på trekkrettigheter.

Kapittel 14. Egenkapitalposisjoner og verdipapirfond

§ 14-1. *Metodevalg*

(1) Egenkapitalposisjoner skal behandles etter en av metodene nevnt i §§ 14-2 og 14-3.

(2) Kredittilsynet kan tillate at institusjonen anvender begge metoder.

(3) For egenkapitalposisjoner i form av engasjementer med verdipapirfond og der vilkårene i § 5-14 tredje og fjerde ledd ikke er oppfylt, gjelder bestemmelsene i § 14-4.

(4) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner som viser hvilken metode som skal anvendes for de ulike egenkapitalposisjonene og som sikrer at bruken skjer konsekvent.

§ 14-2. *Enkel risikovekt-metode*

(1) Etter enkel risikovekt-metode tilordnes hver egenkapitalposisjon én av følgende klasser:

- a) unoterte med lav risiko i veldiversifiserte porteføljer, med risikovekt 190 prosent og $EL = 0,1$,

- b) omsatt på børs, autorisert markeds plass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, med risikovekt 290 prosent og $EL = 0,1$ eller
- c) øvrige egenkapitalposisjoner, med risikovekt 370 prosent og $EL = 0,3$.

Ukjente egenkapitalposisjoner i form av engasjementer med verdipapirfond skal tilordnes øvrige egenkapitalposisjoner.

(2) EAD settes til tallverdien av posisjonens verdi. Institusjonen kan motregne korte mot lange posisjoner dersom den korte posisjonen er inngått med formål å sikre en gitt lang posisjon i samme verdipapir, og sikringen gjelder i minst ett år. Effekten av beskyttelsen ved motgående posisjoner med løpetidsforskjell beregnes etter del IV.

(3) Institusjonen kan hensynta effekten av garantier etter del IV.

(4) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for tilordning av posisjoner til klasser.

§ 14-3. PD-LGD-metode

(1) Etter PD-LGD-metode skal institusjonen fastsette risikoparametre for hver egenkapitalposisjon.

(2) PD skal fastsettes som for et engasjement mot foretaket som egenkapitalposisjonen gjelder. Kredittilsynet kan tillate institusjonen å fastsette PD etter en misligholdsdefinisjon som ikke oppfyller § 10-1.

(3) Uavhengig av bestemmelsen i annet ledd skal PD minst være:

- a) 0,09 prosent for egenkapitalposisjoner som ikke faller inn under § 14-2 første ledd bokstav b, men der avkastningen forventes å komme i form av regelmessig utbytte og ikke i form av kursendringer,
- b) 0,09 prosent for egenkapitalposisjoner som nevnt i § 14-2 første ledd bokstav b og som holdes som ledd i en langsiktig investering i foretaket,
- c) 0,4 prosent for øvrige egenkapitalposisjoner som nevnt i § 14-2 første ledd bokstav b, og
- d) 1,25 prosent for øvrige egenkapitalposisjoner.

(4) LGD skal være 0,9. LGD kan settes til 0,65 for egenkapitalposisjoner som faller inn under § 14-2 første ledd bokstav a.

(5) M skal være 5.

(6) S skal være 50.

(7) Institusjonen kan hensynta garantier etter del IV.

§ 14-4. Forenklet behandling av engasjementer med verdipapirfond

(1) For engasjementer med verdipapirfond som ikke oppfyller § 5-14 tredje og fjerde ledd, skal verdipapirfondets egenkapitalposisjoner behandles etter § 14-2 og resterende engasjementer etter del II, men tilordnet én risikoklasse høyere enn i del II. For engasjementer som har risikovekt 150 prosent etter del II, gjelder en risikovekt på 200 prosent.

(2) Engasjementer med verdipapirfond kan behandles helt eller delvis som egenkapitalposisjoner etter § 14-2 eller etter metoden gitt i del II § 5-15 femte ledd ved fastsettelse av beregningsgrunnlag.

Kapittel 15. Beregningsgrunnlag for kapitalkrav

§ 15-1. Beregningsgrunnlag der institusjonen fastsetter PD

(1) Hvis PD ikke er 1, skal beregningsgrunnlaget være EAD multiplisert med risikovekten $12,5 \cdot 1,06 \cdot [N((1 - R)^{-0,5} \cdot (G(PD) + R^{0,5} \cdot G(0,999))) - PD] \cdot LGD \cdot (1 + (M - 2,5) \cdot b) / (1 - 1,5 \cdot b)$, der N er den kumulative standardnormalfordelingsfunksjonen, G er den inverse funksjonen til N, $b = (0,11852 - 0,05478 \cdot \ln(PD))^2$ der ln er den naturlige logaritmefunksjonen, og R skal fastsettes etter følgende formler, der exp er den naturlige eksponentialfunksjonen:

- a) for engasjementer med stater, institusjoner og foretak, egenkapitalposisjoner under PD-LGD-metode samt for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer skal R være $0,12 + 0,12 \cdot (\exp(-50 \cdot PD) - \exp(-50)) / (1 - \exp(-50)) - (50 - S) / 1125$, og
- b) for kredittrisiko for massemarkedsengasjementer skal R settes til 0,15 for eiendomsengasjementer, 0,04 for trekkrettigheter og $0,03 + 0,13 \cdot (\exp(-35 \cdot PD) - \exp(-35)) / (1 - \exp(-35))$ for øvrige massemarkedsengasjementer. For kjøpte fordringer i massemarkedet der institusjonen ikke kan tilordne den enkelte fordring til en av underkategoriene, skal institusjonen anvende den R som gir det høyeste beregningsgrunnlaget.

(2) For egenkapitalposisjoner under PD-LGD-metode der hvor institusjonen ikke anvender en misligholdsdefinisjon i samsvar med § 10-1, skal risikovekten forhøyes med 50 prosent, men skal ikke overstige $(1 - PD \cdot LGD) \cdot 12,5$.

(3) Der institusjonen hensyntar garantier eller kredittderivater bestemmelsen i § 17-12, skal risikovekten fastsettes etter første ledd, multiplisert med $(0,15 + 160 \cdot PD_g)$, der PD_g er PD-verdien for utsteder av beskyttelse beregnet etter § 12-4, men slik at

- a) parameteren b skal fastsettes ved bruk av den minste av PD_g og låntakers PD, og
- b) R fastsettes etter første ledd bokstav a med S lik 50.

(4) Hvis PD er 1, skal risikovekten være $(LGD - EL_{be}) \cdot 12,5$, men minst null.

§ 15-2. Beregningsgrunnlag – engasjementer med spesialiserte foretak

(1) Under forenklet metode for engasjementer med spesialiserte foretak, skal beregningsgrunnlaget være EAD multiplisert med de følgende risikovekter:

M	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5
< 2,5	50 %	70 %	115 %	250 %	0 %
≥ 2,5	70 %	90 %	115 %	250 %	0 %

(2) Engasjementene skal tilordnes EL som følger:

M	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	Klasse 5
< 2,5	0 %	0,4 %	2,8 %	8 %	50 %
≥ 2,5	0,4 %	0,8 %	2,8 %	8 %	50 %

§ 15-3. Beregningsgrunnlag – enkel risikovekt-metode

For egenkapitalposisjoner under enkel risikovekt-metode skal beregningsgrunnlag fastsettes som EAD multiplisert med risikovekten etter § 14-2.

§ 15-4. Beregningsgrunnlag – øvrige eiendeler uten kredittrisiko

For øvrige eiendeler uten kredittrisiko skal beregningsgrunnlaget være lik EAD multiplisert med en risikovekt på 100 prosent. For restverdier av leasingavtaler skal likevel risikovekten være $1/M$, der M er leasingperiodens gjenværende varighet rundet oppover til nærmeste hele år.

§ 15-5. Forventet tapt beløp

(1) Forventet tapt beløp skal være $EL \cdot EAD$, eller $PD \cdot LGD \cdot EAD$ der hvor EL ikke er fastsatt. Forventet tapt beløp skal likevel være null der institusjonen hensyntar garantier og kredittderivater etter § 17-12 og for øvrige eiendeler uten kredittrisiko. For oppgjørs- og motpartsrisiko kan Kredittilsynet tillate at EL settes til null dersom denne risikoen er fullt ut hensyntatt i verdivurderingen etter § 31-2.

(2) For verdipapiriseringsposisjoner og øvrige eiendeler uten kredittrisiko skal det likevel ikke fastsettes forventet tapt beløp.

§ 15-6. Særlige bestemmelser for kurvprodukter

(1) Risikovekt for ikke-ratede kurvprodukter som nevnt i § 6-2, skal fastsettes som i § 6-2 første ledd første punktum. Forventet tapt beløp skal beregnes som summen for de samme referansekredittene. Summen av forventet tapt beløp og åtte prosent av beregningsgrunnlaget skal likevel ikke overstige EAD.

(2) Dersom kurvproduktet er ratet, skal beregningsgrunnlag fastsettes etter del VI. Det skal ikke fastsettes forventet tapt beløp.

§ 15-7. *Justert forventet tapt beløp*

Justert forventet tapt beløp skal være forventet tapt beløp fratrukket eventuelle nedskrivninger for engasjementer der det fastsettes forventet tapt beløp. Nedskrivninger for egenkapitalposisjoner og øvrige eiendeler uten kredittrisiko, skal ikke inngå i beregningen. For oppgjørs- og motpartsrisiko skal bare nedskrivninger for svekket kredittverdighet inngå i beregningen. Verdipapiriseringsposisjoner skal ikke inngå i beregningen. For balanseposter som ble kjøpt på et tidspunkt de var misligholdt, skal underkurs komme til fradrag.

Kapittel 16. Stresstesting og validering

§ 16-1. *Stresstesting*

(1) Institusjonen skal identifisere forhold som kan påvirke kredittrisikoen og kapitaldekningen i negativ retning og gjennomføre stresstesting. Stresstestene skal gjenspeile situasjoner der det er endringer som i særlig grad kan påvirke kredittrisikoen, herunder konjunkturedgang. Stresstestene skal omfatte alle vesentlige deler av institusjonens portefølje, og skal inkludere en vurdering av betydningen for institusjonens soliditet.

(2) Stresstesting skal gjennomføres regelmessig og minst årlig.

(3) Kredittilsynet kan fastsette nærmere regler for stresstesting.

§ 16-2. *Generelle krav til etterprøving (validering)*

(1) Institusjonen skal etterprøve (validere) IRB-systemet regelmessig.

(2) Valideringen skal minst gjennomføres for hvert forretningsområde, hver portefølje, kategori og underkategori og for hver modell institusjonen anvender. Validering skal gjennomføres særskilt for engasjementer der IRB-systemet har blitt skjønnsmessig overprøvd.

(3) Det skal minst årlig foretas en vurdering av klassifisering og kvantifisering av risiko og at forutsetningene som ligger til grunn er forsvarlige. Valideringen skal gjennomføres på de nivåer som er nødvendig for å fastslå at risikoklassifiseringen og kvantifiseringen er konsekvent og pålitelig.

(4) Statistiske modeller skal kryssvalideres.

(5) Institusjonen skal foreta validering basert på hele sitt relevante datagrunnlag. Institusjonen skal også foreta validering basert på utviklingen siden forrige validering.

§ 16-3. *Særlige krav for validering av EL, PD, LGD og KF*

(1) Valideringen av EL, PD, LGD og KF skal gi en vurdering av hvor godt IRB-systemet foretar risikoklassifisering.

(2) Valideringen skal gi en vurdering av institusjonens egne estimater i forhold til realiserte verdier, herunder grunnen til avvik ut over det påregnelige. Ved slike avvik skal institusjonen vurdere behovet for å endre estimatene.

(3) Valideringen skal gi en vurdering av systematiske variasjoner som følger av utformingen av IRB-systemet sett i forhold til konjunktursvingninger eller lignende.

§ 16-4. LGD- og KF-verdier under grunnleggende IRB-metode

Der LGD eller KF fastsettes etter grunnleggende IRB-metode skal parameterverdiene sammenlignes med realiserte verdier for de tilsvarende størrelsene.

Del IV. Adgang til å ta hensyn til sikkerheter ved fastsettelsen av kapitalkrav for kredittrisiko

Kapittel 17. Krav til sikkerhet

§ 17-1. Generelle krav til sikkerhetsstillelse

(1) Sikkerhetsstillelse må være gyldig etablert og kunne holdes tilbake eller realiseres innen rimelig tid ved insolvens, konkurs eller andre avtalte utløsende hendelser.

(2) Eiendeler det tas sikkerhet i skal være likvide og ha en verdi som er stabil over tid.

(3) Institusjonen skal kunne vise hvordan bruken av sikkerhetsstillelse påvirker institusjonens samlede risikostyring. Dette skal inkludere risikoen for redusert verdi eller bortfall av sikkerhetsstillelsen, risiko knyttet til verdivurdering av pant og risiko forbundet med oppgjør av pant.

§ 17-2. Type sikkerhet

Det kan tas hensyn til følgende sikkerheter:

- a) innskudd og tilsvarende eiendeler i henhold til § 17-3,
- b) pant i gull,
- c) pant i finansielle instrumenter i henhold til § 17-4,
- d) pant i livsforsikringspoliser i henhold til § 17-5,
- e) pant i eiendeler i henhold til § 17-6 der grunnleggende IRB-metode benyttes,
- f) avtaler som gir rett til motregning av innskudd og utlån i henhold til § 17-7,
- g) avtaler som gir rett til motregning av gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering i henhold til § 17-8,

- h) garantier i henhold til §§ 17-9, 17-10 og 17-12, og
- i) kredittderivater i henhold til §§ 17-11 og 17-12.

§ 17-3. *Krav til innskudd mv.*

(1) Det kan tas hensyn til innskudd eller tilsvarende eiendeler i institusjonen.

(2) Det kan tas hensyn til pant i innskudd eller tilsvarende eiendel i annen institusjon, som ikke tjener som sikkerhet for andre forpliktelser, dersom institusjonen som er tredjepart, er underrettet om pantsettelsen, og skal bare kunne utbetales med frigjørende virkning til den utlånende institusjonen eller til andre under utlånende institusjons samtykke.

§ 17-4. *Krav til pant i finansielle instrumenter*

(1) Det kan tas hensyn til pant i følgende finansielle instrumenter:

- a) gjeldsinstrumenter utstedt av stater eller sentralbanker som etter del II har risikovekt opp til og med 50 prosent,
- b) gjeldsinstrumenter utstedt av regionale eller lokale myndigheter,
- c) gjeldsinstrumenter utstedt av multilaterale utviklingsbanker som etter del II har risikovekt opp til og med 50 prosent,
- d) gjeldsinstrumenter utstedt av internasjonale organisasjoner som etter del II har risikovekt 0 prosent,
- e) gjeldsinstrumenter som etter del II har risikovekt opp til og med 50 prosent,
- f) gjeldsinstrumenter utstedt av offentlige eide foretak som etter del II har risikovekt opp til og med 20 prosent,
- g) egenkapitalinstrumenter eller konvertible obligasjoner som inngår i en hovedindeks,
- h) gjeldsinstrumenter utstedt av institusjoner som nevnt i § 1-1 første ledd, hvor instrumentene ikke er ratet av et godkjent ratingbyrå dersom:
 - 1. institusjonen er notert på en regulert markedsplass,
 - 2. fordringen ikke står tilbake for institusjonens alminnelige gjeld,
 - 3. andre fordringer utstedt av institusjonen med tilsvarende prioritet og ratet av godkjent ratingbyrå, har rating som tilsvarer risikoklasse 3 eller bedre etter del II, og institusjonen ikke har informasjon som tilsier dårligere rating, og
 - 4. institusjonen kan dokumentere at fordringen er tilstrekkelig likvid,

- i) andeler i fond som bare investeres i instrumenter som nevnt i denne paragraf og i derivater som benyttes til sikring, og dersom kursen på andeler offentliggjøres daglig,
 - j) egenkapitalinstrumenter eller konvertible obligasjoner som ikke inngår i en hovedindeks, men er notert på en regulert markeds plass dersom institusjonen bruker avansert metode for finansielt pant, og
 - k) andeler i fond som kun investerer i instrumenter som nevnt i denne paragraf og i derivater som benyttes til sikring, dersom institusjonen bruker avansert metode for finansielt pant.
- (2) De finansielle instrumentene kan hensyntas dersom følgende vilkår er oppfylt:
- a) verdien av pantet skal ikke i vesentlig grad være avhengig av debtors betalingsevne,
 - b) instrumentene må være utstedt av andre enn institusjonen, selskap i samme konsern eller tilknyttet selskap med mindre obligasjonene har sikkerhet i utlånsportefølje, jf. § 5-13, og er stillet som sikkerhet for gjenkjøpsavtaler,
 - c) verdien av pantet skal vurderes minst hver sjette måned og for øvrig når institusjonen har grunn til å tro at verdien av pantet er vesentlig endret, og
 - d) når en tredjepart oppbevarer instrumentet, skal dette oppbevares atskilt.
- (3) Der det foreligger flere ratinger skal den dårligste av de to beste legges til grunn.

§ 17-5. Krav til pant i livsforsikringspoliser

Det kan tas hensyn til pant i livsforsikringspoliser dersom:

- a) utsteder er institusjon som nevnt i § 17-9 første ledd,
- b) utsteder er underrettet om pantsettelsen, eller overdragelsen av kravet, og kan ikke kansellere kontraktsfestede innbetalinger uten samtykke fra den utlånende institusjonen,
- c) polisens gjenkjøpsverdi ikke kan settes lavere enn det som er angitt,
- d) utlånende institusjon har rett til å kansellere polisen og motta gjenkjøpsverdien innen rimelig tid dersom låntaker misligholder,
- e) utlånende institusjon er informert om kontraktsfestede innbetalinger som ikke er foretatt, og
- f) polisens løpetid tilsvarer minst forpliktelsens løpetid.

§ 17-6. Krav til pant i eiendeler - grunnleggende IRB-metode

(1) Det kan tas hensyn til pant i fast eiendom ved grunnleggende IRB-metode dersom:

- a) verdien av eiendommen i det vesentlige er uavhengig av låntakers betalingsevne,
- b) låntakers betalingsevne i det vesentlige er uavhengig av avkastning knyttet til eiendommen. Dette gjelder likevel ikke pant i eiendom i annen stat i EØS der tilsvarende krav ikke er stilt av hjemlandets myndigheter,
- c) verdien av næringsseiendom vurderes minst en gang per år. Verdien av boligeiendom skal vurderes minst hvert tredje år. Når endringer i markedet tilsier det, skal det foretas en ny vurdering uavhengig av tidspunktet for forrige vurdering. Dersom vurderingen tilsier at verdien er vesentlig redusert, skal en verdivurdering foretas av en kvalifisert og uavhengig part,
- d) en uavhengig part gjennomgår verdivurderingen av eiendommen minst hvert tredje år for engasjementer på over tre millioner euro eller utgjør mer enn fem prosent av institusjonens ansvarlige kapital, og
- e) boligeiendom er bebodd eller utleid av låntaker.

(2) Det kan tas hensyn til pant i fordringer med løpetid til og med ett år som er vederlag for varer og tjenester i næringsvirksomhet (kundefordringer) dersom:

- a) det ikke er foranstående panteheftelser,
- b) kundefordringene kan selges uten samtykke fra kjøper av varene eller tjenestene,
- c) institusjonen har retningslinjer og rutiner for vurdering av kundefordringenes verdi. Dersom låntakers vurdering av kundefordringene legges til grunn, skal institusjonen påse at låntakers kredittrutiner er betryggende,
- d) alle relevante faktorer hensyntas, herunder inndrivelsesomkostninger, ved vurderingen av kundefordringenes verdi,
- e) institusjonen regelmessig påser at låntaker driver virksomheten innenfor de rammer som gjelder, herunder overholder økonomiske forpliktelser, eventuelle miljørestriksjoner og andre juridiske krav,
- f) verdien av kundefordringene i det vesentlige er uavhengig av låntakers betalingsevne. Dersom den ikke er det, skal det hensyntas i verdsettelsen av sikkerheten,
- g) kundefordringene er diversifiserte,
- h) pantet ikke omfatter kundefordringer på andre selskaper i låntakers konsern og tilknyttede selskaper, eller ansatte i slike selskaper, og

- i) pantet ikke omfatter kundefordringer knyttet til kredittderivater, verdipapirisering, eierinteresser eller skyldnader i tilnyttet virksomhet.

(3) Det kan tas hensyn til pant i andre eiendeler dersom:

- a) det eksisterer offentlig tilgjengelig markedspris for eiendelen. Netto pris ved realisering skal ikke avvike vesentlig fra markedspris,
- b) det ikke er foranstående panteheftelser,
- c) panteretten omfatter avkastning av pantet der det er rettslig adgang til det,
- d) verdien av pantet vurderes minst en gang per år og når vesentlige endringer i markedet tilsier det. Gjennomføringen av verdivurderingen skal være avtalt med pantsetter, etter retningslinjer og rutiner fastsatt av institusjonen, og
- e) institusjonen har rett til fysisk tilgang til eiendelen.

(4) Engasjementer i forbindelse med transaksjoner hvor en institusjon leaser ut eiendeler som nevnt over til en tredjepart, kan likestilles med lån med pant i eiendelen dersom:

- a) samtlige relevante krav for eiendom, kundefordringer eller fysisk pant er oppfylt,
- b) risikostyring av eiendelene omfatter bruk, alder og tilstrekkelig verdiovervåking, og
- c) forskjellen mellom ikke-amortisert beløp og markedsverdien til eiendelen ikke er uforholdsmessig stor, bortsett fra når denne er hensyntatt i LGD.

§ 17-7. *Krav ved motregning av innskudd og utlån*

Avtaler som gir rett til motregning av innskudd og utlån kan hensyntas dersom institusjonen til enhver tid har oversikt over hvilke innskudd og utlån som kan motregnes, og bruttoeksponering dersom motregningsadgangen bortfaller.

§ 17-8. *Krav ved motregning av gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering*

Institusjonen kan bare ta hensyn til motregning av gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering dersom avansert metode for finansielt pant benyttes etter § 18-3 og institusjonen ved mislighold har rett til motregning av alle forpliktelsene som foreligger på misligholdstidspunktet.

§ 17-9. *Krav til garantier*

(1) Det kan tas hensyn til garantier, som oppfyller kravene i annet ledd, stillet av:

- a) stater og sentralbanker,

- b) regionale og lokale myndigheter,
- c) multilaterale utviklingsbanker,
- d) internasjonale organisasjoner,
- e) offentlig eide foretak som etter del II har risikovekt opp til og med 20 prosent,
- f) institusjoner,
- g) foretak med rating som tilsvarer risikoklasse 2 eller bedre fra et godkjent ratingbyrå,
- h) Ikke-ratet foretak som etter grunnleggende IRB-metode har en PD tilsvarende rating som tilsvarer risikoklasse 2 eller bedre, og
- i) institusjoner, forsikringsselskaper og reassurandører og eksportkredittbyråer som beregnes etter § 15-1 tredje ledd når garantisten:
 1. innehar tilstrekkelig kunnskap om forpliktelsen og hva denne innebærer,
 2. er omfattet av regulering tilsvarende kapitaldekningsregelverket eller har rating som tilsvarer risikoklasse 3 eller bedre fra godkjent ratingbyrå etter del II, og
 3. etter grunnleggende IRB-metode har en PD tilsvarende rating som tilsvarer risikoklasse 3 eller bedre etter del II.

(2) Krav til garantier:

- a) garantien skal være stillet direkte overfor institusjonen,
- b) omfanget av garantien skal være klart definert og ubestridelig,
- c) garantien skal ikke inneholde klausuler hvis oppfyllelse ligger utenfor institusjonens kontroll, og som:
 1. gir garantisten adgang til ensidig å trekke garantien tilbake,
 2. vil øke de reelle omkostninger ved garantien som følge av forringet kredittkvalitet på det garanterte engasjement,
 3. kan forhindre at garantisten forpliktes til å foreta rettidig utbetaling, hvis opprinnelig låntaker unnlater å betale forfalt beløp, eller som
 4. kan gi garantisten adgang til å redusere garantiens løpetid.
- d) ved mislighold og/eller ved manglende betaling fra låntaker skal institusjonen ha rett til å kreve garantisten for alle forfalte pengekrav som omfattes av garantien. Garantistens betaling skal ikke være betinget av at institusjonen først må rettsforfølge låntaker,

- e) garantien skal være gyldig og kunne fullbyrdes i alle relevante rettsområder på tidspunkt for inngåelse av kredittavtalen, og
- f) garantien skal være en utrykkelig dokumentert forpliktelse som garantisten påtar seg.

(3) Det kan tas hensyn til garantier som er dekket av en statlig godkjent garantiordning eller er garanti eller kontragaranti gitt av garantistene nevnt i § 17-9 første ledd, dersom:

- a) garantien ikke inneholder klausuler som nevnt i annet ledd bokstav c nr. 1 til 4,
- b) institusjonen har rett til innen rimelig tid å motta en foreløpig utbetaling fra garantisten på grunnlag av et pålitelig tapsestimat som inkluderer tap som er knyttet til manglende rentebetalinger og øvrige forpliktelser for låntaker, og
- c) institusjonen kan påvise at garantien er tilfredsstillende og inkluderer tap knyttet til manglende rentebetalinger og andre typer betalinger som låntaker er forpliktet til.

§ 17-10. Særlig om kontragarantier fra stater mv.

Det kan tas hensyn til kontragarantier stillet av stater og sentralbanker, regionale og lokale myndigheter og multilaterale utviklingsbanker som etter del II tilordnes risikovekt 0, samt offentlige eide foretak som etter del II tilordnes en risikovekt opp til og med 20 prosent, dersom:

- a) kontragarantien dekker samme kredittrisiko som garantien,
- b) både garantien og kontragarantien oppfyller kravene til garantier i § 17-9 med unntak av annet ledd bokstav a, og
- c) det ikke foreligger forhold, herunder tidligere erfaringer, som kan tilsi at kontragarantien ikke kan likestilles med en direkte garanti fra samme motpart.

§ 17-11. Krav til kredittderivater

(1) Det kan tas hensyn til følgende kredittderivater, instrumenter som består av følgende kredittderivater, eller instrumenter som økonomisk sett kan likestilles med følgende kredittderivater, når selger av beskyttelse er omfattet av § 17-9 første ledd:

- a) kredittbytteavtaler (credit default swaps),
- b) totalavkastningsbytteavtaler dersom vederlag fra kredittderivatet hensyntas i verdien til den underliggende kreditten (total return swaps),
- c) kredittlinkede gjeldsinstrumenter med det beløpet som er innbetalt (credit linked notes).

(2) Avtalen skal oppfylle følgende vilkår:

- a) krav etter avtalen skal kunne rettes direkte mot selgeren av beskyttelse,
 - b) avtalen skal ikke inneholde klausuler som gir selgeren av beskyttelse adgang til ensidig å:
 - 1. trekke beskyttelsen tilbake,
 - 2. redusere avtalens løpetid,
 - 3. øke vederlaget dersom kredittrisikoen øker,
 - 4. ikke utbetale innen rimelig tid etter at beskyttelsesforpliktelsen er utløst, eller
 - 5. avgjøre når plikten til å oppfylle beskyttelsen inntreffer. Det skal fremgå av avtalen hvordan dette avgjøres,
 - c) avtalen skal ikke inneholde vilkår for kredittbeskyttelsen som er utenfor institusjonenes kontroll,
 - d) avtalen skal ikke inneholde klausuler som innebærer at institusjonen er forpliktet til å overdra kreditten til selgeren av kredittbeskyttelse, dersom samtykke vil forsinke slik overdragelse, og
 - e) kredittbeskyttelsen skal utløses ved mislighold eller åpning av gjeldsforhandling, konkurs eller offentlig administrasjon. Det samme gjelder annen bekreftelse på manglende betalingsevne hos låntaker. For å oppnå full kredittbeskyttelse skal restrukturering av den beskyttede kreditten som innebærer ettergivelse eller utsettelse av betaling av hovedstol, renter eller gebyrer, anses som bekreftelse på manglende betalingsevne. Der restrukturering ikke utløser kredittbeskyttelsen, skal verdien av beskyttelsen justeres i henhold til § 18-6 første ledd.
- (3) Referansekreditten og den beskyttede kreditten må ha samme låntaker og behandles likt ved betalingsmislighold bortsett fra når:
- a) referansekreditten har lik eller lavere prioritet enn den beskyttede kreditten, og
 - b) referansekreditten og utløsende kreditt har den samme referanseenheten, og
 - c) det er klausuler som sikrer at dersom debitor misligholder andre lån vil dette ha tilsvarende effekter som ved mislighold av referansekreditten.
- (4) Referansekreditten skal ikke ha bedre prioritet enn den beskyttede kreditten.
- (5) Det skal foreligge retningslinjer og rutiner for verdivurderingen som sikrer pålitelig beregning av tap ved finansielt oppgjør av kredittbeskyttelsen. Verdivurderingen av underliggende kreditt skal utføres innen en avtalt periode etter at kredittbeskyttelsen er utløst.

§ 17-12. *Krav til garantier og kredittderivater for behandling etter § 15-1 tredje ledd*

Garantier og kredittderivater kan behandles i samsvar med § 15-1 tredje ledd dersom:

- a) den beskyttede forpliktelsen er kategorisert som:
 1. engasjement med foretak, men ikke forsikringsselskap og reassurandører,
 2. engasjement med regionale og lokale myndigheter eller offentlig eide foretak som ikke kategoriseres som stater, eller
 3. massemarkedsengasjement med små og mellomstore foretak, jf. § 9-1 første ledd bokstav c.
- b) låntaker og garantisten eller selger av beskyttelse ikke tilhører samme konsern,
- c) kredittbeskyttelsen består av:
 1. kredittderivater og garantier som kun beskytter én forpliktelse,
 2. kredittderivater som er basert på en kurv av underliggende kreditter, og der kredittbeskyttelsen opphører etter første utløsende hendelse, kan kjøper av beskyttelse anse den underliggende kreditten som uten kredittbeskyttelse ville gitt lavest kapitalkrav som beskyttet, eller
 3. kredittderivater som er basert på en kurv av underliggende kreditter, og der kredittderivatet gir dekning av den første frem til den n-te underliggende kreditten i kurven, kan kjøper av beskyttelse anse n underliggende kreditter som uten kredittbeskyttelse ville gitt det lavest kapitalkravet som beskyttet.
- d) kravene for garantier og kredittderivater er oppfylt, jf. § 17-2 første ledd bokstav h og i,
- e) risikovekten til den beskyttede forpliktelsen ikke allerede har tatt hensyn til slik kredittbeskyttelse og
- f) kredittbeskyttelsen skal omfatte samtlige tap knyttet til den beskyttede forpliktelsen som følge av de avtalte utløsende hendelsene.

Kapittel 18. Beregning av effekten av sikkerhetsstillelse

§ 18-1. *Generelt*

- (1) Pant i innskudd og tilsvarende eiendeler, kan behandles som garanti.
- (2) Livsforsikringspoliser kan behandles som en garanti fra utstederselskapet. Verdien skal settes til polisens gjenkjøpsverdi.
- (3) Utlån og innskudd som kan motregnes kan behandles som kontanter.

(4) Utstedte kredittlinkete gjeldsinstrumenter kan behandles som kontanter.

§ 18-2. *Pant i finansielle instrumenter, innskudd og tilsvarende eiendeler og gull (finansielt pant) – enkel metode*

(1) Enkel metode for finansielt pant kan benyttes av institusjoner som fastsetter kapitalkravet etter del II. En institusjon kan ikke benytte både den enkle og den avanserte metoden for finansielt pant.

(2) Verdien av pant i finansielle instrumenter skal settes til markedsverdi. Den sikrede andelen av engasjementet skal risikovektes etter del II, men ikke lavere enn 20 prosent dersom ikke annet fremkommer av denne paragrafen.

(3) Den sikrede delen av engasjementet som oppfyller kravene § 18-3 niende ledd skal ha risikovekt null prosent. Øvrige motparter skal ha risikovekt ti prosent.

(4) Den delen av et engasjement som er sikret med derivater og hvor det stilles daglige marginkrav skal ha risikovekt null prosent. Engasjementet skal ha risikovekt ti prosent dersom marginkravet er stilt med gjeldsinstrumenter utstedt av:

- a) stater og sentralbanker med null prosent risikovekt etter del II,
- b) regionale eller lokale myndigheter med null prosent etter del II,
- c) multilaterale utviklingsbanker med null prosent etter del II eller
- d) internasjonale organisasjoner med null prosent etter del II.

(5) Risikovekt null prosent kan benyttes for den delen av et engasjement som er sikret i samme valuta med innskudd eller tilsvarende eiendeler, eller 80 prosent av markedsverdien av gjeldsinstrumenter utstedt av motpartene nevnt i forrige ledd bokstav a til d.

§ 18-3. *Pant i finansielle instrumenter, innskudd og tilsvarende eiendeler og gull (finansielt pant) – avansert metode*

(1) Finansielt pant skal justeres for pris- og valutavolatilitet.

(2) Derivater og ved motregning av slike etter del V skal justeres for valutavolatilitet når derivatets oppgjørsvaluta og pantet er denominert i forskjellig valuta. Ved motregning skal det kun justeres for valutavolatilitet en gang selv om avtalen omfatter eksponeringer og pant denominert i flere enn to valutaer.

(3) Justering for pris- og valutavolatilitet E^* (justert engasjementsbeløp) skal beregnes som følger (bortsett fra for motregning som justeres etter § 1-8):

$$E^* = \max \{0, (E_V - P_{VL})\}, \text{ der}$$

$$E_V = E \cdot (1 + H_E),$$

$$P_V = P \cdot (1 - H_P - H_{fx}),$$

E = engasjementsbeløp i fravær av sikkerheter og med konverteringsfaktor på 100 prosent,

E_V = justert engasjementsbeløp,

P_V = justert panteverdi før løpetidsjustering,

P_{VL} = justert panteverdi og løpetidsjustert etter kapittel 19,

P = markedsverdi av pantet før justeringer,

H_E = justert prisvolatilitet for engasjementet,

H_P = justert for prisvolatilitet for pantet og

H_{fx} = justert for valutavolatilitet.

(4) Engasjementsbeløpet E^* skal benyttes ved fastsettelsen av beregningsgrunnlaget for del II. For ikke-balanseførte poster skal engasjementsbeløpet E^* i standardmetoden justeres etter kapittel 6. For del III skal LGD multipliseres med faktoren E^*/E .

(5) Volatilitetsjustering kan enten foretas etter sjetten ledd (faste volatilitetsjusteringer) eller sjuende ledd (egne volatilitetsjusteringer). Når pantet består av flere pantetyper, skal volatilitetsjusteringen være:

$$H = \sum_i a_i \cdot H_i, \text{ der}$$

a_i = hver pantetypes andel av total pant og

H_i = volatilitetsjustering tilhørende hver pantetype.

(6) Faste volatilitetsjusteringer som skal benyttes (i prosent):

Tabell 1: Faste volatilitetsjusteringer for gjeldsinstrumenter (H_P og H_E):

Rating som tilsvarer risikoklasse	Gjenstående løpetid	Gjeldsinstrumenter i § 17-4 som risikovektes 0 eller 10 prosent etter del II			Gjeldsinstrumenter i § 17-4 som risikovektes 20 prosent etter del II		
		realisasjonstid			realisasjonstid		
		20 dager	10 dager	5 dager	20 dager	10 dager	5 dager
1	≤ 1 år	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707
	> 1 år ≤ 5 år	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828
	> 5 år	5,657	4	2,828	11,314	8	5,657
2-3	≤ 1 år	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414
	> 1 år ≤ 5 år	4,243	3	2,121	8,485	6	4,243
	> 5 år	8,485	6	4,243	16,971	12	8,485
4	≤ 1 år	21,213	15	10,607			
	> 1 år ≤ 5 år	21,213	15	10,607			
	> 5 år	21,213	15	10,607			
Kortsiktig rating - 1		0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707
Kortsiktig rating - 2-3		1,414	1	0,707	2,828	2	1,414

Tabell 2: Faste volatilitetsjusteringer for annet pant (H_P og H_E):

Annet pant			
Pant	realisasjonstid		
	20 dager	10 dager	5 dager
Egenkapitalinstrumenter/konvertible obligasjoner som inngår i en hovedindeks, jf. § 17-4 første ledd bokstav g	21,213	15	10,607
Andre egenkapitalinstrumenter/konvertible obligasjoner notert på regulert markedsplass, jf. § 17-4 første ledd bokstav i - k	35,355	25	17,678
Innskudd mv., jf. § 17-2 første ledd bokstav a	0	0	0
Gull, jf. § 17-2 første ledd bokstav b	21,213	15	10,607

Tabell 3: Faste volatilitetsjusteringer for valutaforskjeller (H_{fx})

realisasjonstid		
20 dager	10 dager	5 dager
11,314	8	5,657

- a) For gjenkjøpsavtaler og lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering skal realisasjonstiden settes til 5 dager (H_P og H_{fx}). For verdipapirfinansiering skal realisasjonstiden settes til 10 dager (H_P og H_{fx}). For annen sikkerhet skal realisasjonsverdien settes til 20 dager.
 - b) For gjenkjøpsavtaler og lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering som ikke oppfyller kravene i § 17-8, skal volatilitetsjusteres tilvarende egenkapitalinstrumenter etter § 17-4 første ledd bokstav i til k.
 - c) For andeler i fond skal det benyttes et veid gjennomsnitt av volatilitetsjusteringene basert på realisasjonstiden til de enkelte eiendelene i fondet. Der fondets eiendeler ikke er kjent for institusjonen, skal det benyttes den høyeste volatilitetsjusteringen for eiendeler som fondet kan investere i.
 - d) Gjeldsinstrumenter etter § 17-4 første ledd bokstav h skal volatilitetsjusteres tilsvarende rating som tilsvarer risikoklasse 2 til 3.
- (7) Egne volatilitetsjusteringer

a) generelle krav:

1. Kredittilsynet kan tillate at gjeldsinstrumenter volatilitetsjusteres etter kategorier når disse har rating som tilsvarer risikoklasse 3 eller bedre etter del II. Slik kategorisering skal ta hensyn til utsteder, eksternt rating, gjenstående løpetid og modifisert durasjon,

2. gjeldsinstrumenter med en rating som tilsvarer risikoklasse lavere enn 3 etter del II skal volatilitetsjusteres individuelt og
3. korrelasjon mellom engasjementet, pantet eller valuta skal ikke hensyntas i volatilitetsjusteringene.

b) kvantitative krav:

1. det skal benyttes et ensidig konfidensintervall på 99 prosent,
2. realisasjonstiden skal settes til 20 dager bortsett fra for gjenkjøpsavtaler og lån av finansielle instrumenter eller varer som skal settes til 5 dager og for verdipapirfinansiering som skal settes til 10 dager (H_P og H_{fx}). Dersom institusjonen benytter andre realisasjonstider for volatilitetsjusteringer, skal disse justeres etter følgende formel:

$$H_M = H_N \sqrt{(T_M / T_N)}, \text{ der}$$

H_M = volatilitetsjusteringen som skal benyttes i annet ledd,

H_N = institusjonens volatilitetsjustering basert på T_N ,

T_M = minimum realisasjonstid etter dette strekpunkt og

T_N = institusjonenes egen beregnet realisasjonstid,

3. realisasjonstiden skal økes for pant med lav likviditet. Der historiske data tilsier en undervurdering av volatiliteten, skal stressscenario legges til grunn for beregningene,
4. volatilitetsjusteringene skal baseres på en effektiv periode på minst ett år. Kredittilsynet kan kreve at kortere perioder benyttes dersom økt volatilitet gir grunnlag for det, og
5. grunnlagsdata og volatilitetsjusteringene skal oppdateres minst hver tredje måned og gjennomgås dersom endringer i prisvolatiliteten tilsier det,

c) kvalitative krav:

1. volatilitetsestimatene skal benyttes i den daglige risikostyringen og fastsettelse av risikorammer. Institusjonen skal ha betryggende retningslinjer og rutiner for estimering av volatilitetsjusteringene,
2. realisasjonstiden benyttet i bokstav b skal ikke være kortere enn den som benyttes i den daglige risikostyringen, og
3. internrevisjonen skal regelmessig og minst årlig revidere estimeringen av volatilitetsjusteringene. Gjennomgangen skal minst omfatte integreringen i den daglige risikostyringen, etterprøving ved vesentlige endringer, kontrollere konsistente, tidsriktige og pålitelige data og forutsetningenes hensiktmessighet.

(8) Volatilitetsjusteringene skal skaleres etter følgende formel når verdivurderingene foretas sjeldnere enn daglig:

$$H = H_M \sqrt{(N_R + T_M - 1) / T_M} \text{ der,}$$

H = volatilitetsjustering etter annet ledd,

H_M = volatilitetsjustering basert på daglig verdivurdering,

N_R = antall dager mellom verdivurderingene og

T_M = minimum realisasjonstid etter sjuende ledd bokstav b.

(9) Gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering behøver ikke volatilitetsjusteres når:

- a) engasjementet og pantet er denominert i samme valuta og er et innskudd mv. etter § 17-2 første ledd bokstav a eller et gjeldsinstrument med risikovekt 0 til 10 prosent etter del II,
- b) løpetiden ikke overstiger én dag eller underlagt marginkrav eller markedsverdi fastsettes daglig,
- c) pantet kan realiseres innen fire dager etter mislighold av marginkrav,
- d) det benyttes et betryggende oppgjørssystem,
- e) det benyttes anerkjente standardkontrakter, og avtalen opphører umiddelbart ved mislighold, og
- f) motparten enten:
 1. risikovektes maksimalt 20 prosent etter del II,
 2. er et verdipapirfond, et pensjonsfond eller en anerkjent oppgjørssentral, eller
 3. oppfyller krav slik at volatilitetsjustering ikke er nødvendig etter motpartens hjemlands rett.

§ 18-4. Sikkerheter under grunnleggende IRB-metode

(1) Sikkerheter etter § 17-6 skal verdsettes som følger:

- a) verdien av fast eiendom skal ligge innenfor forsvarlig verdigrunnlag,
- b) verdien av kundefordringene skal settes til utestående beløp, og
- c) andre eiendeler skal verdsettes til markedsverdi.

(2) LGD justert etter tabell 4 ($LG D_j$) kan benyttes etter grunnleggende IRB-metode når verdien av sikkerheten (V) i forhold til engasjementsbeløpet (E) overstiger minimum

sikringsgrad S. Dersom forholdet mellom V og E er høyere enn S men mindre enn S_M , skal engasjementet deles slik at den delen med sikringsgrad over S_M kan benytte LGD_J .

Tabell 4: LGD_J for pantesikret andel av engasjementer

	LGD_J for engasjementer som nevnt i § 12-1 annet ledd bokstav b	LGD_J for engasjementer som nevnt i § 12-1 annet ledd bokstav c	Minimum sikringsgrad (S)	Minimum sikringsgrad (S_M) for benyttelse av LGD_J for hele engasjementet
Kundefordringer	0,65	0,35	0 %	125 %
Fast eiendom	0,65	0,35	30 %	140 %
Andre eiendeler	0,70	0,40	30 %	140 %

(3) Der engasjementet er sikret med flere typer pant, skal en justert LGD beregnes separat for de respektive engasjementene.

(4) Kredittilsynet kan stille nærmere krav til forsvarlig verdigrunnlag.

§ 18-5. Motregningsavtaler av gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter eller varer og verdipapirfinansiering

Ved bruk av faste eller egne estimater for volatilitetsjusteringer etter § 18-3 gjelder følgende ved beregning av E^* (justert engasjementsbeløp):

- volatilitetsjusteringene for hver type instrument eller kontantposisjon skal anvendes på de positive eller negative nettoposisjonene for hver type verdipapir i henhold til § 17-4,
- volatilitetsjusteringene for valutarisiko skal anvendes på de positive eller negative nettoposisjonene for hver valuta bortsett fra den avtalte oppgjørsv valutaen i henhold til § 17-4 og
- beregning av E^* (justert engasjementsbeløp) skal gjøres i henhold til følgende:

$$E^* = \max\{0, \sum(E) - \sum(P) + \sum(|\text{nettoposisjon for hver type verdipapir}| \cdot H_{\text{sec}}) + \sum(|E_{\text{fx}}| \cdot H_{\text{fx}})\}, \text{ der}$$

E = engasjementsbeløp i fravær av sikkerheter,

P = Verdien av verdipapirer, varer eller kontanter (lånte, kjøpte eller mottatte),

H_{sec} = volatilitetsjustering i henhold til type verdipapir,

E_{fx} = nettoposisjonen for hver valuta (foruten oppgjørsv valutaen), og

H_{fx} = volatilitetsjustering for valutarisiko.

§ 18-6. Garantier og kredittderivater – verdsettelse

(1) Verdien av garantier og kredittderivater (G) skal settes til det beløpet garantisten eller selger av kredittbeskyttelse er forpliktet til å betale etter avtalen. Dersom

kredittbeskyttelsen ikke utløses ved restrukturering av underliggende kreditt, jf. § 17-11 annet ledd bokstav e, skal G reduseres med 40 prosent og skal ikke overstige 60 prosent av engasjementsbeløpet.

(2) Når kredittbeskyttelsen er utstedt i en annen valuta enn engasjementet, skal verdien av kredittbeskyttelsen volatilitetsjusteres som følger for valutarisiko:

$$G_V = G \cdot (1 - H_{fx}), \text{ der}$$

G = nominelt beløp for engasjementet,

G_V = G justert for valutarisiko og

H_{fx} = volatilitetsjustering for valutaforskjell.

(3) Volatilitetsjusteringen for valutaforskjeller skal fastsettes etter faste eller ved egne estimater etter § 18-3.

§ 18-7. Garantier og kredittderivater – beregningsmetode

(1) Dersom institusjonen deler risikoen på et engasjement i transjer, skal risikoen behandles etter bestemmelsene om verdipapirisering i del VI. Risikoen på et engasjement skal anses som delt i transjer dersom kredittbeskyttelsen først gjelder etter at institusjonen har tatt tap ("first loss").

(2) Ved bruk av standardmetoden kan garantier og kredittderivater hensyntas som følger:

- a) risikovekten til garantisten eller selger av beskyttelsen kan benyttes der engasjementet er fullt ut sikret. Engasjementet anses fullt ut sikret der verdien av kredittbeskyttelsen justert for løpetidsforskjeller minst tilsvarer engasjementsbeløpet,
- b) der kredittbeskyttelsen dekker en del av engasjementet og tap deles pro rata, skal beregningsgrunnlaget settes til:

$$(E - G_{VL}) \cdot r_L + G_{VL} \cdot r_G, \text{ der}$$

E = engasjementsbeløpet,

G_{VL} = G_V i henhold til § 18-6 annet ledd justert for løpetidsforskjeller i henhold til kapittel 19,

r_L = risikovekt til låntaker etter del II og

r_G = risikovekt til garantist eller selger av beskyttelse etter del II og

- c) der flere typer sikkerheter for et engasjement benyttes, skal engasjementet inndeles for hver type sikkerhet.

(3) Under grunnleggende IRB-metode kan PD til garantisten eller selger av beskyttelsen benyttes der et engasjement er fullt ut sikret. Engasjementet anses fullt ut

sikret der verdien av garantien eller kredittderivatet beregnet etter § 18-6 justert for løpetidsforskjeller i henhold til kapittel 19 minst tilsvarende engasjementsbeløpet. Der garantien eller kredittderivatet kun dekker en del av engasjementsbeløpet, kan institusjonen benytte et vektet gjennomsnitt av PD for låntaker og garantisten eller selgeren av beskyttelsen.

§ 18-8. Kurvprodukter – kredittderivater

(1) For kredittderivater basert på en kurv av underliggende kreditter og der kredittbeskyttelsen opphører etter første utløsende hendelse, kan institusjonen anse den underliggende kreditten som uten kredittbeskyttelse ville gitt lavest kapitalkrav som beskyttet. Dette betinger at engasjementsbeløpet til underliggende kreditt dekkes fullt ut av kredittderivatet.

(2) For kredittderivater basert på en kurv av underliggende kreditter og der kredittderivatet gir dekning av den første frem til den n-te underliggende kreditten i kurven, kan kjøper av beskyttelse anse n underliggende kreditter som uten kredittbeskyttelse ville gitt det laveste kapitalkravet som beskyttet. Dette betinger at engasjementsbeløpet til de underliggende kredittene dekkes fullt ut av kredittderivatet.

Kapittel 19. Løpetidsforskjeller

§ 19-1. Generelt

(1) Dersom sikkerheten har en kortere løpetid enn engasjementet (løpetidsforskjell), kan det bare tas hensyn til sikkerhet med gjenstående løpetid på minst tre måneder og opprinnelig løpetid på minst ett år.

(2) For engasjementer skal effektiv løpetid benyttes. Med effektiv løpetid menes gjenstående løpetid til siste frist for låntaker til å innfri forpliktelsen, men maksimalt 5 år. For sikkerheter skal løpetiden anses for å være frem til første mulige oppsigelsestidspunkt.

(3) Institusjoner som benytter enkel metode for finansielt pant etter § 18-2, kan ikke benytte sikkerheter omfattet av denne metoden med løpetidsforskjeller.

§ 19-2. Verdssettelse under avansert metode for finansielt pant

Ved verdsettelsen av finansielt pant under avansert metode skal det tas hensyn til løpetidsforskjeller etter følgende formel:

$$P_{VL} = P_V \cdot (t - 0,25)/(T - 0,25), \text{ der}$$

P_{VL} = løpetidsjustert P_V og skal erstatte P_V etter § 18-3 tredje ledd,

P_V = P_V fastsatt etter § 18-3 tredje ledd,

T = engasjementets løpetid og

t = pantets løpetid.

§ 19-3. Verdssettelse av garantier og kredittderivater

Ved verdsettelsen av garantier og kredittderivater skal det tas hensyn til løpetidsforskjeller i henhold til følgende formel:

$G_{VL} = G_V \cdot (t - 0,25)/(T - 0,25)$, der:

G_{VL} = løpetidsjustert G_V og skal erstatte G_V i § 18-7,

G_V = sikkerhetens verdi justert for valutaforskjeller,

T = engasjementets løpetid og

t = kredittbeskyttelsens løpetid.

Del V. Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko for derivater mv.

Kapittel 20. Innledende bestemmelser

§ 20-1. Beregningsgrunnlag

Beregningsgrunnlaget for motpartsrisiko mv. skal fastsettes ved å risikovekte engasjementsbeløpet beregnet etter bestemmelsene i kapittel 20 til 25 etter den metoden institusjonen benytter i del II eller del III.

§ 20-2. Metoder for beregning av engasjementsbeløp

(1) Engasjementsbeløpet for derivater skal beregnes etter en av følgende metoder:

- a) markedsverdimetoden, jf. kapittel 21,
- b) opprinnelig engasjement-metoden, jf. kapittel 22,
- c) standardisert metode, jf. kapittel 23 eller
- d) IMM-metode, jf. kapittel 24.

(2) Det skal benyttes samme metode for alle derivater.

(3) For gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter eller varer og verdipapirfinansiering kan institusjonen anvende IMM-metode.

(4) Opprinnelig engasjementsmetode skal bare benyttes av institusjoner som etter § 31-5 har fritak fra krav om beregning av kapitalkrav for markedsrisiko.

(5) Under alle metodene skal engasjementsbeløpet for en motpart være lik summen av engasjementsbeløpene for hver motregningsgruppe med denne motparten.

§ 20-3. Kreditderivater

Ved kjøp av beskyttelse for motpartsrisiko utenfor handelsporteføljen eller for kredittrisiko, skal det ikke beregnes engasjementsbeløp for motpartsrisiko. Salg av beskyttelse i form av kredittbytteavtaler utenfor handelsporteføljen skal behandles som garantier utstedt av institusjonen.

§ 20-4. Børsomsatte kontrakter og kontrakter som avregnes av oppgjørssentral

Engasjementsbeløpet kan settes til null for kontrakter som avregnes av anerkjent oppgjørssentral og for kontrakter som omsettes på anerkjent børs der de er underlagt daglige marginkrav. Første punktum gjelder også for sikkerheter stilt overfor anerkjent oppgjørssentral.

Kapittel 21. Markedsverdimetoden

§ 21-1. Engasjementsbeløp

(1) Etter markedsverdimetoden skal engasjementsbeløpet settes til summen av estimerte reinvesteringskostnader og potensiell fremtidig eksponering over gjenstående løpetid.

(2) Potensiell fremtidig eksponering beregnes ved å multiplisere nominell utestående hovedstol med følgende prosentsatser:

Kontraktstype	Gjenstående løpetid		
	Ett år eller mindre	Mer enn ett år og opp til og med fem år	Mer enn fem år
Renterelaterte	0 %	0,5 %	1,5 %
Valuta- og gullrelaterte	1 %	5 %	7,5 %
Egenkapitalrelaterte	6 %	8 %	10 %
Edelmetallrelaterte	7 %	7 %	8 %
Andre varerelaterte	10 %	12 %	15 %

(3) Der nominell utestående hovedstol ikke er en egnet måleenhet for potensiell fremtidig eksponering, skal beløpet oppjusteres etter institusjonens retningslinjer og rutiner.

§ 21-2. Motregning

(1) Nærmere regler om hvordan motregningsavtaler kan hensyntas ved beregning av engasjementsbeløp følger av kapittel 25.

(2) Ved fastsettelse av engasjementsbeløp for fornyelsesavtaler (netting by novation) benyttes netto reinvesteringskostnad og netto nominell utestående hovedstol.

(3) Ved fastsettelse av engasjementsbeløp for andre motregningsavtaler enn fornyelsesavtaler benyttes hypotetisk netto reinvesteringskostnad som følger av avtalen.

Potensiell fremtidig eksponering for kontrakter som omfattes av motregningsavtalen kan beregnes etter formelen $PFE = (0,4 \cdot PFE_{bto}) + (0,6 \cdot NBF \cdot PFE_{bto})$, der:

- PFE = potensiell fremtidig kreditteksponering for alle kontrakter som omfattes av motregningsavtalen,
- PFE_{bto} = summen av potensiell fremtidig kreditteksponering for alle kontrakter som omfattes av motregningsavtalen og som er beregnet etter tabellen i § 21-1 annet ledd, og
- NBF = ”netto-brutto-forholdet”: netto reinvesteringskostnad for kontraktene som omfattes av motregningsavtalen dividert med brutto reinvesteringskostnad for de samme kontraktene.

(4) Ved beregning av potensiell fremtidig kreditteksponering for valutaterminavtaler og andre liknende avtaler hvor den nominelle hovedstolen forfaller som en kontantstrøm, kan det bare tas hensyn til nettobeløp for betalinger som forfaller på samme dag og i samme valuta.

Kapittel 22. Opprinnelig engasjement-metoden

§ 22-1. Engasjementsbeløp

(1) Engasjementsbeløpet etter opprinnelig engasjement-metoden skal være nominelt utestående hovedstol multiplisert med følgende prosentsatser:

Kontraktstype	Avtalt (opprinnelig) løpetid		
	Ett år eller mindre	Mer enn ett år og opp til og med to år	For hvert år i tillegg utover to år
Renterelaterte	0,5 %	1 %	1 %
Valuta- og gullrelaterte	2 %	5 %	3 %

(2) Der nominell utestående hovedstol ikke er en egnet måleenhet for potensiell fremtidig eksponering, skal beløpet oppjusteres etter institusjonens retningslinjer og rutiner.

Kapittel 23. Standardisert metode

§ 23-1. Engasjementsbeløp

(1) For hver motregningsgruppe skal engasjementsbeløpet være $1,4 \cdot \max\left\{NMV - NMS, \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_k RPS_{kj} \right| \cdot KF_j \right\}$, der

- NMV er markedsverdien av en portefølje av kontrakter innenfor motregningsgruppen uten sikkerheter,
- NMS er markedsverdien av sikkerheter som hører til motregningsgruppen, og

- c) for hver sikringsgruppe j etter § 23-4, er RPT_{ij} risikoposisjonen fra kontrakt i , RPS_{kj} risikoposisjonen fra sikkerhet k , og KF_j konverteringsfaktoren som angitt i § 23-5.

(2) Det kan bare tas hensyn til sikkerhet som nevnt i §§ 17-3, 17-4 og 37-3 fjerde ledd bokstav b og c i beregningene som ligger til grunn for engasjementsbeløpet.

(3) Engasjementsbeløpet for avtale om å bytte flytende rente i en valuta mot flytende rente i en annen valuta skal, uavhengig av bestemmelsen i første ledd, settes til null.

(4) Engasjementsbeløpet fastsettes ved å bruke trinnene som nevnt i §§ 23-2 til 23-5.

§ 23-2. Tilordning av kontrakter til risikoposisjoner (trinn 1)

(1) Kontrakter som har lineær risikoprofil med egenkapital, gull, edelmetaller eller andre varer som underliggende, skal tilordnes en risikoposisjon for hver kontraktstype, og en renterisikoposisjon for betalingsdelen. Dersom betalingsdelen er i utenlandsk valuta, skal den i tillegg tilordnes en risikoposisjon i hver valuta.

(2) Kontrakter som har lineær risikoprofil med gjeldsinstrumenter som underliggende, skal tilordnes en renterisikoposisjon for gjeldsinstrumentet og en renterisikoposisjon for betalingsdelen. Kontrakter som gir rett til bytte av betaling mot betaling, tilordnes en renterisikoposisjon for hver betalingsdel. Dersom underliggende instrument er i utenlandsk valuta, skal instrumentet tilordnes en risikoposisjon i denne valuta. Dersom betalingsdelen er i utenlandsk valuta, skal betalingsdelen i tillegg tilordnes en risikoposisjon i denne valuta.

(3) Betalingsdeler fastsettes slik:

- a) for kontrakter som innebærer bytte av et finansielt instrument mot betaling, betegnes betalingen som betalingsdelen. Kontrakter der det er avtalt bytte av en betaling mot en annen betaling, består av to betalingsdeler,
- b) betalingsdelen består av avtalt brutto betaling inklusive kontraktens nominelle verdi,
- c) renterisiko for betalingsdeler som har en gjenstående løpetid mindre enn ett år, kan unntas i beregning av verdien av risikoposisjoner etter § 23-3, og
- d) kontrakter som har to betalingsdeler i samme valuta, kan behandles som en enkel aggregert transaksjon.

§ 23-3. Verdi på risikoposisjonen (trinn 2)

(1) For kontrakter med lineær risikoprofil, unntatt gjeldsinstrumenter, er verdien av risikoposisjonen den effektive nominelle verdi (effective notional value) av de underliggende finansielle instrumentene.

(2) For gjeldsinstrumenter og betalingsdeler er verdien av risikoposisjonen den effektive nominelle verdi av utestående bruttobetaling (inkludert nominelt beløp)

multiplisert med den modifiserte durasjonen av henholdsvis gjeldsinstrumentet og betalingsdelen.

(3) For kredittbytteavtaler er verdien av risikoposisjonen den nominelle verdien av referansekreditten multiplisert med den gjenstående løpetiden av kredittbytteavtalen.

(4) For kontrakter med ikke-lineær risikoprofil der underliggende instrument ikke er et gjeldsinstrument, er verdien av risikoposisjonen deltaekvivalenten av den løpende nominelle verdien (delta equivalent effective notional value) av det underliggende instrumentet. Dersom kontrakten har underliggende instrument som er et gjeldsinstrument eller en betalingsdel, er verdien av risikoposisjonen deltaekvivalenten av den løpende nominelle verdien av det finansielle instrumentet eller betalingsdelen, multiplisert med den modifiserte durasjonen av henholdsvis gjeldsinstrumentet og betalingsdelen.

(5) Ved fastsettelse av risikoposisjoner skal sikkerhet mottatt fra en motpart behandles som en fordring på motparten under en kontrakt (lang posisjon) som har forfall i dag. Sikkerhet stilt overfor en motpart skal behandles som en forpliktelse overfor motparten (kort posisjon) som har forfall i dag.

(6) For alle instrumenter unntatt gjeldsinstrumenter kan risikoposisjonens verdi beregnes som enten den effektive nominelle verdien eller deltaekvivalenten av den nominelle verdien $p_{ref} \cdot \partial V / \partial p$, der

- a) p_{ref} er prisen på det underliggende instrument, uttrykt i referansevalutaen,
- b) V er verdien av instrumentet, og
- c) p er prisen på underliggende instrument, uttrykt i samme valuta som V .

(7) For gjeldsinstrumenter og betalingsdelen av alle kontrakter kan risikoposisjonens verdi beregnes som enten den effektive nominelle verdien eller deltaekvivalenten av den nominelle verdien, multiplisert med den modifiserte durasjonen $\partial V / \partial r$, der

- a) V er verdien av instrumentet. Dersom V er benevnt i en annen valuta enn referansevalutaen, skal kontrakten omregnes til referansevalutaen, og
- b) r er rente.

(8) Institusjonen skal anvende markedsverdimetoden for kontrakter med ikke-lineær risikoprofil eller for betalingsdeler og kontrakter med gjeldsinstrumenter som underliggende hvis institusjonen:

- a) ikke har tillatelse til å anvende metodene etter § 34-3 første ledd og § 39-3 tredje ledd eller VaR-metode for beregning av delta og modifisert durasjon, og
- b) har tillatelse til å benytte metodene i bokstav a, men der modellen ikke beregner delta og modifisert durasjon.

§ 23-4. Sikringsgrupper (trinn 3)

(1) Risikoposisjoner skal grupperes i sikringsgrupper der risikoposisjoner med motsatt fortegn skal regnes mot hverandre for å gi en nettoposisjon som anvendes for beregning av engasjementsbeløpet. Nettoposisjonen skal beregnes for hver sikringsgruppe. Nettoposisjonen er absoluttverdien av summen $\sum_i RPT_{ij} - \sum_k RPS_{kj}$ av risikoposisjoner i en sikringsgruppe j , angitt som i § 23-1 første ledd.

(2) Renterisikoposisjoner fra:

- a) innskudd mottatt fra motparten som sikkerhet,
- b) betalingsdeler og
- c) underliggende gjeldsinstrumenter med risikovekt 20 prosent eller lavere etter § 32-4,

skal grupperes i seks sikringsgrupper for hver valuta etter følgende tabell:

	Referanserente fra statspapirer	Referanserente fra annet enn statspapirer
Gjenstående løpetid	Opp til og med ett år	Opp til og med ett år
Gjenstående løpetid	Over ett og til og med fem år	Over ett og til og med fem år
Gjenstående løpetid	Over fem år	Over fem år

(3) For renterisikoposisjoner fra underliggende gjeldsinstrumenter eller betalingsdeler der renten er koblet til en referanserente som representerer markedsrenten, er gjenstående løpetid etter tabellen i annet ledd lengden av tidsintervallet til neste rentejustering. I alle andre tilfeller er gjenstående løpetid den gjenstående tid til forfall av det underliggende gjeldsinstrumentet, eller for betalingsdeler den gjenstående tid til forfall av kontrakten.

(4) Følgende renterisikoposisjoner skal grupperes i en sikringsgruppe for hver utsteder:

- a) referansekreditt i kredittbytteavtale,
- b) innskudd avgitt som sikkerhet til en motpart, dersom motparten ikke har utestående gjeldsforpliktelser med risikovekt lavere enn 20 prosent etter § 32-4, og
- c) underliggende gjeldsinstrumenter med risikovekt høyere enn 20 prosent etter § 32-4.

(5) Dersom en betalingsdel baseres på et gjeldsinstrument som angitt i fjerde ledd bokstav c, skal det være en sikringsgruppe for hver utsteder av referansekreditten i kredittderivatet.

(6) Følgende risikoposisjoner kan grupperes i samme sikringsgruppe:

- a) gjeldsinstrumenter fra samme utsteder,
- b) referansekreditter fra samme utsteder som er basert på betalingsdeler, eller

c) underliggende kreditt i en kredittbytteavtale.

(7) Underliggende finansielle instrumenter som ikke er gjeldsinstrumenter, skal tilordnes de samme respektive sikringsgruppene dersom de finansielle instrumentene er like. Følgende finansielle instrumenter skal anses like:

- a) egenkapital med samme utsteder
- b) edelmetaller av samme metall
- c) leveringsrettigheter og forpliktelser for elektrisk kraft som har samme høylast- eller lavlastperioder innenfor enhver 24-timersperiode, og
- d) varer av samme type.

(8) I alle andre tilfeller skal underliggende finansielle instrumenter tilordnes separate sikringsgrupper.

(9) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner som sikrer at kontrakter som tilordnes en sikringsgruppe som er omfattet av motregningsavtale, tilfredsstiller kravene i kapittel 25.

§ 23-5. Konverteringsfaktorer for sikringsgrupper (trinn 4)

Hver kategori av sikringsgrupper skal multipliseres med konverteringsfaktor etter følgende tabell:

Sikringsgruppekategori	Konverteringsfaktor
1. Renter med unntak av renter som nevnt i nr. 2 og 3.	0,2 %
2. Renter for risikoposisjoner fra referansekreditt i kredittbytteavtale med risikovekt 20 prosent eller lavere etter § 32-4.	0,3 %
3. Renter for risikoposisjoner fra gjeldsinstrument eller referansekreditt med risikovekt høyere enn 20 prosent etter § 32-4.	0,6 %
4. Valuta	2,5 %
5. Elektrisk kraft	4,0 %
6. Gull	5,0 %
7. Egenkapital	7,0 %
8. Edelmetaller	8,5 %
9. Andre varer	10,0 %
10. Underliggende instrumenter av derivater som ikke hører til kategoriene ovenfor	10,0 %

Kapittel 24. IMM-metode

§ 24-1. Krav til estimering av EE

(1) IMM-systemet skal estimere EE daglig med mindre Kredittilsynet bestemmer annet.

(2) IMM-systemet skal minst ta hensyn til:

- a) alle relevante risikofaktorer,
- b) risikofaktorene skal estimeres over en lang tidshorison,
- c) volatilitet i og samvariasjon mellom risikofaktorer,
- d) ikke-lineære endringer i opsjonspriser (gamma),
- e) kontraktsspesifikk informasjon, herunder nominelle beløp, løpetid og avtalte kontantstrømmer, referanseeiendeler, avtaler om marginkrav og motregningsavtaler, og
- f) bruken av kredittlinjer til enhver tid.

(3) Institusjonen kan ta hensyn til empirisk samvariasjon mellom risikofaktorer under forutsetning at institusjonen har tilfredsstillende systemer og rutiner for å måle denne samvariasjonen.

(4) Ved marginavtaler skal IMM-systemet minst ta hensyn til:

- a) type marginavtale (unilateral eller bilateral),
- b) hyppigheten av margininnbetalinger,
- c) tiden fra mislighold til kontrakten kan avsluttes,
- d) minste eksponering som krever margininnbetaling, og
- e) minste endring i marginkrav som krever margininnbetaling.

(5) Verdien av sikkerheter stilt i marginavtalen skal beregnes enten til markedsverdi eller etter bestemmelsene i del IV.

(6) Institusjonen skal beregne, overvåke og kontrollere:

- a) maksimal eksponering og potensiell fremtidig eksponering på portefølje- og motpartsnivå og under hensyn til konsentrasjoner,
- b) motpartseksponering over kontraktens løpetid, økning i eksponering utover ett år og en sammenlikning av reinvesteringskostnaden og realisert eksponering for motpartseksponeringer med gjenstående løpetid under ett år,
- c) situasjoner der misligholdssannsynligheten samvarierer med risikofaktorene, og
- d) situasjoner der eksponeringen samvarierer med misligholdssannsynligheten.

(7) Ved bruk av historiske data skal tidsseriene være basert på en observasjonsperiode på minst tre år og omfatte nedgangskonjunktur. Tidsseriene skal oppdateres minst en gang hver tredje måned og hver gang det skjer vesentlig endringer i markedsforholdene. Kredittilsynet kan tillate bruk av konstruerte tidsserier dersom observasjonsperioden ikke dekker tre år.

(8) Dersom det tas hensyn til effekten av sikkerheter i beregningene av motregningsgruppens markedsverdi, skal institusjonen ha tilstrekkelige historiske data for å modellere sikkerhetens volatilitet.

(9) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for:

- a) å måle samvariasjon mellom risikofaktorer,
- b) å påse at kontrakter som inngår i en motregningsgruppe, er omfattet av motregningsavtaler som tilfredsstiller kravene i kapittel 25,
- c) å påse at sikkerheter tilfredsstiller kravene i del IV,
- d) identifisering og styring av samvariasjon mellom:
 1. misligholdssannsynlighet og risikofaktorer og
 2. eksponering og misligholdssannsynlighet,
- e) å identifisere og kontrollere risikoene for motparter der størrelsen på eksponeringen øker utover ett år,
- f) å påse at dataene er korrekte, dekkende og representative for anvendelse, og
- g) bruk av konstruerte tidsserier.

§ 24-2. Beregning av engasjementsbeløp

(1) Engasjementsbeløp beregnes for hver motregningsgruppe som *effektiv EPE* definert i fjerde ledd multiplisert med *alfa* (α). Engasjementsbeløpet kan likevel fastsettes etter en mer forsiktig metode.

(2) *Effektiv EPE* skal beregnes som $\sum_{k=1}^K \max_{i=0, K, k} EE_{t_i} \cdot (t_k - t_{k-1})$, der EE_{t_0} er eksponering på beregningstidspunktet $t_0 = 0$ og de øvrige EE_{t_i} er estimert forventet eksponering ved tid t_i , målt i år etter beregningstidspunktet, slik at t_K er lengste løpetid for en kontrakt i den aktuelle motregningsgruppen, likevel høyst 1.

(3) Det kan bare tas hensyn til sikkerhet som nevnt i §§ 17-3, 17-4 og 37-3 fjerde ledd bokstav b og c i beregningene som ligger til grunn for engasjementsbeløpet.

(4) Dersom det er avtalt marginkrav som det er tatt hensyn til ved estimering av EE, kan modellens estimat for EE benyttes direkte i formelen etter annet ledd. Dersom modellen ikke tar hensyn til avtalen om marginkrav, skal effektiv EPE for motparten være enten:

- a) effektiv EPE som beregnet uten å ta hensyn til avtalen om marginkrav, eller
- b) minste eksponering som krever margininnbetaling med et tillegg for forventet økning i motregningsgruppens eksponering i tiden fra mislighold til kontrakten kan avsluttes. Ved beregning av tillegget skal eksponeringen være

null ved begynnelsen av perioden. For gjenkjøpsavtaler og lån av finansielle instrumenter som er underlagt daglige marginkrav og markedsverdivurdering, skal perioden være minst fem virkedager. For alle andre motregningsgrupper skal perioden være minst ti virkedager.

§ 24-3. *Alfa*

- (1) Alfa skal være 1,4 med mindre Kredittilsynet fastsetter en høyere verdi.
- (2) Kredittilsynet kan likevel tillate at institusjonen fastsetter alfa som følger:
 - a) alfa skal være forholdet mellom samlet kapitalbehov simulert over alle motpartseksponeringer og samlet kapitalbehov basert på EPE for gitt utestående beløp,
 - b) institusjonen skal ta hensyn til samvariasjoner mellom markedsverdier og mellom kontrakter ved modellering av EPE,
 - c) alfa skal ta hensyn til konsentrasjonsrisiko,
 - d) alfa skal reflektere nedgangskonjunktur,
 - e) estimatet av alfa skal revurderes minst kvartalsvis, og hyppigere dersom porteføljens sammensetning varierer over tid,
 - f) modellrisiko skal vurderes,
 - g) alfa skal være minst 1,2, og
 - h) institusjonen skal ha interne retningslinjer og rutiner for estimering av alfa.

§ 24-4. *Stresstesting*

(1) Institusjonen skal identifisere forhold som kan påvirke motpartseksponeringen og kapitaldekningen i negativ retning og gjennomføre stresstesting. Stresstestene skal gjenspeile situasjoner der det er endringer som i særlig grad kan påvirke motpartseksponeringen, og skal vurderes mot institusjonens estimat av EPE. Stresstestene skal omfatte alle vesentlige deler av institusjonens portefølje, og skal omfatte en vurdering av betydningen for institusjonens soliditet.

(2) Stresstestene skal minst omfatte konjunkturedgang, redusert likviditetstilgang, hendelser i markedet, risikofaktorer knyttet til både markedsrisiko og kredittrisiko, konsentrasjonsrisiko, samvariasjon på tvers av markedsrisiko og kredittrisiko, og risiko knyttet til lukking av posisjoner.

- (3) Stresstestene skal gjennomføres regelmessig.
- (4) Kredittilsynet kan fastsette nærmere bestemmelser om stresstesting.

§ 24-5. *Krav til etterprøving (validering)*

- (1) Institusjon skal etterprøve (validere) IMM-systemet regelmessig.
- (2) Det skal foretas en vurdering av om forutsetninger som ligger til grunn for modellen er forsvarlige.
- (3) Det skal etterprøves at kontrakter er tildelt til riktig motregningsgruppe.
- (4) Institusjonen skal overvåke modellens nøyaktighet ved å gjennomføre ettertesting (back-testing), i form av en sammenligning av modellforutsagt eksponering med utfall for et sett uendrete porteføljer under et tilstrekkelig antall historiske scenarier. Institusjonen skal ha kapasitet til å foreta ettertesting både for hele porteføljen og for enkeltporteføljer som i vesentlig grad bidrar til risikoen.
- (5) Dersom resultatene fra ettertestingen indikerer at modellen ikke er tilstrekkelig, kan Kredittilsynet trekke tillatelsen tilbake eller pålegge institusjonen tiltak for å sikre at modellen omgående forbedres.
- (6) Egne estimater for beregning av alfa skal valideres.

Kapittel 25. Motregning

§ 25-1. *Motregning av derivater mv.*

- (1) Motregning av derivater kan hensyntas i markedsverdimetoden og standardisert metode.
- (2) Institusjoner som har fått tillatelse til bruk av IMM-metode, kan motregne for hver av eller på tvers av kontraktstypene derivater, gjenkjøpsavtaler og lån av finansielle instrumenter eller varer og verdipapirfinansiering.

§ 25-2. *Krav til motregning av derivater mv.*

- (1) Institusjonen må ha inngått en bilateral motregningsavtale som gir rett til motregning av alle forpliktelsene som omfattes av avtalen ved mislighold.
- (2) Motregningsavtalen skal være gyldig etablert.
- (3) Institusjonen skal ta hensyn til motregning ved måling og styring av motpartsrisiko for hver motpart ved fastsettelse av risikorammer.

Del VI. Beregningsgrunnlag for kredittrisiko ved verdipapirisering

Kapittel 26. Overføring av risiko ved verdipapirisering

§ 26-1. Tradisjonell verdipapirisering

(1) Risikoen ved engasjementer som er overdratt til spesialforetak for verdipapirisering etter bestemmelsene i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 V, ansees overført dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) utbetalingene til innehavere av posisjoner i verdipapiriseringen skal ikke kunne øke som følge av svekket kredittkvalitet i engasjementene og,
- b) det foreligger en juridisk erklæring som bekrefter at institusjonens kreditorer ikke kan ta dekning i engasjementene.

(2) Når institusjonen har opsjon til å kjøpe tilbake engasjementer eller annullere verdipapiriseringsposisjoner, skal i tillegg følgende betingelser være oppfylt:

- a) institusjonen bestemmer om opsjonen utøves,
- b) opsjonen kan bare utøves når det gjenstår 10 prosent eller mindre av engasjementenes opprinnelige verdi, og
- c) opsjonen skal ikke innebære kredittstøtte.

§ 26-2. Syntetisk verdipapirisering

(1) Ved sikkerhetsstillelse etter bestemmelsene i del IV anses engasjementenes risiko overført dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) vilkårene i § 26-1 første ledd bokstav a,
- b) det skal ikke være krav til vesentlighet for at sikkerheten utløses,
- c) svekket kredittkvalitet i verdipapiriserte engasjementer skal ikke medføre økte kostnader for institusjonen, og
- d) det skal foreligge en juridisk erklæring som bekrefter at avtalen om sikkerhetsstillelse kan gjennomføres i alle relevante jurisdiksjoner.

§ 26-3. Forbud mot å bidra til verdipapiriseringen

Institusjoner som overfører risiko ved verdipapirisering, kan ikke påta seg ansvar knyttet til låneporteføljen eller fordringsmassen overfor spesialforetaket, obligasjonseierne eller andre utover de kontraktmessige forpliktelsene.

Kapittel 27. Beregningsgrunnlaget

§ 27-1. Engasjementsbeløp og beregningsgrunnlag

(1) Engasjementsbeløpet for balanseførte posisjoner i verdipapiriseringer skal være bokført verdi, med mindre annet fremgår av de enkelte bestemmelsene.

(2) Engasjementsbeløpet for posisjoner som ikke inngår i institusjonens balanse, med unntak av derivater, skal være nominell verdi multiplisert med en konverteringsfaktor. Når ikke annet er bestemt, skal konverteringsfaktoren settes til 100 prosent.

(3) Beregningsgrunnlaget for derivater fastsettes etter del V.

§ 27-2. Ekstern rating

(1) Ved fastsettelse av risikovekter for ratede posisjoner etter kapittel 28 til 30, gjelder bestemmelsene i § 4-1 annet til fjerde ledd, § 7-1 første og tredje ledd, § 7-2 første, annet, fjerde og femte ledd og § 7-3. I tillegg gjelder følgende:

- a) med unntak av § 7-2 tredje og fjerde ledd skal en institusjon som har flere posisjoner i samme verdipapirisering benytte ratinger fra samme ratingbyrå for disse posisjonene,
- b) ratingen skal være offentliggjort i markedet, og
- c) ved tilordning kan institusjonen benytte rating som reflekterer godkjent sikkerhet, når sikkerheten er stilt direkte til spesialforetaket.

§ 27-3. Likviditetsstøtte

Likviditetsstøtte som oppfyller følgende krav, skal ha konverteringsfaktor som angitt i § 28-1 eller § 29-1:

- a) avtalen om likviditetsstøtte skal beskrive hendelser som kan utløse støtten,
- b) likviditetsstøtten kan ikke benyttes til kredittstøtte ved å dekke tap som allerede er inntruffet,
- c) støtten skal ikke innebære permanent eller regelmessig finansiering til verdipapiriseringen,
- d) kravene om tilbakebetaling av trekk under støtten skal minst ha samme prioritet som investorene i verdipapiriseringen. Kravene kan ha lavere prioritet enn krav fra rente- eller valutarelaterte kontrakter og fra provisjoner og lignende betalinger. Tilbakebetalingene skal ikke kunne frafalles eller utsettes,
- e) det skal ikke kunne trekkes på likviditetsstøtten når all kredittstøtte er utnyttet, og

- f) avtalt likviditetsstøtte skal reduseres med det beløp som tilsvarer misligholdte engasjementer definert i del III. Likviditetsstøtten skal tilbakebetales dersom gjennomsnittlig kredittkvalitet faller under risikoklasse 3 der porteføljen består av engasjementer med kredittvurdering fra godkjent ratingbyrå.

§ 27-4. *Overlappende posisjoner*

Der en institusjon har flere posisjoner i samme verdipapirisering og posisjonene helt eller delvis skyldes samme underliggende risiko (overlappende del), skal den overlappende del kun tas med i beregningsgrunnlaget en gang. Den høyeste av posisjonenes risikovekt skal benyttes.

§ 27-5. *Løpetidsforskjeller ved syntetisk verdipapirisering*

(1) Dersom det er løpetidsforskjell mellom sikkerhetsstillelsen som er benyttet for å dele inn i transjer og de verdipapiriserte engasjementene, skal institusjonen fastsette et justert beregningsgrunnlag betegnet BG* på følgende måte:

- BG* er $[BG_{LL} \cdot (t - 0,25)/(T - 0,25)] + [BG_{IVP} \cdot (T - t)/(T - 0,25)]$,
- BG_{IVP} er beregningsgrunnlaget for engasjementene dersom de ikke var blitt verdipapirisert,
- BG_{LL} er beregningsgrunnlaget dersom løpetiden hadde vært lik,
- T bestemmes av den verdipapiriserte engasjementet med lengst løpetid, målt som antall år begrenset oppad til 5 år, og
- t er løpetiden til sikkerhetsstillelsen, målt som antall år, og fastsettes etter del IV om sikkerhetsstillelse.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke posisjoner som har risikovekt 1250 prosent.

§ 27-6. *Beregningsgrunnlag - standardmetoden*

(1) Beregningsgrunnlag for verdipapiriseringsposisjoner i standardmetoden er engasjementsbeløp multiplisert med risikovektene i kapittel 28.

(2) For engasjementer der risiko er overført etter § 26-1, kan institusjonen sette beregningsgrunnlaget til null.

(3) For engasjementer der risiko er overført etter § 26-2, skal institusjonen fastsette beregningsgrunnlaget etter del II og del IV og § 27-5.

§ 27-7. *Beregningsgrunnlag – IRB*

(1) Beregningsgrunnlaget for verdipapiriseringsposisjoner i IRB er engasjementsbeløp multiplisert med risikovektene i kapittel 29.

(2) Engasjementsbeløpet for balanseførte posisjoner skal være bokført verdi for eventuelle nedskrivninger.

(3) For engasjementer der risiko er overført etter § 26-1, kan institusjonen sette beregningsgrunnlaget til null.

(4) For engasjementer der risiko er overført etter § 26-2, skal institusjonen fastsette beregningsgrunnlaget etter del III og del IV og § 27-5.

(5) Når risiko er overført etter kapittel 26, kan forventet tap settes til null.

Kapittel 28. Konverteringsfaktorer mv. - standardmetoden

§ 28-1. Konverteringsfaktorer for ikke-ratet likviditetsstøtte

Ikke-ratet likviditetsstøtte kan ved fastsettelse av engasjementsbeløp i standardmetoden ha følgende kredittkonverteringsfaktorer:

- a) 20 prosent der opprinnelig løpetid er til og med ett år,
- b) 50 prosent der opprinnelig løpetid er over ett år,
- c) 0 prosent dersom likviditetsstøtten bare kan benyttes i tilfeller av vesentlige forstyrrelser i hele markedet, eller
- d) 0 prosent der likviditetsstøtten ubetinget kan kanselleres og tilbakebetaling av trekk under støtten har høyere prioritet enn alle andre krav på kontantstrømmer fra de verdipapiriserte engasjementer (kontantforskudd).

§ 28-2. Risikovekter for ratede posisjoner

Ratede posisjoner i standardmetoden skal ha følgende risikovekt:

Posisjoner med langsiktig rating					
Risikoklasse	1	2	3	4	Øvrige
Risikovekt i %	20	50	100	350	1250

Posisjoner med kortsiktig rating				
Risikoklasse	1	2	3	Øvrige
Risikovekt i %	20	50	100	1250

§ 28-3. Risikovekter for ikke-ratede posisjoner

(1) Ikke-ratede posisjoner i standardmetoden skal ha risikovekt 1250 prosent med mindre annet følger av annet til fjerde ledd.

(2) Dersom sammensetningen av den verdipapiriserte porteføljen til enhver tid er kjent, kan institusjonen benytte et veid gjennomsnitt av risikovektene til enkelt-engasjementene i porteføljen, multiplisert med en konsentrasjonsfaktor tilsvarende

summen av nominelle beløp i alle transjene dividert med summen av nominelle beløp i de transjene som har lavere eller samme prioritet som den transjen posisjonen tilhører. Risikovekten skal ikke være høyere enn 1250 prosent og ikke lavere enn den risikovekt som er tilordnet transjer med høyere prioritet.

(3) Ikke-ratet likviditetsstøtte skal tilordnes den høyeste av risikovektene som ville blitt tilordnet enkeltengasjementene i den porteføljen likviditetsstøtten dekker, dersom porteføljen ikke var blitt verdipapirisert.

(4) Ikke-ratede posisjoner i ABCP-program kan ha den risikovekt som er høyest av 100 prosent og den høyeste av risikovektene som engasjementet ville hatt dersom det ikke var verdipapirisert, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:

- a) posisjonen ligger i en transje som har prioritet foran transjen som tar de første tapene i et ABCP-program, der transjen som tar de første tapene gir kredittstøtte som ikke er uvesentlig,
- b) posisjonen skal ha kredittkvalitet som tilsvarer risikoklasse 3, og
- c) institusjonen kan ikke ha en posisjon i transjen som tar de første tapene.

§ 28-4. Maksimalt beregningsgrunnlag

Institusjonen kan la være å sette beregningsgrunnlaget for posisjoner i verdipapiriseringen høyere enn det ville vært dersom engasjementene ikke var verdipapirisert.

Kapittel 29. Konverteringsfaktorer mv. – IRB

§ 29-1. Konverteringsfaktorer for likviditetsstøtte

(1) Likviditetsstøtte som nevnt i § 28-1 bokstav c kan ha konverteringsfaktor på 20 prosent i IRB.

(2) Likviditetsstøtte som nevnt i § 28-1 bokstav d (kontantforskudd) kan ha kredittkonverteringsfaktor på 0 prosent i IRB.

(3) Ikke-ratet likviditetsstøtte som nevnt i § 29-7, kan i IRB ha konverteringsfaktor 50 prosent dersom opprinnelig løpetid er til og med ett år.

§ 29-2. Risikovekter for ratede posisjoner

(1) Ratede posisjoner i IRB skal ha risikovekt i henhold til tabellen nedenfor. Med unntak av posisjoner med risikovekt 1250 prosent skal risikovekten multipliseres med 1,06.

Posisjoner med langsiktig rating			
	Risikovekter i %		
Risikoklasse	A	B	C

1	7	12	20
2	8	15	25
3	10	18	35
4	12	20	35
5	20	35	35
6	35	50	50
7	60	75	75
8	100	100	100
9	250	250	250
10	425	425	425
11	650	650	650
Øvrige	1250	1250	1250

Posisjoner med kortsiktig rating:			
	Risikovekter i %		
Risikoklasse	A	B	C
1	7	12	20
2	12	20	35
3	60	75	75
Øvrige	1250	1250	1250

(2) Transjer med høyest prioritet risikovektes etter kolonne A, med mindre annet følger av tredje eller fjerde ledd.

(3) Posisjon i den høyest prioriterte transjen som har høyere prioritet enn posisjoner med 7 prosent risikovekt etter første ledd, kan gis 6 prosent risikovekt dersom posisjonen har en rating som tilsvarer risikoklasse 1. Tilsvarende gjelder der referanseposisjonen i henhold til § 29-8 er en posisjon i en underordnet transje som har 7 prosent risikovekt.

(4) Der beregnet antall verdipapiriserte engasjementer med ulike kunder er lavere enn seks, skal risikovektene i kolonne C benyttes. Antallet engasjementer (N) beregnes som $N = (\sum_i EAD_i)^2 / \sum_i EAD_i^2$, der EAD_i er summen av alle engasjementsbeløp på motpart i. Der verdipapiriserte engasjementer består av en portefølje av andre verdipapiriseringer (reverdipapirisering), skal N settes til antallet verdipapiriseringer i porteføljen. N kan fastsettes som $1/C_1$ der C_1 er det største engasjementets andel av porteføljen.

(5) Alle andre posisjoner skal benytte risikovektene i kolonne B.

§ 29-3. Risikovekter for ikke-ratede posisjoner

(1) Ikke-ratede posisjoner skal ha risikovekt 1250 prosent i IRB hvis ikke annet fremgår.

(2) Med mindre annet følger av §§ 29-5 til 29-7, skal risikovekten for ikke ratede posisjoner være den høyeste av 7 prosent og vekten som fremkommer i formelen nedenfor. Kredittilsynet kan tillate at institusjoner som ikke er overdragende institusjon eller organiserende institusjon i et ABCP-program beregner risikovekten tilsvarende.

(3) Risikovekten skal være $12,5 \cdot (S(L+T) - S(L))/T$, der

$S(x) = x$ når $x \leq K_{irbr}$ og

$S(x) = K_{irbr} + K(x) - K(K_{irbr}) + (d \cdot K_{irbr} / \omega) (1 - \exp\{\omega \cdot K_{irbr} \cdot (K_{irbr} - x)\})$
ellers, og der

$$h = (1 - K_{irbr}/ELGD)^N$$

$$c = K_{irbr} / (1 - h)$$

$$v = (ELGD - K_{irbr} + 0,25 \cdot (1 - ELGD)) \cdot K_{irbr} / N$$

$$f = -c^2 + ((v + K_{irbr}^2) \cdot (1 - 1/\tau) + K_{irbr} / \tau) / (1 - h)$$

$$g = -1 + (1 - c) \cdot c / f$$

$$a = g \cdot c$$

$$b = g \cdot (1 - c)$$

$$d = 1 - (1 - h) \cdot (1 - \text{Beta}(x; a, b))$$

$$K(x) = (1 - h) \cdot (x \cdot (1 - \text{Beta}(x; a, b)) + c \cdot \text{Beta}(x; a+1, b)),$$

$$\tau = 1000$$

$$\omega = 20$$

$\text{Beta}(\cdot; a, b)$ er kumulativ betafordeling med parametre a og b

T er forholdstallet mellom transjens nominelle beløp og summen av engasjementsbeløp for verdipapiriserte engasjementer.

K_{irbr} er forholdstallet mellom K_{irb} og summen av engasjementsbeløp for verdipapiriserte engasjementer. K_{irb} er 8 prosent av beregningsgrunnlaget for engasjementer som er verdipapirisert, kalkulert etter del III som om de ikke var verdipapirisert, pluss forventet tapt beløp.

L er forholdstallet mellom de nominelle beløp på transjer med lavere prioritet enn transjen der posisjonen ligger og summen av engasjementsbeløp for verdipapiriserte engasjementer. Fordringer på motparter i derivater som utgjør transjer med lavere prioritet enn transjen der posisjonen er plassert, kan måles til summen av estimerte reinvesteringskostnader.

N er antall engasjementer i henhold til § 29-2 fjerde ledd.

$ELGD$ er $(\sum_i LGD_i EAD_i) / \sum_i EAD_i$, der LGD_i er gjennomsnittlig LGD for alle engasjementene med motpart i . Ved reverdipapirisering er LGD lik 100 prosent.

(4) Der kreditt- og forringelsesrisiko ved kjøpte fordringer behandles aggregert i en verdipapirisering, skal LGD være et veid gjennomsnitt av LGD for kredittisiko og LGD for forringelsesrisiko. Vektene skal være kapitalkravet for henholdsvis kredittisiko og forringelsesrisiko beregnet hver for seg.

(5) Institusjonen kan benytte forenklete data dersom engasjementsbeløpet for porteføljens største engasjement ikke utgjør mer enn 3 prosent av summert engasjementsbeløp for de verdipapiriserte engasjementene. I slike tilfeller kan $LGD = 50$ prosent og N kan være enten $1/(C_1 \cdot C_m + \max\{1 - m \cdot C_1, 0\} \cdot (C_m - C_1) / (m - 1))$ eller $N = 1/C_1$, der C_m er forholdstallet mellom engasjementsbeløp på de m største eksponeringene og engasjementsbeløp for alle de verdipapiriserte engasjementer. Institusjonen fastsetter m .

(6) Ved verdipapirisering av massemarkedsengasjementet kan Kredittilsynet tillate at h og v settes lik null.

§ 29-4. Beregningsgrunnlag for sikrede posisjoner

(1) For posisjoner sikret med pant i henhold til del IV skal beregningsgrunnlaget i IRB være justert engasjementsbeløp E^* multiplisert med effektiv risikovekt (RV_{eff}). For posisjoner sikret med garantier eller kredittderivater i henhold til del IV skal beregningsgrunnlaget være $G_j \cdot RV_G + (\text{posisjonens beløp minus } G_j) \cdot RV_{eff}$, der RV_G er risikovekt for garantisten og RV_{eff} er risikovekten etter § 29-3 tredje ledd dividert med engasjementsbeløpet multiplisert med 100.

(2) Første ledd gjelder også for delvis sikrede posisjoner dersom kredittbeskyttelsen dekker de første tapene eller forholdsmessige tap.

(3) Ved andre delvis sikrede posisjoner skal den delen med svakest kredittkvalitet anses usikret. Ved pant skal T settes til e^* , der e^* er E^* dividert med summen av nominelle beløp på de verdipapiriserte engasjementer. Ved garantier eller kredittderivater skal justert T settes til $T - g$, der g er G_j dividert med summen av engasjementsbeløp for verdipapiriserte engasjementer, og garantistens risikovekt skal benyttes på den delen av posisjonen som ikke faller inn under justert T .

§ 29-5. Plikt til bruk av risikovekten til ratet posisjon

(1) Når en ikke-ratet posisjon har prioritet som er høyere og løpetid som ikke er lengre enn en ratet posisjon i samme verdipapirisering, skal institusjonen i IRB benytte risikovekten til den ratede posisjonen.

§ 29-6. Intern vurderingsmetode ved ikke-ratede posisjoner i ABCP-programmer

(1) Kredittilsynet kan tillate at ikke-ratede posisjoner i ABCP-programmer gis risikovekt i IRB etter en intern vurderingsmetode der internt klassifiserte posisjoner tilordnes et ratingbyrås ratingkategori og risikovekt. Risikoklassen skal være 3 eller bedre etter del II ved starten på verdipapiriseringen.

(2) Tillatelse til bruk av intern vurderingsmetode kan bare gis der følgende vilkår er oppfylt:

- a) Sertifikatene som utstedes under programmet er ratet.

- b) Metoden er i samsvar med offentlig tilgjengelige vurderingsmetoder som ett eller flere godkjente ratingbyråer benytter på sertifikatene eller verdipapirer utstedt med basis i den aktuelle type engasjementer, dersom det eksisterer en slik offentlig tilgjengelig metode.
- c) Kvantitative elementer, herunder stressfaktorer, for å vurdere kredittkvaliteten skal være minst like forsiktige som under metoder brukt av ratingbyrået man sammenligner med.
- d) Ved utvikling av metoden skal institusjonen ta hensyn til relevant offentlig informasjon fra ratingbyråene som har ratet ABCP-programmet. Dette skal dokumenteres i henhold til bokstav g.
- e) Metoden skal omfatte inndeling i interne risikoklasser. De interne risikoklassenes tilordning til byråenes ratingkategorier skal dokumenteres.
- f) Metodene skal anvendes i institusjonene risikostyring, beslutningstaking, ledelsesinformasjon og kapitalallokering.
- g) Kvaliteten på de interne vurderingene av engasjementene på ABCP-programmet og prosessen for intern vurderinger skal regelmessig gjennomgås av internrevisor, et ratingbyrå, institusjonens risikostyrings- eller kredittkontrollfunksjon. Enheten som foretar gjennomgangen skal være uavhengig av forretningsområdene som håndterer aktuelle kunderelasjoner og ABCP-programmet.
- h) Institusjonen skal ha oversikt over og vurdere de interne vurderingers treffsikkerhet over tid og skal om nødvendig justere metodene dersom resultatene fra engasjementene avviker fra den interne vurderingen.
- i) ABCP-programmet skal ha retningslinjer for kredittkvalitet og for investeringer.
- j) Det skal følge av ABCP-programmet:
 1. at aktiva som er misligholdt eller forfalt en vesentlig tidsperiode, ikke kan kjøpes,
 2. at konsentrasjon på enkeltengasjementer eller geografiske områder er begrenset og
 3. at aktivas løpetid er begrenset.
- k) Retningslinjer og prosedyrer for innkreving under ABCP-programmet skal ta hensyn til låneadministrators kredittkvalitet og erfaring. Programmet skal søke å begrense risiko på overdrager eller låneadministrator for å forhindre at betalingsstrømmer ikke når frem til rett juridisk person.
- l) Tapeestimat for en aktivaportefølje som ABCP-programmet vurderer å kjøpe, må ta hensyn til alle risikokilder, herunder kreditt- og forringelsesrisiko. Dersom kredittstøtten fra overdrager kun er dimensjonert etter kredittap, skal

det etableres en separat reserve for forringelsesrisiko dersom den er av betydning i den aktuelle portefølje. Ved dimensjonering av støttebehov skal programmet gjennomgå flere års data inkludert data for tap, mislighold, forringelse og omløpshastigheten på de kjøpte aktiva.

- m) ABCP-programmet skal ha egenskaper som ved kjøp av engasjementer søker å begrense effekten av fallende kredittkvalitet i porteføljen, som for eksempel en mekanisme som utløser nedbygging av programmet.

§ 29-7. Risikovekt for ikke-ratede likviditetsfasiliteter

For likviditetsstøtte som oppfyller § 27-3 der K_{irb} ikke kan beregnes som om engasjementene ikke var blitt verdipapirisert, kan Kredittilsynet tillate at institusjonen benytter den høyeste av risikovektene som ville gjelde etter del II dersom engasjementene ikke var blitt verdipapirisert.

§ 29-8. Posisjoner med risikovekt 1250 prosent

(1) For posisjoner med risikovekt 1250 prosent, kan det i IRB gjøres fradrag i beregningsgrunnlaget for institusjonens nedskrivninger av verdipapiriserte engasjementer multiplisert med 12,5.

(2) Der engasjementsbeløp trekkes fra i institusjonens ansvarlige kapital, og der institusjonen beregner risikovekt etter § 29-3 tredje ledd og L er mindre eller lik K_{irbr} samtidig som $(L + T)$ er større enn K_{irbr} , kan posisjonen behandles som to posisjoner der L er lik K_{irbr} for posisjonen med høyest prioritet.

§ 29-9. Beregningsgrunnlag ved nedskrivning på posisjoner

Beregningsgrunnlaget i IRB kan reduseres med nedskrivninger foretatt på posisjonen multiplisert med 12,5.

§ 29-10. Maksimalt beregningsgrunnlag

Hvis institusjonen beregner K_{irb} , skal beregningsgrunnlaget i IRB ikke overstige $12,5 \cdot K_{irb}$.

Kapittel 30. Tilleggskrav for enkelte verdipapiriseringer med førtidig innfrielse

§ 30-1. Generelt

(1) Når trekkrettigheter utgjør hele eller deler av en overdratt portefølje og avtalen åpner for førtidig innfrielse, skal institusjonen fastsette beregningsgrunnlaget for trekkrettighetene som en sum av et beregningsgrunnlag for institusjonens interesser og et beregningsgrunnlag for investors interesser.

(2) Ved bruk av del II skal institusjonens interesser beregnes som engasjementsbeløpet for den andelen av en overdratt portefølje med benyttede kredittfasiliteter som bestemmer hvilken del av kontantstrømmen fra engasjementene, som ikke er tilgjengelig for betaling til parter som har posisjoner i verdipapiriseringen. Investors interesser skal være engasjementsbeløp for den resterende andel.

(3) Ved bruk av del III skal institusjonens interesser i tillegg til beløp nevnt i annet ledd omfatte engasjementsbeløpet for den forholdsmessige andel som nevnt i første ledd av ubenyttede kredittfasiliteter. Institusjonens interesser skal ikke ha lavere prioritet enn investors interesser. Investors interesser skal være engasjementsbeløp for den resterende andel i tillegg til engasjementsbeløp knyttet til andel av ubenyttede kredittfasiliteter

§ 30-2. Beregningsgrunnlag for institusjonens interesser

Institusjonens interesser skal ikke kategoriseres som verdipapiriseringsposisjon etter annen eller del III. Beregningsgrunnlaget for institusjonens interesser fastsettes forholdsmessig som om porteføljen ikke var blitt verdipapirisert i henhold til del II eller del III.

§ 30-3. Unntak fra tilleggskrav

En institusjon som overdrar trekkrettighet til en verdipapirisering som inneholder bestemmelser om førtidig innfrielse, skal ikke fastsette beregningsgrunnlag for førtidig innfrielse dersom verdipapiriseringen er slik at:

- a) institusjonen ikke har risiko knyttet til de underliggende engasjementer selv ikke etter at en førtidig innfrielse har inntruffet, eller
- b) førtidig innfrielse utløses kun av hendelser som ikke har sammenheng med utviklingen i engasjementene eller institusjonen.

§ 30-4. Konverteringsfaktorer for visse trekkrettigheter

(1) Ved posisjoner i verdipapiriseringer av massemarkedsengasjementer som ubetinget kan kanselleres uten forhåndsvarsel, der reduksjonen i overskuddsmargin kan utløse førtidig innfrielse, skal institusjonen dividere tre måneders gjennomsnittlig overskuddsmargin med nivået som utløser tilbakeholdelse av overskuddsmargin.

(2) Dersom verdipapiriseringen ikke har bestemmelser som krever tilbakeholdelse av overskuddsmargin, skal nivået for oppfangning settes til nivået som utløser den førtidige innfrielsen med et tillegg på 4,5 prosentpoeng.

(3) Konverteringsfaktoren i prosent skal fastsettes etter følgende tabell:

ft = 3 måneders overskuddsmargin dividert med nivå som utløser tilbakeholdelse	Kontrollert førtidig innfrielse	Ikke-kontrollert førtidig innfrielse
ft minst 4/3	0	0
ft mindre enn 4/3, men minst 1	1	5
ft mindre enn 1, men minst 3/4	2	15
ft mindre enn 3/4, men minst 1/2	10	50

ft mindre enn 1/2, men minst 1/4	20	100
ft mindre enn 1/4	40	100

(4) Alle andre verdipapiriseringer med kontrollert førtidig innfrielse skal ha konverteringsfaktor 90 prosent.

(5) Alle andre verdipapiriseringer med førtidig innfrielse som ikke er kontrollert skal ha konverteringsfaktor 100 prosent.

§ 30-5. Kontrollert førtidig innfrielse

Førtidig innfrielse er kontrollert når:

- a) institusjonen har en plan som sikrer tilstrekkelig kapital og likviditet i tilfelle førtidig innfrielse inntreffer,
- b) betalingen av renter, avdrag, utgifter, tap og gjenvinninger deles forholdsmessig i henhold til andelene spesifisert i § 30-1 gjennom hele transaksjonens løpetid og er basert på utestående fordringer ved et eller flere referansetidspunkter i løpet av hver måned,
- c) lengden på nedbetalingsperioden er slik at av utestående gjeld ved innfrielsestidspunktet skal minimum 90 prosent være nedbetalt eller misligholdt ved utløpet av perioden, og
- d) nedbetalingshastigheten er ikke høyere enn hva som ville ha vært tilfelle ved lineær nedbetaling i løpet av perioden angitt i bokstav c.

§ 30-6. Beregningsgrunnlag for investors interesser

Beregningsgrunnlaget for investors interesser er investors interesser multiplisert med konverteringsfaktorer som fastsatt i § 30-4, multiplisert med den gjennomsnittlige risikovekt etter del II eller del III som ville blitt benyttet om engasjementene ikke var blitt verdipapirisert.

§ 30-7. Maksimalt beregningsgrunnlag

(1) Overdragende institusjon skal ikke sette beregningsgrunnlaget under § 30-1 høyere enn den største av:

- a) beregningsgrunnlaget for investors interesser og
- b) beregningsgrunnlaget som ville ha blitt fastsatt dersom engasjementene ikke var blitt verdipapirisert for et beløp som tilsvarer investors interesser.

(2) Fradraget for kapitalisering av fremtidige inntekter i henhold til forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 7 første ledd bokstav h skal ikke tas hensyn til ved beregningen i første ledd.

Del VII. Beregningsgrunnlag for markedsrisiko m.m.

Kapittel 31. Innledende bestemmelser

§ 31-1. Handelsporteføljen

(1) Handelsporteføljen består av posisjoner i finansielle instrumenter samt varer og kredittderivater som institusjonen har for egen regning med henblikk på videresalg eller for på kort sikt å dra fordel av pris eller rentevariasjoner, samt sikring av slike posisjoner. Posisjoner omtalt i kapittel 37 som er knyttet til instrumentene etter første punktum, skal medregnes.

(2) Kredittderivater som sikrer engasjementer utenfor handelsporteføljen og oppfyller kravene i del IV, skal ikke inngå i handelsporteføljen ved beregning av kapitalkrav.

§ 31-2. Verdivurdering

(1) Institusjonens handelsportefølje skal minst daglig vurderes til markedsverdi. Utenlandsk valuta skal omregnes til dagskurs.

(2) Dersom markedsverdi ikke kan fastsettes etter første ledd, skal institusjonen benytte en modellverdi. Institusjonen skal regelmessig vurdere om modellens resultater og forutsetningene som ligger til grunn er forsvarlige.

(3) Kredittilsynet kan gi nærmere bestemmelser for verdivurdering etter annet ledd.

§ 31-3. Beregningsmetoder og beregningsgrunnlag

(1) Institusjonen skal fastsette beregningsgrunnlag for:

- a) posisjonsrisiko og oppgjørs- og motpartsrisiko knyttet til institusjonens handelsportefølje etter kapittel 32 til 37, og
- b) valutarisiko og varerisiko knyttet til institusjonens samlede virksomhet etter kapittel 38 og 39.

(2) Institusjonen kan, i stedet for eller i kombinasjon med bestemmelsene fastsatt i kapittel 32 til 37, benytte VaR-metode etter kapittel 40 til å fastsette beregningsgrunnlaget for posisjonsrisiko, valutarisiko og varerisiko. Samme beregningsmetode skal benyttes innenfor én risikokategori. Det er ikke tillatt å benytte VaR-metode for verdipapirfondsandeler som behandles som direkte investering i fondets antatte posisjoner.

§ 31-4. Krav til retningslinjer og rutiner

Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for hvilke posisjoner som skal inngå i handelsporteføljen, og for forvaltning, verdivurdering og overvåkning av handelsporteføljen. Regelmessig kontroll av verdsettelsen skal skje uavhengig av

handelsenheten og rapporteres til styret. Uavhengig verifikasjon av markedspriser skal skje minst månedlig.

§ 31-5. Fritak fra krav om beregning av markedsrisiko

(1) En institusjon kan uten hensyn til § 31-3 første ledd bokstav a fastsette beregningsgrunnlaget for handelsporteføljen etter den metoden som institusjonen benytter i del II eller del III dersom:

- a) handelsporteføljen vanligvis ikke er større enn fem prosent og aldri større enn seks prosent av summen av institusjonens balanseførte og ikke-balanseførte poster, og
- b) samlet bruttoposisjon for handelsporteføljen utgjør en sum som vanligvis ikke er høyere enn et beløp i norske kroner som svarer til 15 millioner euro og aldri er høyere enn et beløp i norske kroner som svarer til 20 millioner euro.

(2) Ved beregning av handelsporteføljen skal ikke-balanseførte poster omregnes i samsvar med bestemmelsene for ikke-balanseførte poster etter den metoden institusjonen benytter i del II og del III uten at vekting foretas. Samlet bruttoposisjon er grunnlaget for beregningen.

(3) Kredittilsynet skal straks underrettes når en institusjons handelsportefølje overskrider grensene i første ledd.

Kapittel 32. Posisjonsrisiko for egenkapital- og gjeldsinstrumenter

§ 32-1. Beregning av posisjonsrisiko

(1) Institusjonens samlede beregningsgrunnlag for posisjonsrisiko i egenkapital- og gjeldsinstrumenter beregnes ved å summere beregningsgrunnlaget for spesifikk risiko og beregningsgrunnlaget for generell risiko.

(2) Kapitalkravet for posisjonsrisiko for gjeldsinstrumenter beregnes for hver valuta separat. Kapitalkrav for posisjonsrisiko for egenkapitalinstrumenter beregnes for hvert enkelt nasjonale marked (stat) separat.

§ 32-2. Spesifikk risiko – egenkapitalinstrumenter

Beregningsgrunnlaget for spesifikk risiko i egenkapitalinstrumenter er samlet bruttoposisjon vektet med 50 prosent.

§ 32-3. Generell risiko – egenkapitalinstrumenter

Beregningsgrunnlaget for generell risiko i egenkapitalinstrumenter er samlet nettoposisjon vektet med 100 prosent.

§ 32-4. Spesifikk risiko – gjeldsinstrumenter

(1) For institusjoner som benytter standardmetoden for kredittrisiko skal absoluttverdien av nettoposisjoner i de enkelte gjeldsinstrumenter etter kategoriene nedenfor multipliseres med de angitte risikovekter. Beregningsgrunnlaget fremkommer ved å summere de vektete posisjonene:

- a) 0 prosent for gjeldsinstrumenter med risikovekt 0 prosent etter del II,
- b) 3,125 prosent for gjeldsinstrumenter som har risikovekt 20 prosent eller 50 prosent etter del II, og som har gjenværende løpetid på seks måneder eller mindre,
- c) 12,5 prosent for gjeldsinstrumenter med risikovekt 20 prosent eller 50 prosent etter del II, og som har gjenværende løpetid fra seks måneder til og med 24 måneder,
- d) 20 prosent for gjeldsinstrumenter med risikovekt 20 prosent eller 50 prosent etter del II, og som har gjenværende løpetid lengre enn 24 måneder,
- e) gjeldsinstrumenter etter fjerde ledd, kan vektes i samsvar med bokstav b til d,
- f) 100 prosent for gjeldsinstrumenter med risikovekt 100 prosent etter del II og
- g) 150 prosent for gjeldsinstrumenter med risikovekt 150 prosent etter del II.

(2) Med gjenværende løpetid forstås i denne paragraf løpetid til forfall.

(3) For institusjoner som benytter IRB-metode, skal risikovektene etter første ledd fastsettes etter den tilsvarende risikoklasse for foretak etter del II og utsteders PD.

(4) Gjeldsinstrumenter etter første ledd bokstav e omfatter:

- a) ratede instrumenter som:
 - 1. etter del II kvalifiserer til en risikoklasse nærmere fastsatt av Kredittilsynet eller
 - 2. etter del III ikke har høyere PD enn instrumentene nevnt i nr. 1.
- b) ikke-ratede instrumenter som oppfyller følgende krav:
 - 1. tilstrekkelig likvid,
 - 2. anses å tilhøre en risikoklasse som minst tilsvarer instrumentene nevnt i bokstav a, og
 - 3. notert på regulert marked i EØS eller på anerkjent børs utenfor EØS eller utstedt av institusjon.
- c) ikke-ratede instrumenter som anses å tilhøre risikoklasse 2 for institusjoner etter del II og der regulering og tilsyn etter Kredittilsynets vurdering er på EØS-nivå.

(5) Kredittilsynet kan overprøve institusjonenes vurdering av gjeldsinstrumenter og kreve høyere risikovekt, samt fjerne muligheten til sammenstilling av posisjoner etter § 32-6 eller § 32-7.

(6) Verdipapiriseringsposisjoner som kommer til fradrag i ansvarlig kapital eller som gis en risikovekt på 1250 prosent etter del VI skal minst ha tilsvarende kapitalkrav etter denne bestemmelsen. Risikovekten for ikke-ratet likviditetsstøtte skal minst tilsvare risikovekten etter del VI.

§ 32-5. Generell risiko – gjeldsinstrumenter

(1) Beregningsgrunnlaget for generell risiko i gjeldsinstrumenter skal være i samsvar med bestemmelsene i § 32-6 eller § 32-7. Institusjonen skal underrette Kredittilsynet om hvilken metode som benyttes. Institusjonen kan ikke endre beregningsmetode uten forhåndsgodkjennelse av Kredittilsynet.

(2) I § 32-6 og § 32-7 skal gjenværende løpetid forstås som løpetid frem til neste renteregulering.

§ 32-6. Generell risiko, gjeldsinstrumenter – alternativ 1 løpetidsmetoden

(1) Beregningen av grunnlaget for kapitalkrav for generell risiko for gjeldsinstrumenter etter løpetidsmetoden foretas i fem trinn:

(2) *Trinn 1:* Alle nettoposisjoner fordeles på sone I, sone II og sone III. Innen hver sone skal nettoposisjonene fordeles på intervaller, avhengig av gjenværende løpetid og pålydende rente. Sonene og intervallene er som følger:

Sone	Intervall	Gjenværende løpetid		Vekt (pst.)
		Rente \geq 3 pst	Rente $<$ 3 pst	
I	1	$> 0, \leq 1$ mnd	$> 0, \leq 1$ mnd	0,00
	2	$> 1, \leq 3$ mnd	$> 1, \leq 3$ mnd	0,20
	3	$> 3, \leq 6$ mnd	$> 3, \leq 6$ mnd	0,40
	4	$> 6, \leq 12$ mnd	$> 6, \leq 12$ mnd	0,70
II	5	$> 1, \leq 2$ år	$> 1, \leq 1,9$ år	1,25
	6	$> 2, \leq 3$ år	$> 1,9, \leq 2,8$ år	1,75
	7	$> 3, \leq 4$ år	$> 2,8, \leq 3,6$ år	2,25
III	8	$> 4, \leq 5$ år	$> 3,6, \leq 4,3$ år	2,75
	9	$> 5, \leq 7$ år	$> 4,3, \leq 5,7$ år	3,25
	10	$> 7, \leq 10$ år	$> 5,7, \leq 7,3$ år	3,75
	11	$> 10, \leq 15$ år	$> 7,3, \leq 9,3$ år	4,50
	12	$> 15, \leq 20$ år	$> 9,3, \leq 10,6$ år	5,25
	13	> 20 år	$> 10,6, \leq 12$ år	6,00
	14		$> 12, \leq 20$ år	8,00
	15		> 20 år	12,50

(3) *Trinn 2 (sammenstilling innen intervallene):* Alle nettoposisjoner i de enkelte gjeldsinstrumenter skal multipliseres med vekten i det tilhørende intervallet. Differansen mellom summen av alle lange vektete nettoposisjoner og summen av alle korte vektete nettoposisjoner gir den åpne posisjon i et intervall. Den sammenstilte posisjonen er det minste beløpet av summen av alle lange vektete nettoposisjoner og summen av alle korte

vektede nettoposisjoner. Summen av de sammenstilte posisjonene i alle intervaller utgjør første sammenstilling.

(4) *Trinn 3 (sammenstilling innen sonene)*: Differansen mellom summen av alle lange åpne posisjoner og summen av alle korte åpne posisjoner gir den åpne posisjon i en sone. Den sammenstilte posisjonen er det minste beløpet av summen av alle lange åpne posisjoner og summen av alle korte åpne posisjoner. De sammenstilte beløp som fremstår blir for sonene I, II og III kalt henholdsvis annen, tredje og fjerde sammenstilling.

(5) *Trinn 4 (sammenstilling mellom sonene)*: Det minste beløpet av den åpne lange (korte) posisjonen i sone I og den åpne korte (lange) posisjonen i sone II utgjør den sammenstilte posisjonen mellom sone I og II. Det minste beløpet av den gjenstående åpne lange (korte) posisjonen i sone II og den åpne korte (lange) posisjonen i sone III utgjør den sammenstilte posisjonen mellom sone II og III. Summen av den sammenstilte posisjonen mellom sone I og II og den sammenstilte posisjonen mellom sone II og III utgjør femte sammenstilling. Det minste beløpet av den gjenstående åpne lange (korte) posisjonen i sone I og den gjenstående åpne korte (lange) posisjonen i sone III utgjør sjette sammenstilling.

(6) *Trinn 5*: Summen av gjenstående åpne posisjoner etter sammenstilling mellom sonene utgjør restposisjonen. Institusjonen skal anvende følgende risikovekter på posisjonene:

første sammenstilling:	125 prosent
annen sammenstilling:	500 prosent
tredje sammenstilling:	375 prosent
fjerde sammenstilling:	375 prosent
femte sammenstilling:	500 prosent
sjette sammenstilling:	1875 prosent
restposisjon:	1250 prosent

Beregningsgrunnlaget for generell risiko for gjeldsinstrumenter er summen av de vektete posisjonene fra beregningen ovenfor.

§ 32-7. *Generell risiko, gjeldsinstrumenter – alternativ 2 durasjonsmetoden (varighetsmetoden)*

(1) Beregning av grunnlaget for kapitalkrav for generell risiko for gjeldsinstrumenter etter durasjonsmetoden (varighetsmetoden) foretas i følgende seks trinn:

(2) *Trinn 1*: Effektiv rente beregnes på grunnlag av instrumentets markedsverdi.

(3) *Trinn 2*: Gjeldsinstrumentets modifiserte durasjon beregnes på grunnlag av den effektive rente beregnet i trinn 1.

(4) *Trinn 3*: Gjeldsinstrumentene fordeles på soner avhengig av modifisert durasjon. Sonene er som følger:

Sone	Modifisert durasjon i år	Forutsatt renteendring i prosentpoeng
1	0 til 1,0	1,00
2	1,0 til 3,6	0,85

3	> 3,6	0,70
---	-------	------

(5) *Trinn 4 (sammenstilling innen sonene)*: Den durasjonsvektede nettoposisjonen for hvert enkelt gjeldsinstrument beregnes ved å multiplisere markedsverdien med den odifiserte durasjonen og den tilhørende forutsatte renteendring. Differansen mellom summen av durasjonsvektede lange nettoposisjoner og summen av durasjonsvektede korte nettoposisjoner er den åpne posisjon i hver enkelt sone. Den sammenstilte posisjonen er det minste beløpet av summen av alle lange durasjonsvektede nettoposisjoner og summen av alle korte durasjonsvektede nettoposisjoner. Summen av de sammenstilte posisjonene i alle soner utgjør første sammenstilling.

(6) *Trinn 5 (sammenstilling mellom sonene)*: Det minste beløpet av den åpne lange (korte) posisjonen i sone I og den åpne korte (lange) posisjonen i sone II utgjør den sammenstilte posisjonen mellom sone I og II. Det minste beløpet av den gjenstående åpne lange (korte) posisjonen i sone II og den åpne korte (lange) posisjonen i sone III utgjør den sammenstilte posisjonen mellom sone II og III. Summen av den sammenstilte posisjonen mellom sone I og II og den sammenstilte posisjonen mellom sone II og III utgjør annen sammenstilling. Det minste beløpet av den gjenstående åpne lange (korte) posisjonen i sone I og den gjenstående åpne korte (lange) posisjonen i sone III utgjør tredje sammenstilling.

(7) *Trinn 6*: Summen av gjenstående åpne posisjoner etter sammenstilling mellom sonene utgjør restposisjonen. Institusjonen skal benytte følgende risikovekter på posisjonene:

første sammenstilling:	25 prosent
annen sammenstilling:	500 prosent
tredje sammenstilling:	1875 prosent
restposisjon:	1250 prosent

Beregningsgrunnlaget for generell risiko for gjeldsinstrumenter er summen av de vektete posisjonene fra beregningen ovenfor.

Kapittel 33. Posisjonsrisiko for andeler i verdipapirfond

§ 33-1. Andeler i verdipapirfond

(1) Posisjoner i verdipapirfondsandeler risikovektes 400 prosent. Summen av beregningsgrunnlaget for posisjons risiko og valutarisiko etter dette kapitlet og kapittel 8 eller kapitlene 8 og 10 skal ikke utgjøre mer enn et beregningsgrunnlag tilsvarende en risikovekt på 500 prosent. Motregning av fondets underliggende posisjoner mot institusjonens øvrige investeringer er ikke tillatt med mindre det spesielt er angitt.

(2) For posisjoner i verdipapirfondsandeler forvaltet av et norsk selskap eller et selskap som er under tilsyn i en annen EØS-stat, kan institusjonen uavhengig av første ledd fastsette beregningsgrunnlag på følgende måte:

- a) dersom institusjonen har daglig kjennskap til verdipapirfondets underliggende eiendeler, behandles posisjonen som en direkte investering i fondets eiendeler. Motregning er tillatt dersom posisjonen er av en slik størrelse at det kan foretas innløsning av andelene.
 - b) posisjonene behandles hypotetisk slik at de gjengir sammensetningen av en eksternt generert indeks eller kurv av aksjer eller gjeldsinstrumenter som fremgår av fondets vedtekter. Det skal i en periode på minst 6 måneder fastslås en minstekorrelasjon på 0,9 mellom fondets daglige prisendringer og den indeks eller kurv fondet følger.
 - c) dersom institusjonen ikke kjenner fondets investeringer til enhver tid, skal det legges til grunn at verdipapirfondet er fullinvestert i de engasjementsklasser hvor kapitalkravet er høyest og dernest i fallende orden i etterfølgende engasjementsklasser inntil de øvrige investeringsgrensene er nådd. Posisjonen i fondsandeler behandles som en direkte investering i den antatte posisjonen. Det skal tas hensyn til mulighet for lånefinansiering (gearing). Beregningsgrunnlaget skal ikke være høyere enn nivået som følger av første ledd.
- (3) Beregningen etter annet ledd kan benyttes dersom følgende vilkår er oppfylt:
- a) det fremgår av verdipapirfondets prospekt hvilke aktiva fondet har tillatelse til å investere i, eventuelle investeringsgrenser og hvordan disse er beregnet, grense for tillatt lånefinansiering (gearing) og retningslinjer om begrensning av motpartsrisiko ved investeringer i derivater og gjenkjøpsavtaler,
 - b) andelseieren kan kreve andelene innløst i kontanter på daglig basis og
 - c) fondets midler oppbevares atskilt fra forvaltningsselskapets midler.

(4) Kredittilsynet kan bestemme at beregningsgrunnlaget for investeringer i verdipapirfond i stater utenfor EØS-området kan beregnes etter reglene i annet ledd dersom fondet oppfyller kravene som følger av tredje ledd, eller dersom tilsynsmyndigheten i en annen EØS-stat har anerkjent fondet.

Kapittel 34. Posisjonsrisiko for derivater mv.

§ 34-1. Beregningsgrunnlag for derivater mv.

Posisjoner i derivater, gjenkjøpsavtaler og lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering behandles som posisjon i det respektive underliggende instrument. Derivater mv. hvis markedsverdi er direkte knyttet til renter med løpetid frem til innløsningstidspunktet, skal i tillegg medregnes som korte eller lange posisjoner i gjeldsinstrumenter med slik gjenværende løpetid eller varighet i samsvar med § 32-5. Varederivater behandles i samsvar med § 39-3.

§ 34-2. *Futures*

(1) En future på en obligasjonsindeks kan deles opp i posisjoner i hver av de obligasjoner som indeksen består av, eller den kan behandles som et eget instrument med vektet gjennomsnittlig gjenværende løpetid eller varighet som for alle obligasjonene i indeksen. Børsnoterte rentefutures gis risikovekt 0 prosent ved beregning av kapitalkrav for spesifikk risiko etter § 32-4.

(2) En aksjeindeksfuture kan deles opp i posisjoner i hver av de aksjer som indeksen består av, eller den kan behandles som et eget instrument. Kravene til dekning av spesifikk risiko etter § 32-2 gjelder ikke børsnotert aksjeindeksfuture som behandles som et eget instrument, og som av Kredittilsynet vurderes som meget diversifisert.

§ 34-3. *Opsjoner*

(1) Opsjoner behandles som posisjoner i underliggende instrumenter i samsvar med § 34-1 slik at hver posisjon multipliseres med opsjonens delta. Delta skal avledes fra omsetningskurser på den aktuelle børs for opsjoner som er børsnotert. For ikke børsnoterte opsjoner beregnes delta etter en metode som Kredittilsynet tillater. Institusjonen skal ha systemer og rutiner som fanger opp øvrig risiko ved handel i opsjoner, slik som deltaverdiens følsomhet for endringer i prisen på underliggende instrument (gamma), opsjonsprisens følsomhet for endringer i tid til innløsning (theta), opsjonsprisens følsomhet for endringer i volatiliteten (vega) samt opsjonsprisens følsomhet for endringer i den risikofrie renten (rho). Institusjonen skal sørge for å ha ansvarlig kapital som dekker slik risiko.

(2) Rettigheter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 tredje ledd nr. 3 behandles på samme måte som opsjoner.

§ 34-4. *Rentebytteavtaler*

(1) En rentebytteavtale hvor institusjonen mottar variabel rente og betaler fast rente, behandles som en lang posisjon i et gjeldsinstrument med variabel rente med en løpetid lik perioden frem til neste rentefastsettelse og en kort posisjon i et gjeldsinstrument med fast rente med samme løpetid som bytteavtalen.

(2) En rentebytteavtale hvor institusjonen mottar fast rente og betaler variabel rente, behandles som en kort posisjon i et gjeldsinstrument med variabel rente med en løpetid lik perioden frem til neste rentefastsettelse og en lang posisjon i et gjeldsinstrument med fast rente med samme løpetid som bytteavtalen.

§ 34-5. *Motgående posisjoner i derivater mv. som er gjeldsinstrumenter*

(1) Motgående posisjoner i derivater mv. som har gjeldsinstrumenter som underliggende kan holdes utenfor beregningsgrunnlaget for generell risiko etter § 32-5, dersom instrumentene minst oppfyller følgende vilkår:

- a) de har samme nominelle verdi og er utstedt i samme valuta,

- b) referansesatsene (for posisjoner med variabel rente) eller pålydende rente (for posisjoner med fast rente) ligger tett opp til hverandre,
- c) når førstkommende rentejusteringsdato eller korteste restløpetid er mindre enn en måned frem, må nevnte justering eller forfall være samme dag for de to posisjonene,
- d) når førstkommende rentejusteringsdato eller korteste restløpetid er mer enn en måned, men mindre enn ett år frem, kan ikke forskjellen i tidspunktene for nevnte justering eller forfall for de to posisjonene være mer enn syv dager, og
- e) når førstkommende rentejusteringsdato eller korteste restløpetid er mer enn ett år frem, kan ikke forskjellen i tidspunktene for nevnte justering eller forfall for de to posisjonene være mer enn tretti dager.

(2) Kredittilsynet skal underrettes dersom denne adgangen til å redusere beregningsgrunnlaget benyttes. Det må kunne dokumenteres overfor Kredittilsynet at de posisjoner som holdes utenfor beregningsgrunnlaget oppfyller ovennevnte vilkår.

Kapittel 35. Posisjonsrisiko for kredittderivater

§ 35-1. Posisjonsrisiko

Kredittderivater skal behandles i samsvar med § 34-1. Posisjoner i kredittlinkede gjeldsinstrumenter og totalavkastningsbytteavtaler inngår i beregningen av både spesifikk og generell risiko. Posisjoner i kredittbytteavtaler skal ikke inngå i beregningen av generell risiko. Dersom avtalen omfatter betaling av periodisk premie, skal det i tillegg til spesifikk risiko beregnes kapitalkrav for generell risiko for denne.

§ 35-2. Beregning av spesifikk risiko for posisjoner som er sikret med kredittderivater

(1) Posisjoner sikret med identiske instrumenter er unntatt fra spesifikk risiko. Dersom posisjonen har avvikende løpetid og valuta, settes beregningsgrunnlaget til den posisjonen med det høyeste beregningsgrunnlaget.

(2) For utlån sikret med kredittderivater skal følgende gjelde:

- a) Utlån sikret med totalavkastningsbytteavtale der referansekreditten er den samme som utlånet er unntatt fra spesifikk risiko. Løpetid kan avvike. Dersom låntaker er den samme og referansekreditten rangerer likt eller lavere enn utlånet, men referansekreditten avviker fra utlånet, settes beregningsgrunnlaget til den posisjonen med det høyeste beregningsgrunnlaget.
- b) Utlån sikret med øvrige kredittderivater kan settes til 20 prosent av beregningsgrunnlaget til den posisjonen med det høyeste beregningsgrunnlag dersom verdien av posisjonene alltid beveger seg i motsatte retninger, referansekreditten er den samme som utlånet med samme løpetid og valuta,

og verdiutviklingen til kredittderivat og utlånet ikke avviker vesentlig. Ved avvikende løpetid og valuta, eller hvor utlånet er ett av flere utlån beskyttet av kredittderivater, kan beregningsgrunnlaget settes til den siden av posisjonen med det høyeste beregningsgrunnlaget.

(3) For øvrige posisjoner sikret med kredittderivater skal det fastsettes spesifikk risiko for begge sider.

Kapittel 36. Posisjonsrisiko ved emisjoner

§ 36-1. Beregningsgrunnlag ved deltakelse i emisjoner

(1) Institusjon som har stilt fulltegningsgaranti ved emisjon, skal beregne sin posisjon i det emitterte instrumentet ved å trekke fra posisjoner som tredjemann har tegnet seg for og deretter gjøre følgende fradrag:

- a) virkedag nr. 0: 100 prosent
- b) 1. virkedag: 90 prosent
- c) 2. til 3. virkedag: 75 prosent
- d) 4. virkedag: 50 prosent
- e) 5. virkedag: 25 prosent
- f) etter 5. virkedag: 0 prosent

(2) Virkedag nr. 0 er den virkedag institusjonen er forpliktet etter garantien.

(3) Beregningsgrunnlaget for posisjonsrisiko ved emisjonsposisjonen som nevnt skal beregnes etter fremgangsmåten i kapittel 32.

Kapittel 37. Oppgjørs- og motpartsrisiko

§ 37-1. Oppgjørsrisiko for uoppgjorte transaksjoner

(1) Oppgjørsrisiko for transaksjoner der verken penger, finansielle instrumenter, valuta eller varer er overdratt til ny eier, eller kredittderivater ikke er oppgjort i henhold til avtalen, skal beregnes på følgende måte:

- a) ved salgstransaksjon skal den positive differansen mellom avtalt pris og markedspris multipliseres med den relevante risikovekt i tabellen nedenfor og
- b) ved kjøpstransaksjon skal den positive differansen mellom markedspris og avtalt pris multipliseres med den relevante risikovekt i tabellen nedenfor.

Antall virkedager etter avtalt oppgjørstidspunkt	Risikovekt
5–15	100 prosent
16–30	625 prosent

31–45	937,5 prosent
> 45	1250 prosent

(2) Beregningsgrunnlaget for oppgjørslisiko er summen av de risikovektede differansene fra beregningen ovenfor.

(3) Denne bestemmelsen gjelder ikke for gjenkjøpsavtaler og lån av verdipapirer eller varer.

(4) Kredittilsynet kan unnta institusjoner fra krav om kapitalkrav etter denne bestemmelsen dersom det er svikt i systemer for oppgjør eller avregning (clearing).

§ 37-2. *Motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet*

(1) Når institusjonen har betalt for finansielle instrumenter, varer, kredittderivater eller utenlandsk valuta før den har mottatt dem eller har frigitt finansielle instrumenter, varer, kredittderivater eller utenlandsk valuta før de er betalt skal følgende gjelde:

Frem til første avtalte betalings- eller leveringstidspunkt	Fra første avtalte betalings- eller leveringstidspunkt frem til fire dager etter andre avtalte betalings- eller leveringstidspunkt	Fra 5 virkedager etter andre avtalte betalings- eller leveringstidspunkt frem til annullering av transaksjonen
Beregningsgrunnlag settes lik null.	Beregningsgrunnlag for overført beløp eller avtalt overført fast settes etter del II eller del III.	Overført verdi og reinvesteringskostnad trekkes fra i ansvarlig kapital

(2) Ved transaksjoner over landegrensene kommer kravet i første punktum til anvendelse en dag etter at institusjonen foretok vedkommende utbetaling eller levering.

(3) Ved fastsettelse av beregningsgrunnlag etter kolonne 2 i tabellen ovenfor, kan institusjoner som benytter IRB-metoden:

- a) tilordne PD på bakgrunn av kredittvurdering fra ratingbyråer dersom institusjonen ikke har engasjementer på vedkommende motpart utenfor handelsporteføljen.
- b) fastsette LGD til 45 prosent dersom denne benyttes på alle uavsluttede transaksjoner.
- c) fastsette risikovektene etter del II eller benytte risikovekt på 100 prosent for alle uavsluttede transaksjoner.

(4) Uavhengig av hvilken metode institusjonen anvender for kredittrisiko kan en risikovekt på 100 prosent benyttes dersom beregnet engasjementsbeløp er uvesentlig.

(5) Kredittilsynet kan unnta institusjoner fra kapitalkrav etter første ledd ved svikt i systemer for oppgjør eller avregning.

§ 37-3. *Motpartsrisiko for derivater mv.*

(1) Beregningsgrunnlaget for derivater og kredittderivater fastsettes etter bestemmelsene i del V. For gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og

verdipapirfinansiering, fastsettes beregningsgrunnlaget etter standardmetoden eller IRB-metoden.

(2) Ved beregning av potensiell fremtidig eksponering etter markedsverdimetoden for totalavkastningsbytteavtaler og kredittbytteavtaler skal følgende prosentsatser benyttes:

- a) fem prosent dersom referansekreditten er kvalifisert instrument etter § 32-4 første ledd bokstav e,
- b) ti prosent for andre referansekreditter og
- c) null prosent når institusjonen er selger av beskyttelse i en kredittbytteavtale, unntatt der motparten ved eventuelt mislighold er forpliktet til å gjøre opp kontrakten.

(3) For kredittderivater basert på en kurv av underliggende kreditter og der kredittderivatet gir dekning av den første frem til den n-te underliggende kreditten i kurven, skal den av de n underliggende kredittene benyttes som vil gi den høyeste prosentsatsen etter annet ledd bokstav a eller b.

(4) For sikkerhetsstillelse gjelder følgende:

- a) enkel metode for beregning av effekten av finansielt pant kan ikke benyttes,
- b) samtlige finansielle instrumenter og varer stilt som sikkerhet knyttet til gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering kan benyttes. I tillegg til sikkerheter etter del IV kan varer hensyntas for derivateksponeringer. Når faste volatilitetsjusteringer benyttes etter § 18-3 sjette ledd, skal sikkerhetene som ikke anerkjennes etter del IV, behandles tilvarende som for finansielle instrumenter etter § 17-4 første ledd bokstav j,
- c) der interne modeller benyttes for volatilitetsjusteringene knyttet til motregning av gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter eller varer og verdipapirfinansiering etter del IV, kan disse også benyttes for handelsporteføljen,
- d) motregning av gjenkjøpsavtaler, lån av finansielle instrumenter og varer og verdipapirfinansiering i handelsporteføljen og øvrig portefølje kan kun gjennomføres dersom markedsverdi fastsettes daglig, og lånte, kjøpte eller mottatte sikkerheter oppfyller kravene i forskriften del IV og
- e) kredittderivater som sikrer engasjementer utenfor handelsporteføljen og oppfyller kravene i del IV, unntas kapitalkrav for motpartsrisiko.

Kapittel 38. Valutarisiko

§ 38-1. Hovedregel

Det skal beregnes kapitalkrav for valutarisiko for institusjonens samlede virksomhet. Posisjoner i gull behandles som valutaposisjoner.

§ 38-2. Beregningsgrunnlag

Beregningsgrunnlaget for valutarisiko er summen av foretakets netto valuta- og gullposisjon, dersom institusjonens samlede netto valuta- og gullposisjon overstiger to prosent av foretakets ansvarlige kapital.

§ 38-3. Posisjonsberegning

(1) Fastsettelse av grunnlaget for beregning av kapitalkrav for valutarisiko skjer i to trinn.

(2) *Trinn 1 (den åpne nettoposisjon)*: Institusjonens åpne nettoposisjon beregnes i hver enkelt valuta og i gull (unntatt norske kroner). Den åpne nettoposisjonen består av summen av følgende lange eller korte posisjoner:

- a) netto spotposisjon (alle eiendelsposter minus alle gjeldsposter),
- b) netto terminposisjon (alle beløp som institusjonen vil motta, minus alle beløp som den skal betale i henhold til inngåtte valuta- og gullterminforretninger samt den for valutabytteavtaler underliggende hovedstol som ikke inngår i spotposisjonen),
- c) ugjenkallelige garantier og lignende instrumenter som med sikkerhet vil bli gjort gjeldende,
- d) netto deltaverdi av den samlede mengde av valuta- og gullposisjoner og
- e) markedsverdi av andre derivater mv. og kredittderivater i den aktuelle valuta eller i gull.

For investeringer i verdipapirfond gjelder følgende:

- a) dersom institusjonen ikke er kjent med verdipapirfondets valutaposisjoner, skal det legges til grunn at fondet har den største mulige posisjon i valuta som er tillatt i henhold til vedtektene og behandles tilsvarende investeringer i gull. Det skal tas hensyn til lånefinansiering (gearing).
- b) dersom institusjonen er kjent med fondets valutaposisjoner kan den samlede lange valutaposisjonen (i fondet) legges til den samlede lange åpne valutaposisjonen og den samlede korte valutaposisjonen (i fondet) legges til den samlede korte åpne valutaposisjonen.

Framtidige inntekter og utgifter i vedkommende valutaslag kan tas med i beregningen av den åpne nettoposisjonen etter samtykke fra Kredittilsynet. Institusjoner som valutasikrer kapitaldekningen, kan etter samtykke fra Kredittilsynet holde slike strukturelle valutaposisjoner utenfor posisjonsberegningen. Kredittilsynet kan gi nærmere regler om bruk av netto nåverdi ved beregning av den åpne nettoposisjon i hver enkelt valuta og i gull.

(3) *Trinn 2 (den samlede netto valutaposisjon)*: Korte og lange nettoposisjoner i hver enkelt valuta og i gull omregnes til norske kroner til spotkurs. Deretter summeres korte og lange posisjoner hver for seg, slik at det fremkommer et samlet beløp for korte posisjoner og et samlet beløp for lange posisjoner. Den høyeste av de to summer er institusjonens samlede netto valutaposisjon. Nettoposisjoner i en sammensatt valuta kan oppdeles i posisjoner i hver av de valutaer den består av. Oppdelingen skal skje etter den vekt de enkelte valutaer inngår i den sammensatte valutaen med.

§ 38-4. Posisjonsgrense

(1) En institusjons åpne nettoposisjoner i hver enkelt utenlandsk valuta kan ikke utgjøre mer enn 15 prosent av institusjonens ansvarlige kapital. Den samlede netto valutaposisjon (herunder posisjoner i norske kroner) kan ikke utgjøre mer enn 30 prosent av institusjonens ansvarlige kapital.

(2) Institusjon med ansvarlig kapital som er vesentlig høyere enn lovens minstekrav til kapitaldekning, kan etter tillatelse fra Kredittilsynet ha høyere posisjonsgrenser enn hva som er angitt ovenfor.

Kapittel 39. Varerisiko

§ 39-1. Hovedregel

(1) Det skal beregnes kapitalkrav for institusjonens samlede virksomhet når det gjelder risiko ved posisjoner i varer og derivater basert på varer.

(2) Posisjoner som har lagerfinansiering som eneste formål, kan utelates ved beregningen av varerisiko.

§ 39-2. Beregningsgrunnlag

(1) Beregningsgrunnlaget for varerisiko skal være i samsvar med bestemmelsene i § 39-4 eller § 39-5. Institusjonen skal underrette Kredittilsynet om hvilken metode som benyttes. Institusjonen kan ikke endre beregningsmetode uten godkjenning fra Kredittilsynet.

(2) Alle posisjoner i varer eller varederivater skal uttrykkes i standardmåleenheter multiplisert med spotprisen (målt i norske kroner) for hver vare.

(3) Følgende posisjoner kan betraktes som posisjoner i samme vare:

- a) posisjoner i ulike underkategorier av varer i tilfeller der underkategoriene kan leveres mot hverandre.
 - b) posisjoner i lignende varer dersom de er tilnærmede substitutter, og dersom det klart kan fastslås en samvariasjon (korrelasjon) mellom prisbevegelsene på minst 0,9 i et tidsrom på minst ett år.
- (4) Kapitalkrav for varerisiko skal beregnes for hver vare separat.

§ 39-3. *Varederivater*

(1) Terminforpliktelser til kjøp eller salg av varer skal inngå i beregningene som nominelle beløp uttrykt i den relevante standardmåleenheten og gis en løpetid på grunnlag av forfallsdag.

(2) Bytteavtaler der en fast pris utgjør den ene delen av transaksjonen og den aktuelle markedspris den andre, skal inngå i beregningene etter § 39-4 som en rekke posisjoner som tilsvarer avtalens nominelle beløp, der hver posisjon tilsvarer en betaling i henhold til kontrakten. Posisjonene vil være lange dersom institusjonene betaler en fast pris og får en flytende pris, og korte dersom institusjonen får en fast pris og betaler en flytende pris. For bytteavtaler der delene av transaksjonen gjelder ulike varer, innplasseres delene i de relevante intervaller i løpetidsmetoden.

(3) Opsjoner basert på varer eller varederivater skal behandles som om de var posisjoner av samme verdi som de underliggende instrumenter opsjonen er basert på, multiplisert med opsjonens delta. De posisjoner som da fremkommer, kan motregnes med en hvilken som helst motsvarende posisjon i samme underliggende vare eller varederivat. Delta skal avledes fra omsetningskurser på den aktuelle børs for opsjoner som er børsnotert. For ikke børsnoterte opsjoner beregnes delta etter en metode som Kredittilsynet tillater. Institusjonen må sørge for å ha ansvarlig kapital som dekker annen risiko enn deltarisiko i forbindelse med vareopsjoner. Warrants vedrørende varer behandles på samme måte som opsjoner.

(4) Dersom varer eller garanterte rettigheter til å erverve varer overdras gjennom en gjenkjøpsavtale, skal overdrageren ta med vedkommende varer i beregningsgrunnlaget i henhold til dette kapitlet. Det samme gjelder for utlåneren av varer i en utlånsavtale.

(5) Ved kjøp eller salg av varer på termin og kjøp eller salg av opsjoner på varer, skal renterisiko knyttet til den andre siden av kontrakten inngå i beregningen av generell renterisiko etter § 32-5. Det skal også tas hensyn til eventuell valutarisiko, jf. § 38-1.

(6) Når en kort posisjon forfaller før en lang posisjon, skal institusjonen dessuten sikre seg mot den risiko for likviditetsmangel som kan forekomme på noen markeder.

§ 39-4. *Varerisiko - løpetidsmetode*

(1) *Trinn 1:* Alle posisjoner i en vare og alle posisjoner som betraktes som posisjoner i samme vare, skal innplasseres i relevant intervall, avhengig av gjenværende tid til forfall. Fysiske lagre skal innplasseres i intervall 1. Intervallene er som følger:

Intervall	Forfall	Risikovekt pst.
1	$> 0, \leq 1$ mnd	37,5
2	$> 1, \leq 3$ mnd	37,5
3	$> 3, \leq 6$ mnd	37,5
4	$> 6, \leq 12$ mnd	37,5
5	$> 1, \leq 2$ år	37,5
6	$> 2, \leq 3$ år	37,5
7	> 3 år	37,5

Posisjoner i samme vare eller posisjoner som i henhold til § 39-2 betraktes som posisjoner i samme vare, kan motregnes og innplasseres i de passende intervaller på et nettogrunnlag for:

- a) posisjoner i kontrakter som utløper på samme dato, og
- b) posisjoner i kontrakter som utløper etter hverandre innenfor et tidsrom på ti dager, dersom kontraktene omsettes på markedet med daglige leveringstidspunkt.

(2) *Trinn 2:* Lange posisjoner og korte posisjoner i hvert intervall summeres. Summen av lange posisjoner som motsvares av summen av korte posisjoner i et gitt intervall er den sammenstilte posisjon innenfor et intervall. Differansen mellom summen av lange posisjoner og summen av korte posisjoner er den åpne posisjonen i et intervall.

(3) *Trinn 3:* Den lange (korte) åpne posisjonen i et intervall som motsvares av en åpen kort (lang) posisjon i et senere intervall, er den sammenstilte posisjon mellom to intervaller. Differansen mellom den lange (korte) åpne posisjonen i et intervall og den korte (lange) posisjonen i et senere intervall, er den åpne posisjon.

(4) *Trinn 4:* Beregningsgrunnlaget for hver enkelt vare er summen av

- a) den sammenstilte posisjon innenfor hvert intervall multiplisert med den relevante risikovekt,
- b) den sammenstilte posisjon mellom to intervaller multiplisert med 7,5 prosent og med hvor mange intervaller den åpne posisjonen er flyttet, og
- c) de resterende åpne posisjonene, multiplisert med 187,5 prosent.

(5) *Trinn 5:* Det samlede beregningsgrunnlaget for varerisiko er summen av grunnlagene for hver vare som fremkommer i trinn 4.

§ 39-5. Varerisiko - forenklet metode

(1) Overskuddet av institusjonens lange (korte) posisjoner i forhold til dens korte (lange) posisjoner i samme vare og identiske vareterminkontrakter, opsjoner og warrants, er nettoposisjonen i hver vare.

(2) *Trinn 1:* Beregningsgrunnlaget for hver enkelt vare vil være summen av:

- a) 187,5 prosent av nettoposisjonen (lang eller kort)

b) 37,5 prosent av bruttoposisjonen (lang pluss kort)

(3) *Trinn 2*: Det samlede beregningsgrunnlag for varerisiko vil være summen av grunnlagene for hver vare som fremkommer i trinn 1.

Kapittel 40. VaR-metode

§ 40-1. Generelle krav til estimering av VaR

(1) Beregning av VaR skal minst skje daglig.

(2) Det skal benyttes et ensidig konfidensintervall på 99 prosent.

(3) Tidshorizonten for posisjonene skal forutsettes å være ti dager.

(4) Institusjonen kan ta hensyn til empirisk samvariasjon innenfor og mellom de forskjellige risikokategoriene under forutsetning av at institusjonen har tilfredsstillende systemer og rutiner til å måle denne samvariasjonen.

(5) For posisjoner i opsjoner eller instrumenter med opsjonsliknende karakteristika gjelder dessuten følgende krav:

a) modellen må også dekke ikke-lineære endringer i opsjonsprisene (gamma) og

b) modellen må inneholde risikofaktorer som dekker volatiliteten i de renter, valuta-, vare- eller aksjepriser som opsjonen baseres på (vega-risiko).

(6) Institusjonen skal ha tilstrekkelig ansvarlig kapital til å dekke øvrige risikoer ved opsjoner.

(7) De historiske tidsseriene skal være basert på en observasjonsperiode på minst ett år, med mindre en kortere tidsserie kan begrunnes ut i fra en betydelig økning i prisvolatiliteten den siste tiden. De historiske tidsseriene skal oppdateres minst én gang hver tredje måned eller hver gang det skjer vesentlige endringer i markedsforholdene. Kredittilsynet kan pålegge bruk av en kortere observasjonsperiode. Dersom dataserier ikke eksisterer for et helt år, kan Kredittilsynet tillate bruk av konstruerte tidsserier.

(8) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for:

a) å påse at dataene er korrekte, dekkende og representative for anvendelse,

b) bruk av konstruerte tidsserier.

§ 40-2. Risikofaktorer for generell markedsrisiko

(1) Modellen skal ta hensyn til alle relevante risikofaktorer.

(2) For renter gjelder følgende: Modellen skal inneholde risikofaktorer som tilsvarer rentesatsene i hver valuta som institusjonen har rentefølsomme posisjoner i. Institusjonen skal estimere avkastningskurven ved bruk av en allment kjent metode. For posisjoner

utsatt for betydelig renterisiko i de viktigste valutaer og markeder, skal avkastningskurven deles inn i minst seks forfallskategorier for å fange opp endringene i volatilitet langs avkastningskurven. For slike posisjoner må modellen dessuten fange opp bevegelser mellom ulike avkastningskurver som ikke er fullstendig korrelert.

(3) For valuta gjelder følgende:

- a) modellen må inneholde risikofaktorer som tar hensyn til kursbevegelser mellom norske kroner og de valutaer (inklusive gull) som institusjonens posisjoner er denominert i, og
- b) modellen skal også hensynta posisjoner i valuta som følge av innehav av verdipapirfondsandeler. I de tilfellene institusjonen ikke er kjent med verdipapirfondets valutaposisjoner, skal posisjonen skilles ut og behandlingen skje etter bestemmelsene i § 38-3.

(4) For egenkapitalinstrumenter gjelder følgende: Modellen skal inneholde minst én risikofaktor for hvert av de markedene der institusjonen har betydelige posisjoner.

(5) For varer gjelder følgende: Modellen må inneholde én risikofaktor for hver vare som institusjonen har betydelige posisjoner i. Modellen må dessuten fange opp risiko knyttet til bevegelser som ikke er fullstendig korrelert mellom lignende, men ikke identiske varer, samt eksponering for endringer i terminprisene som følge av manglende samsvar mellom løpetidene. Det skal også tas hensyn til egenskaper ved markedet, særlig leveringstidspunkter og muligheter for å lukke posisjoner.

§ 40-3. Spesifikk risiko

(1) Beregningsgrunnlaget for spesifikk risiko ved egenkapitalinstrumenter og gjeldsinstrumenter skal fastsettes etter §§ 32-2 og 32-4 med mindre institusjonens modell dekker spesifikk risiko og oppfyller krav i denne paragraf i tillegg til dem som er nevnt tidligere i dette kapitlet.

(2) Spesifikk risiko deles inn i idiosynkratisk risiko og hendelsesrisiko. For disse risikoene skal modellen:

- a) forklare porteføljens historiske prisendringer,
- b) gjenspeile konsentrasjonsrisiko,
- c) være robust ved ugunstige markedsbetingelser,
- d) kontrolleres i ettertid med sikte på å vurdere om den spesifikke risiko fanges opp nøyaktig,
- e) være sensitiv for materielle idiosynkratiske ulikheter mellom lignende, men ikke identiske posisjoner og
- f) gjenspeile hendelsesrisiko.

(3) Hendelsesrisiko som ikke hensyntas i modellen skal inngå i vurderingen av samlet kapitalbehov.

(4) Modellen skal hensynta risikoene ved mindre likvide posisjoner og posisjoner med begrenset pristransparens.

(5) Institusjonen skal fastsette beregningsgrunnlag for misligholdsrisiko som kommer i tillegg til beregningsgrunnlaget for spesifikk risiko. Tillegget beregnes enten ved:

- a) en intern metode med en pålitelighet tilsvarende IRB-metode, forutsatt konstant risikonivå og der det tas hensyn til likviditet, konsentrasjon, sikring og opsjoner, eller
- b) en metode som er i samsvar med standardmetoden eller IRB-metoden.

(6) Institusjonen skal validere beregningen av tillegget etter femte ledd.

(7) Verdipapiriseringsposisjoner som kommer til fradrag i ansvarlig kapital eller som gis en risikovekt på 1250 prosent etter del VI skal minst ha tilsvarende kapitalkrav etter denne bestemmelsen. Førrige punktum gjelder ikke dersom institusjonen kun megler posisjonene, det eksisterer et likvid marked og institusjonen beregner tillegget for misligholdsrisiko etter femte ledd.

§ 40-4. Beregningsgrunnlag

Beregningsgrunnlaget skal fastsettes som det høyeste av følgende:

- a) den foregående dags VaR-beløp multiplisert med 12,5 og tilleggskravet for misligholdsrisiko etter § 40-3 og
- b) et gjennomsnitt av de daglige beregnede VaR-beløp multiplisert med 12,5 for hver av de foregående 60 virkedager, multiplisert med en faktor på mellom 3 og 4 avhengig av hvor godt institusjonen oppfyller kravene som er nevnt i § 3-2 første ledd, § 3-3 første ledd tredje punktum, § 40-5, § 40-6 og §§ 48-1 til 48-5, justert for tilleggsfaktoren etter § 40-7 og tilleggskravet for misligholdsrisiko etter § 40-3.

§ 40-5. Stresstesting

(1) Institusjonen skal identifisere forhold som kan påvirke markedsrisikoen og kapitaldekningen i negativ retning og gjennomføre stresstesting. Stresstesting skal gjenspeile situasjoner der det er endringer som i særlig grad kan påvirke markedsrisikoen. Stresstestene skal omfatte alle vesentlige deler av institusjonens portefølje, og skal inkludere en vurdering av betydningen for institusjonens soliditet.

(2) Stresstestene skal minst omfatte likviditetsproblemer i markedet, konsentrasjonsrisiko, markedsbevegelser som i sterk grad går i en retning, hendelsesrisiko og risiko for plutselig uforutsett mislighold, ikke lineære produkter, opsjoner med liten sannsynlighet for å bli utøvd, posisjoner utsatt for prisgap og andre risikoer som ikke gjenspeiles

tilstrekkelig i VaR-modellen. Stresstestene skal reflektere tiden det vil kunne ta for å sikre eller styre risikoen under alvorlige markedsforhold.

(3) Stresstesting skal gjennomføres regelmessig.

(4) Kredittilsynet kan fastsette nærmere bestemmelser om stresstesting.

§ 40-6. *Generelle krav til etterprøving (validering)*

(1) Institusjonen skal etterprøve (validere) VaR-systemet regelmessig.

(2) Det skal foretas en vurdering av om forutsetninger som ligger til grunn for modellen er forsvarlige.

(3) Hypotetiske porteføljer skal brukes for å sikre at modellen tar hensyn til vesentlig basis- og konsentrasjonsrisiko og andre risikoer som kan oppstå.

§ 40-7. *Særlige krav til etterprøving (ettertesting)*

(1) Institusjonen skal overvåke modellens nøyaktighet ved å gjennomføre ettertesting (back-testing). Ettertesting innebærer at det for hver virkedag foretas en sammenlikning mellom daglig VaR på grunnlag av posisjonene ved dagens slutt, og den daglige endringen i porteføljeverdien ved slutten av den etterfølgende virkedag. Institusjonen skal kunne utføre ettertesting (back-testing) på grunnlag av både faktiske og hypotetiske endringer i porteføljeverdien.

(2) Institusjonen skal ha kapasitet til å foreta ettertesting både for hele porteføljen sett under ett og for enkeltporteføljer som i vesentlig grad bidrar til risikoen.

(3) Institusjonens multiplikator fastsettes på bakgrunn av resultatene av ettertestingen på totalnivå. Multiplikatoren forhøyes løpende med en tilleggsfaktor på mellom 0 og 1 i samsvar med tabellen nedenfor, avhengig av antall overskridelser som institusjonens ettertesting har avdekket for de siste 250 virkedagene. Institusjonen skal beregne overskridelsene på grunnlag av hypotetiske endringer i porteføljeverdien.

Antall overskridelser	Tilleggsfaktor
under 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 eller flere	1,00

(4) Kredittilsynet kan i enkelttilfeller og i unntakssituasjoner gi fritak for kravet om å forhøye multiplikatoren med tilleggsfaktoren i samsvar med tabellen ovenfor, dersom institusjonen har bevist overfor Kredittilsynet at en slik forhøyelse er ubegrunnet, og at modellen er grunnleggende korrekt.

(5) Dersom antall overskridelser indikerer at modellen ikke er tilstrekkelig nøyaktig, kan Kredittilsynet trekke tillatelsen tilbake eller pålegge institusjonen tiltak for å sikre at

modellen omgående forbedres. Kredittilsynet kan i enkelttilfeller gi pålegg om at multiplikatoren forhøyes med mer enn det antall overskridelser skulle tilsi.

(6) Institusjonen skal omgående, og senest innen fem virkedager, underrette Kredittilsynet om overskridelser som er avdekket av ettertestingen, og som i samsvar med tabellen ovenfor vil innebære en forhøyelse av tilleggsfaktoren.

Del VIII. Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko

Kapittel 41. Valg av beregningsmetode mv.

§ 41-1. Valg av beregningsmetode

(1) Beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko kan fastsettes etter følgende metoder:

- a) basismetoden, jf. kapittel 42,
- b) sjablongmetoden, jf. kapittel 43 eller
- c) AMA-metoden, jf. kapittel 44

(2) Kredittilsynet kan tillate at en institusjon benytter:

- a) en kombinasjon av basismetoden og sjablongmetoden i en tidsbegrenset periode og
- b) AMA-metoden i kombinasjon med sjablongmetoden dersom alle operasjonelle risikoer er hensyntatt.

§ 41-2. Særlige regler for verdipapirforetak

(1) Verdipapirforetak med tillatelse til å yte investeringstjenestene som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 første ledd nr 3 og 5, og forvaltningsselskap for verdipapirfond med tillatelse til å yte investeringstjeneste som nevnt i verdipapirhandelloven § 1-2 første ledd nr 3 skal, uten hensyn til størrelsen på kapitalkravet beregnet etter andre deler av denne forskrift, ha en ansvarlig kapital som minst svarer til en fjerdedel av foretakets faste kostnader i det foregående år. Dersom en institusjons virksomhet har pågått i mindre enn ett år, skal kostnadene i driftsplanen legges til grunn.

(2) Kredittilsynet kan justere dette kravet dersom det skjer en vesentlig endring i institusjonens virksomhet i forhold til det foregående år.

Kapittel 42. Basismetode

§ 42-1. Beregningsgrunnlag

(1) Beregningsgrunnlaget i basismetoden er 15 prosent av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12,5, beregnet ved regnskapsårets slutt. Regnskapsår der beregnet inntekt er mindre enn eller lik null, skal ikke medtas.

(2) Dersom en institusjons virksomhet har pågått i mindre enn ett år, skal inntekten som er angitt i institusjonens virksomhetsplan for det første år, legges til grunn for beregningen.

(3) Følgende poster inngår i beregning av inntekt med mindre Kredittilsynet bestemmer noe annet (oppstillingsplanens nummerering i parentes):

- a) renteinntekter og lignende inntekter (1),
- b) rentekostnader og lignende kostnader (2),
- c) inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning (3.1),
- d) provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (4),
- e) provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (5),
- f) netto verdiendring og gevinst eller tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler (6) og
- g) andre driftsinntekter (7).

(4) Følgende skal ikke inngå i beregning av inntekt:

- a) realisert gevinst eller tap fra salg av eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen, og
- b) inntekt fra forsikring som ikke er en del av institusjonens drift.

(5) Institusjoner som anvender europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 av 19. juli 2002 om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (IAS), jf. regnskapsloven § 3-9, skal beregne inntekten tilsvarende data som nevnt i første og annet ledd. Tilsvarende gjelder for institusjoner som benytter oppstillingsplan som beskrevet i regnskapsloven §§ 6-1 eller 6-1a.

Kapittel 43. Sjablongmetode

§ 43-1. Institusjoner som kan benytte sjablongmetoden

(1) Sjablongmetoden kan bare benyttes for institusjoner som oppfyller følgende krav:

- a) institusjonen har et veldokumentert vurderings- og styringssystem for operasjonell risiko med tydelig ansvarsfordeling. Institusjonen skal identifisere operasjonell risiko og registrere relevante opplysninger vedrørende operasjonell risiko, herunder opplysninger om betydelige tap. Systemet skal regelmessig gjennomgås og bekreftes av en uavhengig funksjon i institusjonen,
 - b) vurderingssystemet for operasjonell risiko er en integrert del av institusjonens risikostyringsprosess og
 - c) institusjonen har en intern rapporteringsstruktur til styret, som sikrer at alle relevante funksjoner i institusjonen gis nødvendig informasjon om operasjonell risiko.
- (2) Institusjonen skal underrette Kredittilsynet om at metoden benyttes.
- (3) En institusjon som benytter sjablongmetoden, kan ikke endre beregningsmetode uten tillatelse fra Kredittilsynet.

§ 43-2. Beregningsgrunnlag

(1) Beregningsgrunnlaget i sjablongmetoden er $12,5 \times \frac{1}{3} \sum_{i=1}^3 \left[\max \left(0, \sum_{j=1}^8 F_{ij} \alpha_{ij} \right) \right]$, der

F_{ij} er inntekten i år i for det j . forretningsområde og α_{ij} er prosentsatsen i år i for det j . forretningsområde.

(2) Forretningsområdene og prosentsatsene fastsettes etter følgende tabell:

Forretningsområder	Tjenestekategorier	Prosent
Foretaksfinansiering	Garantistillelse for fulltegning av emisjoner eller andre offentlige tilbud som nevnt i verdipapirhandelloven kapittel 5 eller plassering av slike tilbud. Tjenester i forbindelse med garantistillelse Investeringsrådgivning Rådgivning og tjenester ved fusjoner og oppkjøp, emisjoner, børsintroduksjoner, kapitalstruktur, strategi mv.	18 prosent
Egenhandel og formidling	Handel for egen regning Pengemegling Formidling av ordre på vegne av investor og analyser i forbindelse med finansielle instrumenter mv. samt utførelse av slike ordrer. Plassering av finansielle instrumenter uten garantistillelse.	18 prosent

Megling for massemarkeds kunder (Aktiviteter mot enkeltpersoner eller mindre foretak som definert i del II)	Mottak og formidling av ordre på vegne av investor i forbindelse med finansielle instrumenter mv. samt utførelse av slike ordrer. Plassering av finansielle instrumenter uten garantistillelse	12 prosent
Banktjenester for massemarkeds kunder (Aktiviteter mot enkeltpersoner eller mindre foretak som definert i del II)	Inn- og utlån, garantistillelse, finansiell leasing, rådgivning, betalingstjenester, formidling og salg av spareprodukter samt øvrig finansiering til massemarkedet.	12 prosent
Banktjenester for bedriftskunder	Inn- og utlån, garantistillelse, finansiell leasing, eksportfinansiering, prosjektfinansiering, faktoring og øvrig finansiering til bedriftsmarked.	15 prosent
Betaling og oppgjørstjenester	Betalingsformidling Oppgjørsvirksomhet	18 prosent
Tilknyttede tjenester	Depotvirksomhet, verdipapirservice (for eksempel kontoførertjenester, administrasjon av verdipapirer og tilknyttede tjenester), administrasjon av verdipapirlån m.m.	15 prosent
Kapitalforvaltning	Aktiv forvaltning Verdipapirfondsforvaltning Øvrig kapitalforvaltning	12 prosent

(3) I regnskapsår der inntekt i et forretningsområde er mindre enn null, kan inntekten inngå i beregningen i dette året. Hvor summen av beregningsgrunnlagene for alle forretningsområdene for ett år er mindre enn null, skal summen settes til null.

(4) Inntekten skal fastsettes etter bestemmelsene i § 42-1 tredje til femte ledd.

(5) Dersom en institusjons virksomhet har pågått i mindre enn ett år, skal inntekten som er angitt i institusjonens virksomhetsplan for det første år legges til grunn for beregningen.

(6) Følgende prinsipper skal legges til grunn for institusjonens fordeling av tjenestekategorier på forretningsområder:

- a) fordelingen skal være konsekvent og i samsvar med fordeling eller kategorisering lagt til grunn for beregning av kredittrisiko og markedsrisiko. En tjenestekategori skal ikke fordeles på flere forretningsområder,
- b) hvis en tjeneste ikke faller inn under kategoriene i tabellen, skal den høyeste prosentsatsen benyttes,
- c) hvis en tjeneste ikke faller inn under kategoriene i tabellen, men er en støttefunksjon til en annen tjeneste, skal den tilordnes samme

forretningsområde. Hvis tjenesten støtter flere forretningsområder, skal fordeling skje etter objektive fordelingskriterier,

- d) en institusjon kan anvende interne metoder for å fordele inntekten på de ulike forretningsområdene. Kostnader som genereres i ett forretningsområde, men som kan tilskrives et annet forretningsområde, kan omfordeles til det forretningsområde som de tilhører, og
- e) institusjonen skal ha interne retningslinjer for fordeling av inntekt på forretningsområder.

Kapittel 44. AMA-metode

§ 44-1. Beregningsgrunnlag

(1) Beregningsgrunnlaget i AMA-metoden fastsettes på bakgrunn av forventet og uventet tap med mindre Kredittilsynet bestemmer annet. Beregningsgrunnlaget skal legge til grunn et konfidensintervall over en ettårs periode på 99,9 prosent.

(2) AMA-systemet skal fange opp alle vesentlige risikofaktorer som har betydning for sannsynlighetsfordelingen til tapsestimatene.

(3) Kapitalkravet skal beregnes for hvert forretningsområde etter § 43-2. Kredittilsynet kan tillate unntak fra denne bestemmelse.

(4) Kredittilsynet kan tillate at institusjonen hensyntar korrelasjoner i tap på tvers av risikoestimer. Institusjonen må som et minimum kunne påvise at AMA-systemet hensyntar usikkerheten ved slike korrelasjonsestimater, særlig i perioder når den operasjonelle risikoen påvirkes i negativ retning.

§ 44-2. Forhold som skal hensyntas ved fastsettelse av beregningsgrunnlag

(1) AMA-systemet skal bygge på interne data, esterne data, scenarioanalyser og faktorer knyttet til virksomheten og kontroll etter annet til femte ledd.

(2) For interne data gjelder følgende:

- a) institusjonen skal ha interne data som dekker en observasjonsperiode på minimum fem år,
- b) institusjonen skal tilordne interne tapsdata etter forretningsområder etter § 43-2 og tapshendelseskategorier som angitt i tabellen nedenfor.

Type hendelse	Definisjon
Internt bedrageri	Tap som følge av handlinger med sikte på uberettiget å tilegne seg midler eller omgå lovgivning eller virksomhetens mål unntatt hendelser knyttet til forskjellsbehandling.
Eksternt bedrageri	Tap som følge av handlinger som har til hensikt å bedra, uberettiget tilegne seg midler eller omgå lovgivningen, begått av en tredjepart.
Ansettelsesvilkår	Tap som følge av hendelser som er i strid med lovgivning, forskrifter og

og sikkerhet på arbeidsplassen	avtaler om arbeidsmiljø, utbetaling av erstatninger som følge av personskade eller andre forhold.
Kunder, produkter og forretningspraksis	Tap som følge av utilsiktede handlinger eller unnlater som medfører manglende oppfyllelse av en forpliktelse overfor bestemte kunder (herunder tillits- og egnethetskrav), eller som følge av produktets art eller utforming.
Skade på fysiske eiendeler	Tap som følge av skade på, eller tap av, fysiske eiendeler i naturkatastrofer eller andre begivenheter.
Avbrudd i drift eller systemer	Tap som følge av driftsavbrudd eller systemfeil.
Oppgjør, levering og annen transaksjonsbehandling	Tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende transaksjonsbehandling eller systemer for transaksjonsbehandling med handelsmotparter og leverandører.

- c) tap som følge av operasjonell risiko som er relatert til kredittrisiko, skal identifiseres separat i AMA-systemet. Dersom slike tap behandles som kredittrisiko ved fastsettelse av beregningsgrunnlag, skal de ikke inkluderes i beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko. Tap som følge av operasjonell risiko som kan tilknyttes til markedsrisiko, skal omfattes av beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko,
- d) institusjonen skal definere minimumstapsgrenser for tap som ikke inkluderes i AMA-systemet, og
- e) i tillegg til informasjon om bruttotap skal institusjonen innhente informasjon om årsak, tidspunkt og faktisk tap for hver hendelse.
- (3) En institusjon skal bruke scenarioanalyse sammen med eksterne data for å vurdere sin eksponering for alvorlige hendelser.
- (4) For virksomhets- og kontrollfaktorer gjelder følgende:
- hver faktor skal kunne begrunnes som en betydelig årsak til risiko og skal baseres på tidligere erfaring og vurdering av de aktuelle forretningsområdene, og
 - risikoestimatenes følsomhet for endringer i faktorene og vektingen av dem skal være begrunnet.
- (5) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner for:
- hvor stor vekt hver faktor skal utgjøre i AMA-systemet til enhver tid,
 - fordeling av tap på forretningsområder og hendelsestyper,
 - i hvilken grad skalering, andre justeringer og skjønnsmessig vurderinger skal foretas for interne data, og hvem som har ansvar for slike justeringer og vurderinger, og

d) tilfeller der eksterne data skal brukes, og hvordan disse innarbeides i systemet, herunder dokumentasjon for betingelsene og praksis for anvendelse av eksterne data.

(6) Betingelsene og praksis for anvendelse av data skal regelmessig gjennomgås og bekreftes av en uavhengig funksjon i institusjonen.

§ 44-3. Forsikring og andre metoder for overføring av risiko

(1) En institusjon kan hensynta forsikring ved beregning av kapitalkravet når vilkårene i denne paragrafen er oppfylt. Kredittilsynet kan tillate at institusjonen tar hensyn til andre former for avlastning av risiko dersom det fører til en betydelig reduksjon i risiko.

(2) Forsikringsgiveren skal ha en minimumsrating fra et eksternt ratingbyrå som svarer til risikoklasse 3 eller lavere etter kapittel 5.

(3) Forsikringsavtalen må oppfylle følgende krav:

- a) opprinnelig avtaleperiode skal være minst ett år. For avtaler med en gjenstående avtaleperiode på mindre enn ett år skal det foretas en avkortning som gjenspeiler avtalens gjenstående avtaleperiode. Avtaler med en gjenstående avtaleperiode på 90 dager eller mindre kan ikke hensyntas,
- b) oppsigelsesfristen skal være minst 90 dager og
- c) avtalen skal ikke inneholde unntak eller begrensninger som utløses som følge av tilsynsmessig tiltak fra Finansdepartementet eller Kredittilsynet. Avtalen kan ikke inneholde unntak eller begrensninger som utelukker institusjonen eller dens bo fra dekning i henhold til avtalen, dersom institusjonen har misligholdt avtalen. Unntak gjelder for hendelser som oppstår etter konkursåpning eller åpning av annen bobehandling.

(4) Beregningene av risikoreduksjon skal gjenspeile dekningen fra forsikring på en måte som er konsistent med den reelle sannsynlighet for tap og virkningen av tap.

(5) For forsikring gjennom egenforsikringsselskap eller tilknyttede forsikringsselskap skal eksponeringen overføres til en uavhengig tredjepart i samsvar med minimumskravene i denne paragrafen.

(6) Retningslinjene og rutinene for anerkjenning av forsikring skal være dokumentert.

(7) Metoden for å ta hensyn til forsikring, skal omfatte usikkerhet ved utbetaling fra og dekningsomfanget av forsikringsavtalen.

(8) Reduksjonen i beregningsgrunnlaget som følge av forsikring kan ikke overstige 20 prosent av beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko beregnet før det tas hensyn til forsikringen.

§ 44-4. *Krav til etterprøving (validering)*

(1) Institusjonen skal etterprøve (validere) AMA-systemet regelmessig.

(2) Det skal foretas en vurdering av identifisering og kvantifisering av risiko og at forutsetningene som ligger til grunn, er forsvarlige. Valideringen skal gjennomføres på de nivåer som er nødvendig for å sikre at identifiseringen og kvantifiseringen er konsekvent og pålitelig.

Del IX. Offentliggjøring av finansiell informasjon

Kapittel 45. Generelt

§ 45-1. *Offentliggjøring av finansiell informasjon*

(1) Institusjonene skal offentliggjøre informasjon som anses egnet til å påvirke beslutningen til brukere av informasjonen i forbindelse med økonomiske forhold, senest 30 dager etter at institusjonen er eller burde være klar over forholdet.

(2) Finansiell informasjon skal offentliggjøres på Internett. Kredittilsynet kan fastsette et format for offentliggjøringen. Informasjonen skal være tilgjengelig i minst fem år fra tidspunktet for offentliggjøringen.

(3) Informasjonen skal offentliggjøres og oppdateres årlig. Kredittilsynet kan fastsette annen hyppighet.

§ 45-2. *Opplysninger på konsolidert grunnlag*

(1) En institusjon som er underlagt konsolideringsplikt, skal ved anvendelse av bestemmelsene i denne delen gi opplysningene på konsolidert grunnlag i samsvar med de bestemmelsene som ellers gjelder for konsolideringen. Opplysningsplikten skal oppfylles av den øverste innenlandske institusjonen i finansgruppen.

(2) I tillegg til opplysningene som nevnt i det følgende, skal disse forholdene beskrives:

- a) forskjeller i konsolideringsgrunnlaget ved konsolidering etter regnskapsreglene og ved konsolidering for kapitaldekningsformål med en kortfattet beskrivelse av foretak:
 1. som er fullt konsolidert,
 2. som er forholdsmessig konsolidert,
 3. hvor innskudd av ansvarlig kapital er fratrukket i ansvarlig kapital i institusjonen og
 4. som ikke er konsolidert og hvor det ikke foreligger innskudd av ansvarlig kapital som er fratrukket i ansvarlig kapital i institusjonen og

- b) enhver eksisterende eller påregnelig materiell eller lovmessig hindring for hurtig overføring av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av gjeld mellom morselskap og datterselskap.

(3) En institusjon som er konsolidert inn etter første ledd, skal i tillegg oppgi opplysningene som nevnt i §§ 45-5, 45-6 og 45-7 første ledd, på institusjonsnivå.

§ 45-3. Unntak

(1) Plikten til å offentliggjøre informasjon gjelder ikke:

- a) opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter bestemmelse i eller i medhold av lov eller
- b) institusjonens drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde.

(2) Generelle opplysninger om forhold som nevnt i første ledd, skal offentliggjøres så langt det kan gjøres uten å røpe taushetsbelagte opplysninger eller drifts- eller forretningsforhold. Det skal fremgå på hvilke punkter informasjonen er begrenset av unntakene.

§ 45-4. Interne retningslinjer og rutiner

Institusjonen skal ha interne retningslinjer og rutiner for å oppfylle informasjonsplikten etter denne delen og for å sikre kvaliteten på informasjonen som gis.

§ 45-5. Ansvarlig kapital

Institusjonen skal offentliggjøre følgende opplysninger om ansvarlig kapital:

- a) en beskrivelse av postene som inngår i den ansvarlig kapitalen,
- b) størrelsen på kjernekapitalen med separat angivelse av alle fradrag og tillegg,
- c) størrelsen på tilleggskapitalen med separat angivelse av alle fradrag og
- d) samlet ansvarlig kapital etter tillegg, fradrag og begrensninger.

§ 45-6. Kapitalkrav

Institusjonen skal offentliggjøre minimumskravet til ansvarlig kapital etter metodene som er benyttet for:

- a) kredittrisiko for hver av engasjementskategoriene etter del II,
- b) kredittrisiko for hver engasjementskategori og hver underkategori etter del III. For engasjementer med spesialiserte foretak skal det også offentliggjøres kapitalkrav fastsatt etter § 15-2. For egenkapitalposisjoner gjelder kravet for

hver av beregningsmåtene nevnt i § 14-1 første ledd, og hver av klassene nevnt i § 14-2 første ledd,

- c) motpartsrisiko etter del V,
- d) kredittrisiko ved verdipapirisering etter del VI,
- e) henholdsvis posisjonsrisiko, motpartsrisiko, oppgjørskrisiko, valutarisiko og varerisiko etter del VII og
- f) operasjonell risiko etter del VIII. For metodene i kapittel 39 og 40 skal det gis opplysninger for hvert forretningsområde etter henholdsvis § 39-2 og § 40-1 tredje ledd.

§ 45-7. Styring og kontroll av risiko

(1) Institusjonen skal offentliggjøre en beskrivelse av institusjonens prosess for å vurdere samlet kapitalbehov.

(2) Institusjonen skal offentliggjøre retningslinjer og rutiner for styring og kontroll av risiko særskilt for hver risikotype, herunder de risikoene som er nevnt i denne delen.

(3) Opplysningene skal for hver risikotype inkludere:

- a) strategi og prosesser for å styre og kontrollere risikoen,
- b) organisering av risikostyringsfunksjonen,
- c) omfanget av og egenskapene til risikorapporterings- og målesystemet, og
- d) retningslinjer og rutiner for overvåking og bruk av sikkerhetsstillelse.

Kapittel 46. Opplysninger om arter av risiko

§ 46-1. Generelt om kredittrisiko

(1) Institusjonen skal offentliggjøre følgende opplysninger om kreditt- og forringelsesrisiko:

- a) definisjoner av mislighold og verdifall som benyttes for regnskapsformål,
- b) en beskrivelse av metodene som brukes for å fastsette verdiendringer og nedskrivninger,
- c) samlet engasjementsbeløp etter eventuell nedskrivning og uten hensyn til eventuell sikkerhetsstillelse og engasjementenes gjennomsnittlige størrelse i løpet av perioden, oppdelt i engasjementstyper,
- d) samlet engasjementsbeløp oppdelt i engasjementstyper fordelt:
 - 1. på signifikante geografiske områder,

2. på bransjer eller type av motparter og
 3. etter gjenstående løpetid,
- e) oppdelt etter signifikante bransjer eller typer av motpart:
1. samlet engasjementsbeløp for engasjementer med verdifall og forfalte engasjementer, angitt separat,
 2. verdiendringer og nedskrivninger og
 3. resultatførte verdiendringer i løpet av perioden,
- f) separat angivelse av de samlede engasjementsbeløp med verdifall og misligholdte engasjementer fordelt på signifikante geografiske områder, herunder samlede verdiendringer og nedskrivninger og
- g) separat angivelse av avstemning av endringer i henholdsvis verdiendringer og nedskrivninger for engasjementer med verdifall som skal omfatte:
1. en beskrivelse av typen av verdiendringer og nedskrivninger,
 2. inngående balanser,
 3. beløp ført mot nedskrivninger i løpet av perioden,
 4. beløp som avsettes til eller tilbakeføres fra anslått sannsynlig tap på engasjementer i løpet av perioden, og eventuelt andre reguleringer og
 5. utgående balanser.

(2) Verdiendringer og gjenvinning på tidligere nedskrevne engasjementer som registreres direkte i resultatregnskapet, skal fremgå.

§ 46-2. Kredittrisiko - standardmetoden

(1) Institusjoner som benytter standardmetoden, skal offentliggjøre følgende opplysninger for hver engasjementskategori:

- a) de ratingbyråene og eksportkreditbyråene som er benyttet, og årsak til eventuelt bytte av byrå,
- b) en beskrivelse av prosedyren for overføring og tildeling av ratingvurderinger, og
- c) samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter, og engasjementene som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

(2) Det skal fremgå hvilke engasjementskategorier hvert av de ulike ratingbyråene og eksportkreditbyråene er benyttet for.

§ 46-3. Kredittrisiko – IRB-metoden

Institusjoner som bruker IRB-metoden til å måle kredittrisiko, skal offentliggjøre følgende opplysninger:

- a) Kredittilsynets tillatelse til bruk av metodene og de overgangsordningene og den innføringsplanen institusjonen benytter,
- b) en forklaring av:
 1. oppbygningen av IRB-systemet, herunder bruken av eksterne ratinger,
 2. bruken av egenfastsatte risikoparametre ut over bruk for fastsettelse av beregningsgrunnlag og forventet tap beløp,
 3. bruken av sikkerheter ved fastsettelse av risikoparametre og
 4. prosesser for styring og kontroll i IRB-systemet,
- c) en beskrivelse av prosessen for klassifisering, kvantifisering og validering for hver av engasjementskategoriene som nevnt i § 9-1 første ledd bokstav a til d og g, for egenkapitalposisjoner under PD/LGD-metoden og for hver av underkategoriene som nevnt i § 9-1 annet ledd, herunder misligholdsdefinisjon og datagrunnlag,
- d) samlet EAD for hver av engasjementskategoriene som nevnt i § 9-1. For engasjementer med stater, institusjoner og foretak og for massemarkedsengasjementer og egenkapitalposisjoner under PD/LGD-metoden, skal det for hver risikoklasse oppgis samlet EAD i klassen, samlet ubenyttet ramme og gjennomsnittlig risikovekt beregnet som beregningsgrunnlag dividert på total EAD. Institusjoner som bruker egne LGD-verdier eller egne KF-verdier, skal dessuten oppgi gjennomsnittlig LGD og gjennomsnittlig KF for hver risikoklasse eller tilsvarende aggregat. For spesialiserte foretak under sjablongmetoden skal EAD for hver underkategori og hver risikoklasse oppgis. For egenkapitalposisjoner der institusjonen anvender enkel risikovekt-metode etter § 14-2, skal EAD for hver klasse oppgis,
- e) de faktiske verdiendringene i forrige periode for den enkelte engasjementskategori (for massemarkedsengasjementer: for hver underkategori) og utvikling fra tidligere perioder,
- f) de faktiske tapene i forrige periode og utvikling fra tidligere perioder, fordelt på risikoparametre og
- g) for hver kategori og underkategori som nevnt i bokstav d: en sammenlikning av egenfastsatte risikoparametre og, der det er relevant, de sentrale forklaringsvariablene bak disse parametrene, med faktisk utfall over lengre tid.

§ 46-4. Sikkerheter - kredittrisiko

Institusjoner som tar hensyn til sikkerheter ved fastsettelse av kapitalkrav for kredittrisiko, skal offentliggjøre følgende opplysninger:

- a) hovedtyper av pant som benyttes,
- b) hovedkategorier av og kredittverdighet til garantister og type kredittderivater som benyttes,
- c) samlet engasjementsbeløp og andelen som er sikret med garantier eller kredittderivater, fordelt på engasjementskategorier og underkategorier som nevnt i § 46-2 første ledd og § 46-3 første ledd bokstav d (etter motregning). For egenkapitalposisjoner og fond skal opplysningene gis for hver av de metodene som benyttes etter kapittel 14,
- d) samlet engasjementsbeløp og andelen som er sikret med pant, fordelt på engasjementskategorier og underkategorier som nevnt i § 46-2 første ledd og § 46-3 første ledd bokstav d (etter motregning og volatilitetsjusteringer). Bestemmelsen i første punktum gjelder ikke institusjoner som anvender avansert IRB-metode.
- e) en beskrivelse av retningslinjer og rutiner for:
 1. motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen,
 2. verdivurdering av sikkerheter, og
 3. styring av potensiell konsentrasjonsrisiko som følger av bruken av sikkerheter.

§ 46-5. Motpartsrisiko for derivater mv.

(1) Institusjonen skal offentliggjøre følgende opplysninger om motpartsrisiko for derivater mv.:

- a) engasjementsbeløp beregnet etter metoden institusjonen benytter etter del V og § 37-3,
- b) brutto virkelig verdi av kontraktene og netto virkelig verdi etter motregning og sikkerheter,
- c) nominell verdi av kredittderivater benyttet til sikring, fordelt etter type derivat mv.,
- d) nominell verdi av kredittderivater fordelt etter om de holdes for egne eksponeringer eller på vegne av andre og videre brutt ned på kjøpt og solgt beskyttelse for hver type kredittderivat, og
- e) en beskrivelse av retningslinjer og rutiner for sikkerhetsstillelse, herunder hvilken sikkerhet institusjonen er forpliktet til å stille ved svekket rating.

(2) Ved bruk av IMM-metode skal institusjonen offentliggjøre:

- a) Kredittilsynets tillatelse til bruk av metoden,
- b) en beskrivelse av metoden for hver kontraktstype etter § 20-2 og hver type derivat mv.,
- c) en beskrivelse av stresstester som benyttes,
- d) en beskrivelse av metoder for ettertesting og validering,
- e) resultatene fra ettertestingen og en vurdering av resultatene,
- f) estimert alfa dersom institusjonen har fått tillatelse av Kredittilsynet til å estimere alfa, og
- g) en beskrivelse av retningslinjer og rutiner for identifisering og styring av samvariasjon mellom misligholdssannsynlighet og risikofaktorer, og samvariasjon mellom eksponering og misligholdssannsynlighet.

§ 46-6. Verdipapirisering

(1) Institusjoner som fastsetter beregningsgrunnlag etter del VI om verdipapirisering, skal offentliggjøre følgende opplysninger:

- a) institusjonens målsettinger for verdipapiriseringen,
- b) institusjonens roller i verdipapiriseringsprosessen,
- c) metodene som institusjonen bruker for fastsettelse av beregningsgrunnlaget,
- d) institusjonens regnskapsprinsipper for verdipapirisering, herunder:
 - 1. hvorvidt transaksjonene behandles som salg eller finansiering,
 - 2. føring av gevinster og tap ved salg,
 - 3. de sentrale forutsetningene for verdivurdering av ikke-avhendete kapitalinteresser og
 - 4. behandlingen av syntetisk verdipapirisering, hvis dette ikke er omfattet av andre regnskapsprinsipper.
- e) foretaksnavnene til de ratingbyråene som brukes ved verdipapirisering, og de typene av engasjementer som de enkelte byråene brukes til,
- f) verdien av de samlede utestående engasjementene som er verdipapirisert (oppdelt i tradisjonell og syntetisk), fordelt på engasjementstyper,
- g) verdipapiriseringsposisjoner fordelt på engasjementstyper etter:
 - 1. samlet verdi,

2. engasjementer med verdifall,
 3. misligholdte engasjementer,
 4. registrerte gevinster ved salg, og
 5. registrerte tap ved salg.
- h) samlet verdi av henholdsvis ikke-avhendete og ervervete verdipapiriseringsposisjoner fordelt:
1. på engasjementstyper og
 2. etter risikovekter. Engasjementer som er tildelt en risikovekt på 1250 prosent, eller som er fratrukket i ansvarlig kapital, skal angis særskilt.
- i) samlet utestående verdi av verdipapiriserte trekkrettigheter, fordelt etter overdragende institusjons interesser og investors interesser, og
- j) en oversikt over verdipapiriseringsaktiviteter i perioden.

(2) Institusjoner som bidrar med midler til en verdipapirisering ut over de kontraktsmessige forpliktelsene, skal offentliggjøre støttens effekt på institusjonens ansvarlige kapital.

§ 46-7. Posisjons-, valuta-, og varerisiko – VaR-metode

Institusjoner som beregner kapitalkrav etter VaR-metode, skal offentliggjøre følgende opplysninger:

- a) Kredittilsynets tillatelse til bruk av metoden,
- b) for hver delportefølje en beskrivelse av:
 1. modellen,
 2. stresstester som benyttes og
 3. metoder for ettertesting og validering.
- c) høyeste, laveste og gjennomsnittlig VaR-beløp,
- d) resultatene fra institusjonens ettertesting og en vurdering av eventuelle overskridelser og
- e) en beskrivelse av hvordan VaR-systemet er i overensstemmelse med kravene til verdivurdering.

§ 46-8. Operasjonell risiko – AMA-metode

(1) Institusjoner som benytter AMA-metode skal offentliggjøre følgende opplysninger:

- a) Kredittilsynets tillatelse til bruk av metoden,
- b) en beskrivelse av metodegrunnlaget, herunder hvordan interne data, eksterne data, scenarioanalyser og faktorer knyttet til virksomheten inngår, og
- c) en beskrivelse av i hvilken grad det er tatt hensyn til forsikring eller andre metoder for risikooverføring ved beregningen av kapitalkravet.

(2) Dersom institusjonen kombinerer metoder, skal det fremgå hvilken metode som brukes for de ulike forretningsområdene, og hvor stor andel av den operasjonelle risikoen som dekkes i disse metodene.

§ 46-9. Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen

Institusjonen skal offentliggjøre følgende opplysninger om egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen:

- a) investeringer fordelt etter formål,
- b) en oversikt over regnskapsprinsipper og verdivurderingsmetoder,
- c) bokført verdi og virkelig verdi,
- d) type og verdi av børsnoterte aksjer, unoterte aksjer i diversifiserte porteføljer og andre engasjementer,
- e) samlede realiserte gevinster eller tap som følge av salg og likvidasjon i perioden, og
- f) samlede urealiserte gevinster og tap i henhold til verdivurderingen og beløpens eventuelle medregning i kjernekapital eller tilleggskapital.

§ 46-10. Renterisiko utenfor handelsporteføljen

Institusjonen skal offentliggjøre følgende opplysninger om renterisiko i posisjoner som ikke inngår i handelsporteføljen:

- a) engasjementer med renterisiko og egenskapene ved disse, metoder for å måle renterisiko og hvor ofte renterisiko måles, og
- b) endringer i perioden i inntekt og verdi fordelt på valutatype beregnet etter institusjonens metode.

Del X. Krav til styring og kontroll

Kapittel 47. Generelle krav

§ 47-1. Styrets rolle

(1) Institusjonens styre skal godkjenne og regelmessig vurdere retningslinjer for å påta institusjonen risikoer og for å identifisere, styre, overvåke og kontrollere risikoer som institusjonen er eller kan bli eksponert for, herunder risikoer knyttet til makroøkonomiske forhold.

(2) Styret skal fastsette retningslinjer for skille mellom institusjonens forskjellige funksjoner og for forebygging av interessekonflikter.

§ 47-2. Risikostyring og kontroll

(1) Institusjonens retningslinjer og rutiner for styring og kontroll av risiko skal minst omfatte følgende risikoer:

- a) kreditt- og motpartsrisiko,
- b) restrisiko,
- c) konsentrasjonsrisiko,
- d) risikoer knyttet til verdipapiriseringsaktiviteter,
- e) markedsrisiko,
- f) renterisiko i portefølje for annen virksomhet enn handelsportefølje,
- g) operasjonell risiko og
- h) likviditetsrisiko.

(2) Kredittporteføljene skal diversifiseres i samsvar med institusjonens markedsmålsetting og overordnede kredittstrategi.

(3) Retningslinjene for kreditt- og motpartsrisiko skal minst omfatte prosedyrer for bevilgning, endring, fornyelse og refinansiering av kreditt, prosedyrer for identifisering og håndtering av problemengasjementer og prosedyrer for verdireguleringer og nedskrivninger.

(4) Ved verdipapirisering som omfatter trekkrettigheter med adgang til førtidig innfrielse, skal det tas hensyn til likviditetssituasjonen både ved avtalt og ved førtidig innfrielse.

(5) Retningslinjene for operasjonell risiko skal omfatte beredskapsplaner for å sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved alvorlige driftsforstyrrelser.

(6) Det skal utarbeides alternative scenarier for likviditetsrisiko. Forutsetningene som vurderingene bygger på, skal vurderes regelmessig.

Kapittel 48. Særlige krav – interne metoder

§ 48-1. Ansvar og rapportering

(1) Beslutning om at institusjonen skal benytte IRB-metode, IMM-metode, VaR-metode eller AMA-metode skal treffes av styret.

(2) Interne retningslinjer og rutiner for systemene skal godkjennes av styret.

(3) Daglig leder skal rapportere til styret. Rapporteringen skal inneholde en redegjørelse for risiko basert på systemene. For IRB-systemet skal redegjørelsen minst omfatte:

1. risikoprofil innen de fastsatte risikoklassene,
2. reklassifisering av engasjementer i forhold til risikoklasser (migrasjon) og
3. resultater fra stresstesting og validering.

§ 48-2. Organisering av risikokontroll

(1) Institusjonen skal organisere en betryggende risikokontroll som skal være uavhengig av beslutninger knyttet til enkeltengasjementer og eksponeringer. Risikokontrollen skal rapportere til øverste ledelse.

(2) Risikokontrollen skal påse at systemene gjennomføres, følges opp og dokumenteres i samsvar med denne forskrift og interne retningslinjer og rutiner og overvåke institusjonens risiko.

(3) For IMM-metode og VaR-metode skal risikokontrollen daglig overvåke og rapportere institusjonens risikoeksponering samt overholdelse av risikorammer. Rapportene skal vurderes av ledelse med tilstrekkelig myndighet til å redusere både enkeltposisjoner og institusjonens samlede risikoeksponering.

(4) Kredittilsynet kan tillate at en institusjon som benytter informasjon utarbeidet av andre enn institusjonen selv, også kan overlate til disse å utarbeide dokumentasjon av IRB-systemet for bruk som nevnt i første og annet ledd, forutsatt at Kredittilsynet har samme tilgang til informasjon, herunder gjennom stedlig tilsyn, som om dokumentasjonen var utarbeidet av institusjonen selv.

§ 48-3. Stresstesting og validering av modeller

(1) Institusjonen skal fastsette retningslinjer og rutiner for stresstesting.

(2) Institusjonen skal ha retningslinjer og rutiner:

- a) om gjennomføring av validering, herunder at validering utføres på konsekvent måte,
- b) som angir en statistisk metode for å validere hver statistiske modell, og
- c) for hvilke avvik som skal medføre ny vurdering av modellen eller estimatene.

§ 48-4. Internrevisjonen

(1) Institusjonens internrevisjon skal regelmessig revidere systemet og bruken av det, herunder etterlevelsen av denne forskrift. IRB- og VaR-systemet skal revideres minst årlig.

(2) Revisjonen av IMM- og VaR-systemet skal omfatte både handelsenhetens og risikokontrollens virksomhet. I revisjonen skal det foretas en vurdering av:

- a) om dokumentasjonen av systemet er tilstrekkelig,
- b) organisering av risikokontrollen,
- c) integrering i den daglige risikostyringen, og påliteligheten i ledelsesinformasjonssystemet,
- d) framgangsmåte for godkjenning av risikoberegningsmodeller og systemer for verdsettelse som benyttes i handelsenheten og oppgjørs- og regnskapsenheten,
- e) valideringen av endringer i systemet,
- f) omfanget av risiko og kontrakter som fanges opp av modellen,
- g) om data er nøyaktige og fullstendige,
- h) om forutsetningene modellen bygger på, herunder volatilitets- og samvariasjonsantakelser, er korrekte,
- i) om verdivurderinger og beregninger av risikofølsomhet er nøyaktige,
- j) kontrollen for vurdering av pålitelighet av datakilder, samt om kildene er uavhengige og
- k) verifikasjon av modellenes nøyaktighet gjennom løpende ettertesting.

§ 48-5. Dokumentasjon

(1) Institusjonen skal kunne dokumentere systemene og endringer i disse samt hvordan institusjonen oppfyller kravene i denne forskriften.

(2) Dokumentasjonen skal minst omfatte:

- a) retningslinjer og rutiner,

- b) prosesser og kontrollfunksjoner knyttet til identifisering, klassifisering og kvantifisering,
- c) definisjoner av mislighold, tap og tapshendelser, og
- d) beskrivelse av modellene og forutsetninger for disse, tiltak for å sikre at de data modellen bygger på er representative, og statistisk metode for validering av statistiske modeller.

Del XI. Ikrafttredelse og overgangsordninger

Kapittel 49. Ikrafttredelse og overgangsordninger

§ 49-1. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2007.

§ 49-2. Overgangsordninger

(1) Frem til 31. desember 2007 kan institusjonene velge å beregne kapitalkravet etter forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak.

(2) Institusjoner som benytter IRB-metode, kan frem til 31. desember 2007 beregne kapitalkravet for kredittrisiko når det gjelder engasjementer som nevnt i §§ 3-3 og 3-4, i forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak.

(3) Avansert IRB-metode kan tidligst benyttes fra 1. januar 2008.

(4) AMA-metode kan tidligst benyttes fra 1. januar 2008.

(5) Frem til 31. desember 2010 skal LGD for massemarkedsengasjementer med pant i boligeiendom som ikke er garantert av stater, justeres opp med én felles faktor dersom dette er nødvendig for å oppnå en EAD-vektet gjennomsnittlig LGD på minst 10 prosent.

(6) Frem til 31. desember 2010 kan LGD settes til 0,1125 for engasjementer som nevnt i § 12-1 annet ledd bokstav a.

(7) Institusjoner som benytter IRB- eller AMA-metode, skal i 2007, 2008 og 2009 minst ha en ansvarlig kapital som oppfyller henholdsvis 95, 90 og 80 prosent av minstekravet etter forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak og forskrift 22. juni 2000 nr. 632 om minstekrav til kapitaldekning for markedsrisiko for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak.

(8) Tillatelse til å benytte IRB-metode i 2008 eller 2009 kan gis selv om erfaringsperioden som nevnt i § 3-3 første ledd første punktum ikke er lengre enn to år.

Tillatelse til å benytte IRB-metode i 2007, kan gis selv om erfaringsperioden ikke er lengre enn ett år.

(9) Frem til 31. desember 2010 kan vurderingen i henhold til standardmetoden av om engasjementer med foretak i andre EØS-stater skal anses forfalt, foretas etter denne stats bestemmelser.

(10) Frem til 31. desember 2011 kan Kredittilsynet tillate at bestemmelsene i § 10-1 tredje ledd anvendes på alle engasjementer.